

SV-koesääntö (VDH)

WUSV-koesääntö

Sisällysluettelo

1. Yleinen osa.....	2
Yleiset lyhenteet.....	2
Voimassaolo.....	2
Yleistä	2
Koekausi.....	3
Koeorganisaatio/ Kokeenjohtaja.....	3
Koetuomarit	4
Osallistujat	5
Ruumiillinen vamma.....	5
Kuonokoppapakko	5
Osallistumismääräykset	6
Vähimmäisikärajat:	6
Välinpitämättömyyskoe	7
Arvostelu.....	8
Hylkääminen	8
Hyväksymien	9
Koekirja.....	9
Vastuuvakuutus.....	9
Rokotukset	9
Kokeenvalvoja	9
VIK-arvostelu	10
Kurinpitovelvollisuus.....	10
Erityismääräykset.....	11
2. Maalimiesmääräykset.....	11
3. BH-koe sisältäen käyttäytymistestin ja ohjaajan kirjallisen osion (BH/VT)	15
4. Suojelukoira-/Monipuolisuuskoe käyttökoirille luokka A (SchH/VPG A)	20
5. Jälkikoe 1-3 (FPR 1-3).....	20
6. Suojelukoira-/Monimuotoisuuskoe käyttökoirille luokka 1 (SchH/VPG 1).....	21
7. Suojelukoira-/Monimuotoisuuskoe käyttökoirille luokka 2 (SchH/VGP 2).....	33
8. Suojelukoira-/Monimuotoisuuskoe käyttökoirille luokka 3 (SchH/VGP 3).....	47
9. Liitteet suojelukoira-/monimuotoisuuskokeeseen (kaaviot)	62
10. Jälkikoira-koe luokka 1 (FH 1)	62
11. Jälkikoira-koe luokka 2 (FH 2)	64

SV-koesääntö (VDH)

Voimassa 1. tammikuuta 2004 lähtien

WUSV-koesääntö

1.Yleinen osa

Yleiset lyhenteet

AKZ	=	koulutustunnus
AZG	=	jalostus- ja käyttökoirayhdistysten liitto
AZG-MV	=	AZG-jäsenyhdistykset/liitot
FL	=	jäljentekijä
HF	=	koiranohjaaja
HL	=	maalimies
HZ	=	käsky
LR	=	koetuomari
PL	=	kokeenjohtaja
PO	=	koesääntö
SchH/VPG	=	suojelukoir-/monitaitoisuuskoee
TSB	=	viettiominaisuus, itsevarmuus ja kuormitettavuus
VDH	=	Saksan Kennelliitto

Voimassaolo

Tämä koeohjesääntö työstettiin AZG:n jäsenjärjestöjen toimesta ja VDH- johtokunta hyväksyi sen 16.8.2003. Se astuu voimaan 1.1.2004 ja korvaa kaikki tähänastiset koeohjesäännöt.

Nämä koeohjesäännöt ovat voimassa kaikissa VDH:n vaikutuspiirissä olevissa koetilaisuuksissa.

Tämän koeohjesäännön astuessa voimaan menettävät kaikki sen aikaisemmat määräykset merkityksensä.

Yleistä

Koetilaisuuksien ja kilpailujen tulee palvella kahta päämäärää. Toisaalta kokeen suorittamisen tulee osoittaa yksittäisen koiran sopivuus käyttötarkoitukseensa. Toisaalta kokeiden tulee tukea jalostusta siten, että ne säilyttävät ja lisäävät sukupolvesta toiseen koiran terveyttä ja suorituskykyä käyttöominaisuuksien kannalta tarkasteltuna. Lisäksi ne palvelevat terveyden ja kunnan tukemista ja ylläpitoa. Kokeen suorittaminen osoittaa myös koiran jalostuskykyä.

Kaikki koetilaisuudet nojautuvat niiden järjestämisen ja osanottajien suhteen urheilullisiin periaatteisiin. Säännöt ja koeohje ovat kaikille osallisille sitovia. Kaikkien osallistujien tulee täyttää samat vaatimukset. Koetilaisuudet ovat julkisia tilaisuuksia, paikka ja aika tulee ilmoittaa jäsenille.

Koetilaisuuksien tulee vastata kokonaista koeluokkaa kaikkine osineen. Yksittäisen tapahtuman puitteissa hyväksytysti suoritettu kokonainen koeluokka pätee koulutustunnuksena. Kaikki AZG-MV jäsenjärjestöt tunnustavat nämä koulutustunnukset.

Tilaisuuksia, joita ei ole määritelty kokeiksi, sitovat myös voimassaolevat säännöt.

Koekausi

Koetilaisuuksia voidaan järjestää koko vuoden, jos sääolosuhteet sen sallivat eikä eläinten tai ihmisten turvallisuus ja terveys ole uhattuna. Muussa tapauksessa kokeet tulee järjestää muuna ajankohtana. Päätöksestä vastaa koetuomari.

Koekauden alkamisesta ja loppumisesta päättää AZG etukäteen. Pokaalikilpailuja osissa B ja C saadaan järjestää ympäri vuoden.

Koeorganisaatio/ Kokeenjohtaja

Kokeenjohtaja on vastuussa koetilaisuuden järjestelyistä. Hänen tulee hoitaa ja valvoa kaikkia tarpeellisia valmistelu- ja toteuttamistehtäviä, jotka liittyvät koetilaisuuteen. Hänen tulee valvoa, että koetilaisuus sujuu koeohjesääntöjen mukaisesti ja olla koetuomarin käytettävissä koko kokeen ajan.

Kokeenjohtaja ei saa ohjata kokeessa koiraa, eikä ottaa muita tehtäviä hoidettavakseen. Hänen vastuulleen kuuluu mm.:

- lupien hakeminen kokeen järjestämistä varten
- koepäivän anominen
- koesäännön mukaisen jälkimaaston järjestäminen kaikkiin koeluokkiin
- tarvittavien säännönmukaisten välineiden ja maalimiesten asianmukaisen suojaruustuksen hankkiminen
- sopimukset maanomistajien ja maastoa metsästyksessä käyttävien kanssa
- tarvittavien asiapapereiden esittäminen (kuten arvostelukaavakkeet, koepöytäkirjat) kaikkia luokkia varten
- asiantuntevien toimitsijoiden hankkiminen, esim. maalimiehet, jäljentekijät, henkilöryhmä jne.

- kilpailukirjojen, sukutaulujen, rokotustodistusten ja tarvittaessa vakuutuspaperien valmiiksi kokoaminen. Kokeenjohtajan tulee ilmoittaa arvostelevalle tuomarille vähintään 3 päivää ennen koetta suorituspaikka, alkamisajankohta, ajo-ohjeet, koemuodot ja arvosteltavien koirien määrät. Jos kokeenjohtaja ei täytä yllämainittua velvollisuuttaan, on arvostelevalle tuomarilla oikeus perua toimiminen tuomarina.

Kokeenjohtajan tulee esittää ennen koetta kutsutulle koetuomarille järjestämishavainnustuksen.

Koetuomarit

Järjestävän yhdistyksen johdon tulee kutsua itse koetilaisuuteen koetuomari, jolla on oikeus arvostella SchH/ VPG-kokeita tai AZG-MV sääntöjen määräämällä tavalla. Kutsuttavien tuomareiden lukumäärä on kunkin yhdistyksen päätettävissä, yksi tuomari saa kuitenkin arvostella päivässä vain 30 osasuoritusta.

BH/VT sisältäen kirjallisen osion	vastaa kolmea osaa
BH/VT ilman kirjallista osiota	vastaa kahta osaa
SchH/VPG-1, SchH/VPG-2, SchH/VPG-3	vastaa kukin kolmea osaa
FH 1, FH 2	vastaa kolmea osaa per jälki
FPr luokka 1 – 3	vastaa kukin yhtä osaa
StP luokka 1 – 3	vastaa kukin yhtä osaa
WH ja RTP	vastaa kukin kahta osaa

AZG-MV:n päätöksen mukaisten suurtahtumien yhteydessä voidaan päättää kunkin liiton puitteissa erityisjärjestelyistä.

Koetuomari ei saa arvostella koiria, jotka ovat hänen omaisuuttaan tai omistuksessa tai joiden haltija hän on; koiria, joiden omistajat tai haltijat asuvat hänen kanssaan samassa taloudessa; koiria, joita ohjaavat henkilöt, jotka asuvat hänen kanssaan samassa taloudessa. Tilaisuuksia, joihin AZG-MV tai varsinainen AZG on hänet asettanut koetuomariksi, eivät koske näitä määräyksiä.

Koetuomari ei saa häiritä tai vaikuttaa käyttäytymisellään koiran työskentelyyn. Koetuomari on vastuussa siitä, että koesäännöstä pidetään kiinni ja sitä noudatetaan korrektisti. Hänellä on oikeus keskeyttää suoritus, jos koesääntöä tai hänen määräyksiään ei noudateta. Tällaisessa tapauksessa tulee koetuomarin tehdä raportti hänet kutsuneen yhdistyksen tai liiton vastaaville.

Koetuomarilla on oikeus poistaa kokeesta koira, joka on loukkaantunut tai rajoittunut suorittamaan koetta, myös ohjaajan mielipiteen vastaisesti. Jos ohjaaja itse poistaa koiran kokeesta, tulee kilpailukirjaan merkintä ”puutteellinen keskeyttämisen takia”. Jos ohjaaja poistaa koiransa kokeesta ilmiselvän loukkaantumisen vuoksi tai esittää eläinlääkärin todistuksen, tulee kilpailukirjaan merkintä ”keskeyttäminen sairauden takia” tai ”keskeyttäminen loukkaantumisen takia”. **Koetuomarilla on oikeus sulkea kokeesta ohjaaja, joka osoittaa epäurheilijamaista käytöstä, kuljettaa motivaatioesineitä mukanaan, rikkoo koesääntöä, rikkoo eläinsuojelumääräyksiä tai ei muutoin noudata hyviä tapoja. Kokeen keskeyttäminen on joka tapauksessa merkittävä perusteluineen kilpailukirjaan. Kokeesta sulkemisen yhteydessä kaikki siihen mennessä saavutetut pisteet menetetään.**

Koetuomarin päätös on kiistämätön ja lopullinen. Kaikenlainen kritiikki tuomarin arvostelua kohtaan voi johtaa koealueelta poistamiseen ja mahdollisiin kurinpidollisiin toimenpiteisiin.

Sellaisista perustelluista tapauksista, jotka eivät viittaa tapahtuneisiin ratkaisuihin, vaan joiden yhteydessä koetuomari on rikkonut koesääntöä, on mahdollista valittaa kahdeksan päivän kuluessa. Tämän valituksen tulee olla kirjallinen ja valituksen jättäjän sekä ainakin yhden todistajan allekirjoituksilla varustettu. Valituksen vastaanottaminen ei kuitenkaan muuta tuomarin arvostelua. Valitus tulee toimittaa järjestävän yhdistyksen kokeenjohtajalle. Ratkaisu valituksen käsittelystä kuuluu kulloisellekin AZG-MV:n toimikunnalle.

Osallistujat

Osallistujien tulee ilmoittautua kokeeseen järjestäjän ilmoittaman ilmoittautumisaikojen puitteissa. Jättäessään ilmoittautumisen osallistuja sitoutuu maksamaan osallistumismaksun. Jos osallistuja ei jostain syystä voi saapua kokeeseen, tulee hänen ilmoittaa tästä välittömästi kokeenjohtajalle. Osallistujan tulee pitää kiinni koepaikan eläinsuojelu- ja eläinlääkinnällisistä määräyksistä.

Kokeen alkaessa jokainen koiranohjaaja ilmoittautuu kutsuttaessa urheilullisesti esiintyen, kytketyn tai vapaasti sivulla istuvan koiran kanssa mainitsemalla koetuomarille oman ja koiransa nimen. Osallistujan tulee noudattaa koetuomarin ja kokeenjohtajan määräyksiä. Ohjaajan on ohjattava koiraansa koko kokeen ajan urheilullisen moitteettomasti, ja hänen tulee yksittäisen osan tuloksesta riippumatta ohjata koiraansa kaikissa kokeen osissa. Kokeen tulee päättyä koetulosten julkaisemiseen (palkintojen jako) ja kilpailukirjojen luovutukseen.

Ohjaajalla tulee olla koko kokeen ajan talutin mukanaan. Koiralla tulee myös olla **yksinkertainen, yksirivinen löysä ketjukaularin**, joka ei ole kiristävällä, kaulassaan. Muut ylimääräiset kaulapannat, kuten nahkapannat tai kirppupannat eivät ole kokeen aikana sallittuja. Talutinta voidaan kuljettaa mukana koiralta näkymättömissä, tai vasemman olan yli ja oikean käden ali.

Ainoastaan BH/VT-kokeessa on sallittu rintavaljaat, joissa ei kuitenkaan saa olla ylimääräisiä remmejä.

Käskysanat ovat normaalisti lausuttuja, lyhyitä, yhdestä sanasta koostuvia käskyjä. Niitä voidaan käyttää kaikilla kielillä, mutta niiden täytyy olla aina samat yhdelle toiminnalle (tämä pätee kaikissa osissa).

Ohjaaja ei saa ohjata kuin kahta koira koekalenterissa hyväksytyssä kokeessa, ja voi osallistua vain yhteen tapahtumaan päivässä.

Ruumiillinen vamma

Ohjaajat, jotka eivät voi ohjata ruumiillisen vamman vuoksi koiraansa siten, että koira seuraa vasemmalla, voivat ohjata koiraansa oikealla. Tässä tapauksessa koesäännöt koiran ohjaamisesta ohjaajan vasemmalla puolella pätevät toisin päin.

Kuonokoppapakko

Liittovaltion yksittäisten osavaltioiden järjestyssääntöjen määräykset koiran ohjaamisesta julkisilla paikoilla on huomioitava. Koiranohjaajia, joiden koiria ko. määräykset koskevat, saavat esim. BH/VT – kokeen liikenneosassa ohjata koiriansa myös kuonokopan kanssa.

Osallistumismääräykset

Koepäivänä koiran tulee olla täyttänyt vaaditun vähimmäisiän. Tästä ei saa tehdä poikkeuksia.

Edellytys VDH- koesäännön mukaiseen kokeeseen osallistumiseen on hyväksytysti suoritettu VDH- BH-koe käyttäytymistesteineen.

Vähimmäisikärajat:

BH/ VT	15 kuukautta
FPr 1-3	15 kuukautta
StP 1-3	15 kuukautta
SchH/ VPG-A	18 kuukautta
SchH/ VPG-1	18 kuukautta
SchH/ VPG-2	19 kuukautta
SchH/ VPG-3	20 kuukautta
FH 1	18 kuukautta
FH 2	20 kuukautta
RTP	15 kuukautta
WH	15 kuukautta

Koetilaisuuteen saavat ottaa osaa kaikki koirat kokoon, rotuun tai sukutauluun katsomatta.

Koiran tulee täyttää SchH/ VPG-kokeen vaatimukset.

Koira saa osallistua yhden päivän aikana vain yhteen kokeeseen.

Vähimmäisosallistujamäärä on neljä koiraa. Yksittäissuoritukset eivät ole hyväksytyjä.

Mikäli koekalenteriin on hyväksytty yhtenä osasuorituksena kestävyyskoe, voi koetuumari oman harkintansa mukaan ottaa suorituksen vastaan. Häntä ei kuitenkaan voida velvoittaa siihen.

Kestävyyskokeeseen voivat osallistua myös sellaiset koirat, jotka ovat ottaneet osaa kokeeseen aikaisemmin.

Kokeen ja kestävyyskokeen osallistujamäärien yhdistäminen ei ole tarpeellista.

Jokainen koeluokka voidaan uusia haluttaessa. Koeluokat tulee suorittaa järjestyksessä (luokat 1-2-3). Seuraavaan korkeampaan koeluokkaan saadaan siirtyä vasta, kun koira on suorittanut alemman luokan hyväksytysti. Tällöin tulee saavuttaa C-osassa vähintään 80 pistettä. Ikäraja on huomioitava. Koiran tulee osallistua aina korkeimpaan saavutettuun luokkaan, paitsi siinä tapauksessa, kun on kyse uusinnasta. Yli kuusivuotiaat koirat voidaan luokitella ikänsä mukaan kunkin AZG-MV:n

toimikunnan mukaisesti siten, että ne saavat osallistua vain veteraaniluokkaan. Veteraaniluokassa koirat saavat osallistua vain koeluokkiin SchH/ VPG 1, IPO 1 ja FH 1- luokkiin.

Juoksussa olevat nartut saavat osallistua kaikkiin koetilaisuuksiin, mutta ne tulee pitää erossa muista osallistuvista koirista. **A-osassa ne suorittavat aikataulun mukaisesti osuutensa**, muissa osissa viimeisenä. Selvästi kantavat tai imettävät nartut eivät saa osallistua.

Sairaat tai tartuttamisvaarassa olevat eläimet eivät saa myöskään osallistua.

Välinpitämättömyyskoe

Perusmääräykset

Jokaisen kokeen alussa, ennen ensimmäisen osan suorittamista tulee koiran suorittaa välinpitämättömyyskoe (luonteen arviointi). **Osa välinpitämättömyyskoetta on koiran tunnistaminen (tatuoinnin, mikrosirun tarkistaminen jne.)**. Koirat, jotka eivät läpäise tätä välinpitämättömyyskoetta, eivät voi osallistua kokeeseen, vaan ne hylätään. Omistajien, joiden koirilla on mikrosirut, on huolehdittava siitä, että paikalla on lukulaite.

Välinpitämättömyyskokeen lisäksi koetuumari tarkkailee koiran välinpitämättömyyttä (luonne) koko kokeen ajan. Koetuumarin velvollisuus on sulkea kokeesta koira, jolla hän toteaa luonteenheikkoutta. Kokeesta sulkemisesta tulee merkintä kilpailukirjaan luonnepuutoksen vuoksi. Koirista, jotka hylätään luonnepuutoksen vuoksi, tehdään kirjallinen ilmoitus AZG-MV:n vastaaville.

Välinpitämättömyyskokeen toteutus

1. Välinpitämättömyyskokeen tulee tapahtua normaalien ympäristönvaikutusten vallitessa, koiralle neutraalissa paikassa.
2. Kaikki osallistuvat koirat tulee esittää yksitellen koetuumarille.
3. Koira esitetään normaalissa taluttimessa. Taluttimen tulee roikkua löysänä.
4. Tuomarin tulee välttää kaikenlaisia ärsykejä, eikä tuomari saa koskea koiraan.

Arvostelu

a) Koiran positiivinen käyttäytyminen: Koira käyttäytyy tarkastuksessa esim. neutraalisti, itsevarmasti, varmasti, tarkkaavaisesti, temperamenttisesti, välinpitämättömästi.

b) Vielä mahdollisia rajatapauksia: Koira käyttäytyy hieman levottomasti, hieman kiihtyneesti, hieman epävarmasti. Nämä koirat voivat läpäistä kokeen, mutta niitä tulee tarkkailla erityisen tarkasti kokeen muissa osissa.

c) Koiran negatiivinen käyttäytyminen tai luonnepuutos: Jos koira on arka, epävarma, pelokas, paukuarka, ei ohjattava, pureva, aggressiivinen (hylkääminen).

Arvostelu

Suoritusten arvostelu tapahtuu arvosanojen (laatu) ja pisteiden mukaan. Arvosanojen (laatu) ja niitä vastaavien pisteiden täytyy vastata suoritusta.

Pistetaulukko

Enimmäispistemäärä	Erinomainen	Erittäin hyvä	Hyvä	Tyydyttävä	Puutteellinen
5,0	5,0	4,5	4,0	3,5	3,0-0
10,0	10,0	9,5-9,0	8,5-8,0	7,5-7,0	6,5-0
15,0	15,0-14,5	14,0-13,5	13,0-12,0	11,5-10,5	10,0-0
20,0	20,0-19,5	19,0-18,0	17,5-16,0	15,5-14,0	13,5-0
30,0	30,0-29,0	28,5-27,0	26,5-24	23,5-21,0	20,5-0
35,0	35,0-33,0	32,5-31,5	31,0-28,0	27,5-24,5	24,0-0
70,0	70,0-66,5	66,0-63,0	62,5-56,0	55,5-49,0	48,5-0
80,0	80,0-76,0	75,5-72,0	71,5-64,0	63,5-56,0	55,5-0
100,0	100,0-96,0	95,5-90,0	89,5-80,0	79,5-70,0	69,5-0

Prosentit

Arvostelu	lisäys	vähennys
Erinomainen	= vähintään 96 %	tai miinus 4 % saakka
Erittäin hyvä	= 95-90 %	tai miinus 5-10 %
Hyvä	= 89-80 %	tai miinus 11-20%
Tyydyttävä	= 79-70 %	tai miinus 21-30 %
Puutteellinen	= alle 70 %	tai miinus 31-100 %

Yksittäisen osan kokonaisarvostelussa tulee antaa vain kokonaisia pisteitä. Yksittäisiä suorituksia arvosteltaessa voidaan sitä vastoin antaa pisteiden osia. Jos yksittäisen suorituksen tulos ei ole tasaluku, pyöristetään tulos kokonaisvaikutelman mukaan joko ylös- tai alaspäin.

Pisteiden ollessa tasan, ratkaisee ylempi tulos C-osassa. Jos myös nämä pisteet ovat tasan, niin korkeampi pistemäärä B-osassa ratkaisee tuloksen. Tulokset, joissa on kaikissa osissa samat tulokset, sijoittuvat samoille sijoille.

Hylkääminen

Jos koetuomari toteaa koiralla luonnepuutoksen, ohjaajalla epäurheilijamaista käytöstä (esim. alkoholin nauttiminen, motivaatioesineiden mukana kuljettaminen, ruuan mukana kuljettaminen), koesäännön rikkomista, eläinsuojelumääräysten rikkomista tai muuta toimintaa, joka ei ole hyvien tapojen mukaista, tulee koira ohjaajineen sulkea pois kokeesta.

Hylkäämisen yhteydessä kaikki siihen mennessä saavutetut pisteet (myös muiden osien pisteet) menetetään. Kilpailukirjaan ei tule merkitä arvosanoja (laatu) eikä pisteitä.

Jos koira ei ole ohjaajan hallinnassa (esim. sivu- tai selkäkuljetuksissa; koira lähtee suorituksen aikana pois ohjaajan luota tai kentältä eikä tule kolmannestakaan kutsusta luokse; koira ei irrota

käskystä, koira käy kiinni maalimieheen muualle kuin suojahihaan), tulee koira ohjaajineen sulkea pois kokeesta.

Näissä hylkäämistapauksissa kaikki kyseisessä osassa saavutetut pisteet menetetään. Arvostelukaavakkeisiin ei tule merkitä pisteitä eikä arvosanoja.

Hyväksymien

Koe katsotaan hyväksytyksi suoritetuksi, jos koira saavuttaa jokaisessa osassa vähintään 70 % korkeimmasta mahdollisesta pistemäärästä.

Enimmäispistemäärä	Erinomainen	Erittäin hyvä	Hyvä	Tyydyttävä	Puutteellinen
100 pistettä	100-96	95-90	89-80	79-70	69-0
300 pistettä	300-286	285-270	269-240	239-210	209-0
200 pistettä (SchH/ VPG A)	200-192	191-180	179-160	159-140	139-0

Koekirja

Jokaisella osallistuvalla koiralla tulee olla koekirja. Koekirjan annetaan koiralle sen organisaation sääntöjen mukaisesti, johon ohjaaja kuuluu. On varmistettava, että kyseiselle koiralle luovutetaan vain yksi AZG-MV:n koekirja. Tästä ottaa vastuun se yhdistys tai liitto, joka luovuttaa koekirjan. Koetulos tulee merkitä koekirjaan joka tapauksessa. Koetuomarin ja mahdollisesti myös kokeenjohtajan tulee allekirjoittaa ja tarkastaa koekirjan merkintä.

Vastuuvollisuus

Koiran omistajan tulee vastata kaikista koiran aiheuttamista henkilö- ja esinevahingoista. Siksi hänellä tulee koiranomistajana olla vakuutus tällaisten tapausten varalta. Ohjaaja on vastuussa kaikista onnettomuuksista koko koetapahtuman aikana, jotka koskevat häntä tai koiraansa. Ohjaaja ottaa koetuomarin ja järjestäjän määräykset vastaan vapaaehtoisesti ja noudattaa niitä omalla vastuullaan.

Rokotukset

Rokotustodistus (viranomaisten määräämät suojarokotukset) tulee esittää ennen koetta vaadittaessa koetuomarille tai kokeenjohtajalle.

Kokeenvalvoja

AZG-MV voivat suorittaa kokeiden valvontaa. AZG-MV:n asettama henkilö valvoo ohjeen määräysten mukaan sääntöjenmukaisen kokeen kulun.

VIK-arvostelu

VIK-arvostelun on määrä kuvata koiran luonneominaisuuksia liittyen jalostuskäyttöön. VIK-arvostelulla ei ole vaikutusta kokeen tulokseen tai sijoittumiseen. Saadakseen VIK-arvostelun tulee koiran suorittaa vähintään yksi puolustautumisliike.

Arvosanoilla erinomainen, olemassa oleva ja riittämätön arvostellaan seuraavia ominaisuuksia: Vietti ominaisuudet, itsevarmuus ja kuormitettavuus.

VIK ”erinomainen”:

Koira osoittaa suurta työskentelyvalmiutta, selkeitä vietti ominaisuuksia, määrätietoista liikkeiden suoritusta, itsevarmaa käyttäytymistä, erinomaista tarkkaavaisuutta ja poikkeavan suurta kuormitettavuutta.

VIK ”olemassa oleva”

Koira osoittaa rajoittuneisuutta työskentelyvalmiudessa, vietti ominaisuuksissa, itsevarmuudessa, tarkkaavaisuudessa ja kuormitettavuudessa.

VIK ”riittämätön”

Koira osoittaa puutteita työskentelyvalmiudessa, vietti ominaisuuksissa, itsevarmuudessa ja kuormitettavuudessa.

Kurinpitovelvollisuus

Tilaisuuden johtaja vastaa koko alueen järjestyksestä ja turvallisuudesta.

Koetuomarilla on oikeus keskeyttää tilaisuus, jos järjestystä ja turvallisuutta ei huomioida.

Koiranohjaajan rikkoessa näitä määräyksiä, koesääntöjä, eläinsuojelulain määräyksiä tai toimiessa hyvien tapojen vastaisesti, voidaan hänet sulkea pois tilaisuudesta.

Näin tapahtuessa tuomarin tulee ilmoittaa tapauksesta vastaavan yhdistyksen johdolle. Sieltä käsin vaaditaan asianomaisilta kannanotto, josta voi seurata rangaistus.

Koiranohjaajan erottamisesta päätetään yhdistysten tai järjestöjen mukaisesti. AZG:n toimistoon on joka tapauksessa tehtävä ilmoitus.

Jos ohjaaja erotetaan yhdistyksestä, voidaan se julkaista yhdistyksen äänenkannattajassa.

Tuomarin arvosteluun ei voi puuttua. Kaikenlainen kritiikki arvostelua kohtaan voi johtaa poissulkemiseen koekentältä ja mahdollisiin kurinpidollisiin toimenpiteisiin. Sellaisista perustelluista tapauksista, jotka eivät viittaa tapahtuneisiin ratkaisuihin, vaan joiden yhteydessä koetuomari on rikkonut koeohjesääntöä, on mahdollista valittaa päivän kuluessa. Tämä valitus on tehtävä kirjallisesti asianomaiselle yhdistykselle.

Valitus voidaan jättää vain tilaisuuden johdon välityksellä ja sen tulee olla valituksen jättäjän ja tilaisuuden järjestäneen alaostaston puheenjohtajan ja lisäksi yhden todistajan allekirjoittama. Tämä valitus tulee jättää 8 päivän sisällä tapahtumasta. Valituksen oikeellisuus ei edellytä tuomarin antaman arvostelun muuttamista. Videokuvausta ei hyväksytä todisteena.

Erityismääräykset

AZG-MV ovat oikeutettuja laajentamaan yleisiä määräyksiä esim. osanotto-, eläinlääkintä-, eläinsuojelu-, ensiapumääräykset, tai huomioida alueellisen lainsäätäjän määräykset. Käskeysanat voidaan antaa ohjaajan äidinkielellä.

2. Maalimiesmääräykset

Edellytykset toimimisesta maalimiehenä osassa ”C”.

1. Koesäännön maalimiesten pätevyyttä koskevat ohjeet ja määräykset on huomioitava.
2. Osassa C maalimiehenä toimiva henkilö on koepäivänä tuomarin avustaja.
3. Oman henkilökohtaisen turvallisuutensa sekä myös vakuutus oikeudellisten syiden vuoksi maalimiehen tulee käyttää koulutustilaisuuksissa sekä kokeissa ja kilpailuissa suojavaatetusta (suojarahousut, suojatakki, suojarahiha).
4. Maalimiehen kenkien tulee olla sään ja alustan mukaan valitut, tukevat ja luistamattomat.
5. Tuomari antaa maalimiehelle ohjeet ennen C-osan aloittamista. Maalimiehen tulee toimia tarkalleen tuomarin ohjeiden mukaisesti.
6. Maalimiehen tulee noudattaa koesääntöjen mukaisesti ohjaajan ohjeita silloin, kun ohjaaja suorittaa aseistariisunnan tai tutkii maalimiehen. Maalimiehen tulee antaa ohjaajalle mahdollisuus ottaa koira uudelleen perusasentoon ennen sivu- ja selkäkuljetusta.
7. Yhdistysten järjestämissä kokeissa voidaan käyttää yhtä maalimiestä. **7:tä koirasta** ylöspäin yhtä koetta kohti on kuitenkin käytettävä kahta maalimiestä. Valtakunnallisissa kilpailuissa kuten esim. kilpailuissa, karsinnoissa, mestaruuskilpailuissa jne. tulee yleensä käyttää vähintään kahta maalimiestä. Kaikissa kokeissa voidaan käyttää ohjaajan kanssa samassa taloudessa asuvaa maalimiestä.

Periaatteet maalimiehen toiminnasta kokeissa:

1. ”Yleistä”

Kokeessa tuomarin tulee arvioida koiran koulutustaso ja koiran ominaisuudet (viettiominaisuudet, kuormitettavuus, itsevarmuus ja ohjattavuus). Tuomarin on mahdollista arvostella vain se, mitä hän kokeen aikana näkee ja kuulee.

Tämän vuoksi sekä etenkin kokeen urheilullisen luonteen säilyttämiseksi (mahdollisimman samanlaiset olosuhteet kaikille osallistujille) vaaditaan maalimieheltä toimintaa, joka antaa tuomarille kauttaaltaan mahdollisimman selkeän kuvan koirasta.

Tämän vuoksi ei ole maalimiehen tehtävä päättää, kuinka C-osa suoritetaan. Ensisijaisesti maalimiehen tulee huomioida säännöt.

Tuomarin tulee arvioida yksittäisten liikkeiden avulla C-osan tärkeimmät arvostelukriteerit. Näitä kriteereitä ovat esim. kuormitettavuus, itsevarmuus, vietti ominaisuudet, ohjattavuus. Myös koiran puruotteen laatu arvioidaan. Tämän vuoksi maalimiehen tulee antaa mahdollisuus koiralle esim. puruotteen arvostelua varten myös saada hyvä ote. Samoin arvosteltaessa kuormitettavuutta on välttämätöntä, että kuormitus syntyy maalimiehen toiminnasta. Tämän vuoksi on pyrittävä mahdollisimman yhtenäiseen maalimiestoimintaan, joka mahdollistaa koirien arvostelun vaatimusten mukaisesti.

2. ”Vartiointi ja haukkuminen” (luokat 1-3)

Maalimies seisoo koiran ja ohjaajan näkymättömissä, suojahihakäsi kevyesti koukistettuna liikkumatta ja uhkaamattomassa asennossa osoitetussa piilossa. Suojahiha toimii vartalon suojana. Maalimiehen tulee tarkkailla koiraa liikkeessä ”vartiointi ja haukkuminen”, kaikki ärsykkeet ja avut ovat kiellettyjä. Maalimies pitää pehmytkeppiä alaspäin sivullaan.

3. ”Maalimiehen pakoyrityksen torjuminen” (luokat 1-3)

Maalimies tulee liikkeen ”vartiointi ja haukkuminen” jälkeen ohjaajan käskystä normaalilla kävelytyylillä ulos piilosta ja asettuu tuomarin osoittamalle paikalle (merkattu pakopaikka). Maalimiehen paikan tulee olla sellainen, että ohjaajan on mahdollista jättää koiransa makuulle 5 askeleen päähän myöskin osoitetulle paikalle, sivuttain maalimiehen suojahihan puolelle. Ohjaajan tulee tietää, mihin suuntaan pako tulee tapahtumaan. Maalimies suorittaa nopein ja voimakkain, mutta ei liioitelluin tai kontrolloimattomin juoksuaskelin pakoyrityksen suoraan pakosuuntaan. Suojahihaa ei liikuteta ylimääräisesti, koiralla tulee olla optimaalinen purumahdollisuus. Maalimies ei saa missään nimessä kääntyä koiraa kohti, mutta hän voi pitää koiraa näkökentässään. Suojahihan poisvetäminen on kiellettyä. Kun koira on käynyt kiinni, jatkaa maalimies juoksemistaan suoraan, vetäen samalla suojahihan liikkeestä tiiviisti kehoaan vasten.

Tuomari päättää matkan pituuden, joka maalimiehen tulee käyttää pakoyritykseen. Maalimies lopettaa pakoyrityksen tuomarin merkistä. Kun maalimies suorittaa pakoyrityksen asianmukaisella dynaamisuuudella, on tuomarilla optimaalinen mahdollisuus arvostella. Kaikenlainen avunanto maalimiehen suunnalta, kuten esim. liioiteltu suojahihan tarjoaminen ennen purua, ärsytyshuudot tai kepin lyönnit suojahousuja vasten ennen pakoa tai sen aikana, jännitteettömänä pidetty suojahiha purun jälkeen, pakonopeuden vähentäminen, pakoyrityksen itsenäinen lopettaminen jne. on kiellettyä.

Liikkeen lopetus ks. kohta 8 (koskee kaikkia liikkeitä).

4. ”Hyökkäyksen torjuminen vartiointivaiheessa” (luokat 1-3)

Vartiointivaiheen jälkeen maalimies suorittaa tuomarin käskystä hyökkäyksen koiraa kohti. Samalla maalimies tekee pehmytkepillä uhkaavia liikkeitä suojahihan yläpuolella ilman, että koiraa lyödään. Samalla suoritetaan hyökkäys suoraan edestä päin koiraa kohti, kuitenkin liikuttamatta suojahihaa

enempää. Suojahihaa pidetään samalla tiiviisti kehoa vasten. Kun koira on käynyt suojahihaan kiinni, tulee maalimiehen liikkua siten, että koira asettuu sivuttain. Tämän jälkeen käynnistyy kuormitusvaihe suoraan eteenpäin. Maalimiehen tulee kuormittaa kaikkia koiria samaan suuntaan. Tämän mukaisesti tuomarin tulee sijoittua siten, että hänelle on mahdollista arvostella kaikkia koiria niiden otekäyttäytymisessä, käyttäytymistä kuormitettaessa, otekäyttäytymistä, irrotusta ja vartiointivaihetta. Koiran painostus ohjaajan suuntaan ei ole sallittua. Lyönnit pehmeällä kepillä kohdistetaan lapoihin ja säkäalueelle. Lyönnit tulee suorittaa samalla intensiteetillä kaikille koirille. Ensimmäinen lyönti annetaan n. 4-5 askeleen jälkeen, toinen lyönti seuraavien 4-5 askeleen jälkeen kuormitusvaiheessa. Toisen lyönnin jälkeen painostusta on jatkettava ilman lyöntejä.

Tuomari päättää kuormitusvaiheen pituuden. Maalimies lopettaa kuormittamisen tuomarin merkistä. Kun maalimies suorittaa hyökkäyksen asianmukaisella dynaamisuuella, on tuomarilla optimaalinen mahdollisuus arvostella. Kaikenlainen avunanto maalimiehen suunnalta, kuten esim. suojahihan tarjoaminen ennen purua, ärsytyshuudot tai pehmytkepin lyönnit suojahousuja vasten ennen hyökkäyksen aloittamista, suojahihan pitäminen jännitteettömänä kiinnikäymisen jälkeen kuormitusvaiheen aikana, kuormituksen voimakkuuden vaihtelu kuormitusvaiheen aikana ja pehmytkepin lyöntien aikana, kuormittamisen itsenäinen lopettaminen koiran osoittaessa puutteellista kuormitettavuutta jne. on kiellettyä.

Liikkeen lopetus ks. kohta 8 (kaikki liikkeet).

5. ”Selkäkuljetus” (luokat 2-3)

Maalimies kulkee ohjaajan käskystä normaalilla kävelytyylillä n. 30 askeleen selkäkuljetusmatkan. Tuomari päättää kuljetuksen pituuden. Maalimies ei saa tehdä selkäkuljetuksen aikana mitään äkinäisiä, nykiviä liikkeitä. Pehmytkeppiä ja suojahihaa tulee kantaa siten, etteivät ne tarjoa koiralle mitään ylimääräistä ärsykettä. Etenkin pehmytkeppiä tulee kuljettaa tässä koiralta näkymättömissä. Maalimiehen tulee kulkea kaikkien koirien kohdalla samalla kävelyvauhdilla.

6. ”Hyökkäys koira kohti selkäkuljetuksen aikana” (luokat 2-3)

Hyökkäys selkäkuljetuksen aikana tapahtuu liikkeestä ja tuomarin merkistä. Maalimies suorittaa hyökkäyksen pyörähtämällä dynaamisesti ympäri joko vasemman tai oikean kautta ja juoksemalla voimakkaasti koira kohti. Pehmytkeppiä pidetään suojahihan yläpuolella ja sillä tehdään uhkaavia liikkeitä. Suojahihaa pidetään poikittain juoksusuuntaan nähden, tiiviisti vartaloa vasten. Suojahihan ylimääräisiä liikkeitä tulee välttää. Kun koira on käynyt suojahihaan kiinni, tulee maalimiehen liikkua niin, että koira asettuu sivuttain. Tämän jälkeen käynnistyy kuormitusvaihe suoraan eteenpäin. Maalimiehen tulee painostaa kaikkia koiria samaan suuntaan. Tämän mukaan tuomarin tulee sijoittua siten, että hänelle on mahdollista arvostella kaikkia koiria niiden hyökkäysvaiheessa, käyttäytymisessä kuormitettaessa, otekäyttäytymisessä, niiden irrotusta ja vartiointivaihetta. Koiran painostaminen ohjaajan suuntaan on kiellettyä.

Tuomari päättää kuormitusvaiheen pituuden. Maalimies lopettaa kuormittamisen tuomarin merkistä. Kun maalimies suorittaa hyökkäyksen asianmukaisella dynaamisuuella, on tuomarilla optimaalinen mahdollisuus arvostella. Kaikenlainen avunanto maalimiehen suunnalta, kuten esim. liioiteltu sivulle väistäminen ennen purua, suojahihan tarjoaminen ennen purua, ärsytyshuudot tai lyönnit pehmytkepillä suojahousuja vasten hyökkäyksen aloituksessa, jännitteettömänä pidetty suojahiha purun jälkeen kuormitusvaiheen aikana, kuormituksen voimakkuuden vaihtelu, koiran kuormittamisen itsenäinen lopettaminen koiran osoittaessa puutteellista kuormitettavuutta jne. on kiellettyä.

Liikkeen lopetus ks. kohta 8 (koskee kaikkia luokkia)

7. ”Liikkuvan maalimiehen hyökkäys koiraan kohti” (luokat 1-3)

Maalimies lähtee tuomarin merkistä osoitetusta piilosta normaalilla kävelyvauhdilla (luokka 1)/ juoksuaskelin (luokat 2,3) kentän poikki keskilinjaa kohti. Keskilinjalla maalimies

- siirtyy normaalista kävelystä juoksuun hyökäten suoraan kohti koiraan ja ohjaa huutaen uhkaavasti ja tehden pehmytkepillä uhkaavia liikkeitä (luokka 1)
- keskeyttämättä juoksuun maalimies hyökkää suoraan kohti koiraan ja ohjaa huutaen uhkaavasti ja tehden pehmytkepillä uhkaavia liikkeitä (luokat 2-3)

Koira vastaanotetaan pitäen suojahihaa joustavasti, ilman että maalimies pysähtyy. Tarvittaessa koiran vastaanoton yhteydessä maalimies kiertää vartaloaan niin, että vastaanotto tapahtuu koiralle joustavasti. Koiran yli ei saa rynnätä. Kun koira on käynyt kiinni suojahihaan, tulee maalimiehen liikkua siten, että koira asettuu sivuttain. Tässä koiran yliryntäämistä tulee joka tapauksessa välttää. Tämän jälkeen käynnistyy kuormitusvaihe suoraan eteenpäin. Maalimiehen tulee kuormittaa kaikkia koiria samaan suuntaan. Tämän mukaisesti tuomarin tulee sijoittua siten, että hänelle on mahdollista arvostella kaikkia koiria niiden oteikäyttäytymisessä, käyttäytymisessä kuormitettaessa, niiden irrotusta ja vartiointivaihetta. Koiran painostus ohjaajan suuntaan ei ole sallittua.

Tuomari päättää kuormitusvaiheen pituuden. Maalimies lopettaa kuormittamisen tuomarin merkistä. Kun maalimies suorittaa hyökkäyksen asianmukaisella dynaamisuudella, on tuomarilla optimaalinen mahdollisuus arvostella. Kaikenlainen avunanto maalimiehen suunnalta, kuten esim. hyökkäysnopeuden pienentäminen, koiran vastaanottaminen paikallaan seisten, maalimiehen liioiteltu väistäminen sivulle ennen purua, koiran yli ryntääminen, suojahihan tarjoaminen ennen purua, suojahihan pitäminen jännitteettömänä kiinnikäymisen jälkeen kuormitusvaiheen aikana, kuormituksen voimakkuuden vaihtelu kuormitusvaiheen aikana, kuormittamisen itsenäinen lopettaminen koiran osoittaessa puutteellista kuormitettavuutta jne. on kiellettyä.

Liikkeen lopetus ks. kohta 8 (kaikki liikkeet).

8. ”Liikkeen lopetus”

Kaikki puolustautumisliikkeet tulee lopettaa siten, että tuomari pystyy arvostelemaan koiran oteikäyttäytymistä, irrotusta ja vartiointivaihetta. Maalimies ei saa kääntää selkäänsä tuomaria kohden, katsekontakti tuomariin tulee säilyttää. Puolustautumisliikkeen lopetuksen jälkeen maalimiehen tulee vähentää koiran vastustamista, maalimiehen tulee lopettaa liikeärsykkeet löysäämättä kuitenkaan suojahihaa huomattavasti. Suojahihaa ei tule pitää korkealle ylös koukistettuna, vaan samalla tavalla kuin edeltävän liikesuorituksen aikanakin. Pehmytkeppiä pidetään koiralta näkymättömissä, vartalon sivulla, alaspäin osoittaen. Maalimiehen suunnalta ei saa tulla minkäänlaista avunantoa irrotukseen. Irrotuksen jälkeen maalimies säilyttää katsekontaktin koiraan, mutta ei saa antaa minkäänlaisia ärsykeitä tai antaa minkäänlaisia apuja koiralle. Pystyäkseen säilyttämään katsekontaktin koiraan, voi maalimies koiran mahdollisesti liikkua hänen ympäri kääntyä ilman äkkinäisiä liikkeitä koiran mukana.

9. ”Koiran epävarmuus ja epäonnistuminen”

Jos koira ei puolustautumisliikkeessä käy suojahihaan kiinni, tai irrottaa suojahihasta kuormitusvaiheessa, tulee maalimiehen jatkaa koiran painostamista, kunnes tuomari keskeyttää liikkeen. Maalimies ei saa tällaisessa tilanteessa missään tapauksessa antaa apuja, tai lopettaa itsenäisesti liikettä. Jos koira ei irrota, ei maalimies saa auttaa koira irrottamaan pehmytkeppin tietynlaisilla asennoilla tai liikkeillä. Jos koiralla on taipumus lähteä pois maalimiehen luota vartiointivaiheen aikana, ei maalimies saa estää näin tapahtumasta ärsyttämällä koira. Maalimiehen tulee toimia kaikissa liikkeissä ja liikkeiden osissa koesäännön määräämällä tavalla joko aktiivisesti tai neutraalisti. Jos koira häiritsee tai puree lopetusvaiheessa maalimiestä, tulee maalimiehen välttää torjuntaliikkeitä.

3. BH-koe sisältäen käyttäytymistestin ja ohjaajan kirjallisen osion (BH/VT)

Kaikkien kokeiden ja kilpailujen toteutus tulee tapahtumaan urheilullisten periaatteiden mukaisesti. Kokeen kulku ja sen arvostelu on tarkemmin kuvattu seuraavassa. Määräykset ovat kaikille osallistujille sitovat ja kaikkien osallistujien tulee täyttää samat suoritusvaatimukset. Poikkeuksena BH/VT-koe, jossa ei suoriteta ampumista. FH, SchH/VPG, IPO, RTP, Agility, Obedience - kokeisiin vaaditaan hyväksytty BH/VT –koe. BH/VT –kokeen voi arvostella koetuomari, jolla on arvosteluoikeudet SchH/VPG, Agility tai Obedience kokeisiin, ja jotka ovat AZG-jäsenjärjestön tuomarilistalla. Koetulos tulee merkitä koekirjaan.

BH-kokeet tunnustetaan vain siinä tapauksessa, kun ne suoritetaan AZG:n kuuluvan yhdistyksen tai liiton puitteissa (VDH:n SchH/VPG/Agility/Obedience toimikunta). Tilaisuudet ovat julkisia. Paikka ja kokeen alkamisajankohta tulee ilmoittaa jäsenille, ja ne voidaan toteuttaa vain siinä tapauksessa, että VDH:n jäsenjärjestölle on myönnetty järjestämisoikeus. Jäsenliitot ovat sitoutuneet noudattamaan näitä määräyksiä.

Yleiset määräykset

Osallistumisoikeus on kaikilla koiranohjaajilla, jotka pystyvät osoittamaan suorittaneensa BH/VT - kokeen kirjallisen osion hyväksytysti. Ensimmäistä kertaa VDH BH-kokeeseen osallistuvat ohjaajat, jotka eivät esitä todistusta suoritetusta kirjallisesta osiosta, suorittavat sen koepäivänä kirjallisesti koetuomarille ennen kuin he saavat osallistua koiransa kanssa käytännön osioon.

Kaiken rotuiset ja kokoiset koirat saavat osallistua. Vähimmäisikäraja on 15 kuukautta. Jotta BH - koe voidaan pitää, tulee siihen osallistua vähintään neljä koira. Jos BH -koe pidetään samassa yhteydessä muiden kokeiden kanssa, tulee osallistujia olla vähintään neljä (esim. SchH/VPG, FH, BH, RTP). Sallittu osallistujamäärä yhdelle koetuomarille vaihtelee 10 – 15 ja riippuu arvosteltavien osasuoritusten lukumäärästä, joka ei saa ylittää 30. (Käyttäytymiskoe sisältäen kirjallisen osion vastaa 3 osasuoritusta. Ilman kirjallista osiota 2 osasuoritusta.)

Välinpitämättömyyskoe

Läpäistäkseen BH - kokeen tulee ilmoitettujen koirien osallistua välinpitämättömyyskokeeseen. Sen yhteydessä tarkistetaan tatuointinumero ja/tai mikrosirun numero. Koirat, joita ei pystytä tunnistamaan, eivät voi osallistua kokeeseen. Välinpitämättömyyden arvostelu tapahtuu myös kokeen muissa osissa. Koirat, jotka eivät läpäise välinpitämättömyyskoetta suljetaan kokeesta. Jos koira osoittaa luonnetuutosta sen jälkeen, kun se on läpäissyt ensimmäisen välinpitämättömyyskokeen voi koetuomari sulkea koiran pois kokeesta. Tällöin koekirjaan tulee merkintä ”välinpitämättömyyskoe/käyttäytymistesti hylätty”.

Arvostelu

Koirat, jotka eivät saavuta osasta A 70 % pisteistä, eivät saa osallistua liikennevarmuuskokeeseen.

Kokeen lopussa ei anneta pisteitä, tuomari antaa vain arvosanan ”hyväksyty” tai ”hylätty”. Koe on hyväksyty, kun osasta A on saavutettu 70 % pisteistä ja osassa B liikkeet on suoritettu tuomarin mukaan riittävällä tavalla.

Annettu koulutustunnus ei vastaa sellaisenaan VDH:n jäsenliiton jalostus-, katselmus-, jalostustarkastus- tai näyttelysäännön mukaista koulutustunnusta. Kokeen toistaminen ei ole sidottu minkäänlaisiin rajoituksiin. Jokainen arvosana tulee merkitä koekirjaan riippumatta tuloksesta.

A) Tottelevaisuusosuus koulutus kentällä

Kokonaispistemäärä 60

Jokainen liike alkaa ja päättyy perusasennossa. Koira istuu ohjaajan vieressä hänen vasemmalla puolella suorana lapa ohjaajan polven kohdalla. Perusasennon ottaminen ennen jokaista liikesuoritusta on sallittu vain yhden kerran. Perusasennossa ohjaaja seisoo urheilullisesti. Haara-asento ei ole sallittu. Edellisen liikkeen lopettava perusasento voi olla seuraavan liikkeen aloittava perusasento. Ohjaajan vartaloavut eivät ole sallittuja. Mikäli hän antaa vartaloapuja, seuraa siitä pistevähennyksiä. Motivaatioesineiden tai lelujen käyttö ei ole sallittu. Mikäli ohjaaja on estynyt tekemästä jotain suoritusta ruumiillisen vamman takia, on hänen ilmoitettava se tuomarille ennen koetta. Mikäli ohjaaja ei vammansa vuoksi kykene ohjaamaan koiraansa vasemmalta puolelta, voi hän ohjata vastaavasti sitä oikealta puolelta.

Tuomari antaa jokaisen liikkeen aloitusluvan. Tämän jälkeen käännökset, pysähdykset, käyntinopeuksien muutokset jne. suoritetaan ilman tuomarin erillistä ohjetta. Ohjaaja voi kuitenkin pyytää tuomarilta ohjeita.

Koiran kiittäminen jokaisen liikkeen jälkeen on sallittu. Tämän jälkeen voi ohjaaja ottaa uuden perusasennon. Kiittämisen ja uuden liikkeen aloittamisen välillä tulee pitää selkeä tauko (n. 3 sekuntia). Liikkeiden välillä tulee koiran seurata ohjaajaa.

1. Kytkettynä seuraaminen

15 pistettä

Käsky: ”seuraa”

Kaulapannan tulee olla yleisesti myynnissä oleva, eläinsuojelumääräysten mukainen. Kaulapannasta tai rintavaljaista kytketyn koiran tulee käskyllä ”seuraa” iloisesti seurata ohjaajaansa. Kaulapanta ei saa olla kiristävässä asennossa.

Liikkeen alussa ohjaaja kulkee koiransa kanssa 40 - 50 askelta suoraan eteenpäin pysähtymättä. Tekee tämän jälkeen täyskäännöksen ja 10 - 15 askeleen jälkeen siirtyy ensin juoksuun ja sitten hitaaseen kävelyyn, molempia osuuksia vähintään 10 askelta. Normaalikävelyssä on tämän jälkeen suoritettava vähintään yksi oikealla, yksi vasemmalle ja yksi täyskäännös. Koiran tulee pysyä koko ajan ohjaajan vasemmalla puolella lapa ohjaajan polven kohdalla. Koira ei saa edistää, jättää tai irtaantua ohjaajasta sivusuunnassa. Ohjaajan tulee kääntyä vasemmalle täyskäännöksissä.

Vain liikkeen aloituksessa ja käyntinopeuksia muutettaessa saa ohjaaja antaa ”seuraa” käskyn. Ohjaajan pysähtyessä on koiran ilman ohjaajan vaikutusta istuttava nopeasti. Ohjaaja ei saa muuttaa perusasentoaan eikä etenkään siirtyä koiran viereen mikäli se ei istu aivan ohjaajan vieressä. Talutin tulee pitää vasemmassa kädessä ja sen on oltava löysällä. Tuomarin merkistä menee ohjaaja koirineen ryhmään, joka koostuu vähintään neljästä henkilöstä, läpi. Ohjaajan tulee pysähtyä vähintään kerran ryhmässä. Henkilöiden tulee liikkua ryhmässä ja vaihtaa keskenään paikkaa.

Koiran jättäminen, edistäminen, ajoittaiset sivupoikkeamat sekä ohjaajan hidastelu käännöksissä ovat virheitä.

Ryhmä

Liikkuvan henkilöryhmän läpi kulkeminen suoritetaan sekä kytkettynä että vapaana seuraamisessa. Ryhmässä on suoritettava vähintään kerran henkilön kierto vasemmalta ja kerran henkilön kierto oikealta (esim. kahdeksikko). Kuljettaessa henkilöryhmän läpi on molemmilla kerroilla vähintään kerran pysähdyttävä henkilön läheisyyteen. Tuomarilla on oikeus käskä ohjaajaa kulkemaan uudestaan henkilöryhmän läpi. Koiran kiittäminen henkilöryhmästä poistuttaessa on sallittu vain perusasennossa kun talutin irrotetaan.

Täyskäännös (180 astetta)

Täyskäännöksen saa suorittaa kahdella eri tavalla, mutta kuitenkin aina vasempaan kääntyen.. Koira voi joko kiertää ohjaajan takaa tai täyskäännöksessä kääntyä ohjaajan kanssa vasemmalle (koira pysyy koko ajan ohjaajan vasemmalla puolella).

2. Vapaana seuraaminen

15 pistettä

Käsky: ”seuraa”

Tuomarin merkistä perusasennossa istuvan koiran talutin irrotetaan. Ohjaaja laittaa joko taluttimen olkapäälleen tai taskuunsa (kummassakin tapauksessa ohjaajan vastakkaiselle puolelle koiraan nähden) ja aloittaa menemällä vapaana seuraavan koiransa kanssa uudelleen henkilöryhmään pysähtyen siellä vähintään kerran. Poistuessaan henkilöryhmästä, ottaa ohjaaja lyhyen perusasennon ja aloittaa tämän jälkeen vapaana seuraamisosan suorituksen 1 määräysten mukaisesti.

3. Liikkeestä istuminen

10 pistettä

Käsky: ”istu”

Ohjaaja lähtee suoraan perusasennosta vapaana seuraavan koiransa kanssa eteenpäin. Vähintään 10 askeleen jälkeen koiran tulee käskyllä ”istu” istua nopeasti, ilman että ohjaaja keskeyttää kulkuaan tai katsoo taakseen. Kun ohjaaja on liikkunut vielä 30 askelta, hän pysähtyy ja kääntyy heti koiraan

kohti. Tuomarin merkistä ohjaaja palaa koiransa luo ja asettuu sen oikealle puolelle. Mikäli koira istumisen sijaan menee maahan tai jää seisomaan, vähennetään 5 pistettä.

4. Liikkeestä maahanmeno ja luoksetulo

10 pistettä

Käskyt: ”maahan”, ”tänne”, ”sivulle”

Ohjaaja lähtee suoraan perusasennosta vapaana seuraavan koiransa kanssa eteenpäin antamalla koiralle käskyn ”seuraa”. Vähintään 10 askeleen jälkeen koiran tulee käskyllä ”maahan” mennä maahan nopeasti, ilman että ohjaaja antaa muita merkkejä tai katsoo taakseen. Kun ohjaaja on liikkunut vielä 30 askelta suoraan eteenpäin, hän pysähtyy ja kääntyy heti koiraan kohti ja jää seisomaan. Tuomarin merkistä ohjaaja kutsuu koiran luokseen. Koiran tulee tulla ohjaajan luokse iloisesti ja nopeasti ja istua ohjaajan eteen tiiviisti. Käskyllä ”sivulle” koiran tulee siirtyä ohjaajan viereen.

Mikäli koira maahanmenon sijaan seisoo tai istuu, tullen kuitenkin virheettömästi ohjaajan luokse, vähennetään 5 pistettä.

5. Paikallaolo häiriön alaisena

10 pistettä

Käskyt: ”maahan”, ”istu”

Ennen toisen koiran suorituksen aloittamista kärkee ohjaaja koiransa suoraan perusasennosta maahan tuomarin osoittamaan paikkaan käskyllä ”maahan” eikä koiralle saa jättää talutinta tai muitakaan esineitä. Ohjaaja etäännyy koirasta 30 askelta ja jää paikalleen seisomaan koiran näkyviin selkä koiraan kohti. Koiran tulee maata rauhallisesti paikallaan. Tuomarin merkistä ohjaaja palaa koiransa luo ja asettuu sen oikealle puolelle. Tuomarin merkistä ohjaaja kommentaa koiran käskyllä ”istu” perusasentoon. Mikäli koira istuu, seisoo tai makaa rauhattomana, seuraa tästä osa-arvostelu. Koira, joka nousee paikaltaan, istuu tai liikkuu yli oman vartalomittansa, ei ole suorittanut liikettä.

Ohjaajan rauhaton käyttäytyminen sekä muut piiloavut ovat virheitä.

Nartut on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava eri paikkaan paikallaoloon.

Koira, joka saavuttaa vähintään 70 % (42 pistettä) liikkeistä 1-5, jatkaa koetta.

B) Liikennevarmuuskoe

Yleistä

Seuraavat liikennevarmuussuoritukset järjestetään koekentän ulkopuolella sopivassa ympäristössä taajama-alueella. Tuomari päättää yhdessä kokeenjohtajan kanssa miten ja missä liikennevarmuussuoritukset (katu, tie tai aukea) suoritetaan. Kokeen suorittaminen ei saa häiritä muuta liikennettä.

Tämän kokeen osion toteuttamiseen täytyy varata ominaisuuksiensa vuoksi huomattava aika. Suoritusvaatimukset eivät saa suuresta osallistujamäärästä huolimatta olla pintapuoliset.

Pisteitä yksittäisistä liikkeistä osasta B ei anneta. Kokonaisvaikutelma on määräävä tekijä kokeen hyväksymiseksi liikennevarmuusosiossa.

Seuraavassa kuvatut suoritukset ovat ehdotuksia ja koetuomari voi yksilökohtaisesti muunnella niitä suorituspaikkaan nähden sopiviksi. Koetuomarilla on oikeus uusia suorituksia tai muunnella niitä mikäli suoritus ei ole selvästi tulkittavissa.

Kokeen kulku

1. Henkilöryhmän kohtaaminen

Tuomarin määräyksestä ohjaaja kulkee kytketyn koiransa kanssa osoitetun matkan katu- tai kävelytieltä. Tuomari seuraa ohjaajaa koirineen määrätyltä etäisyydeltä.

Koiran tulee seurata halukkaasti ohjaajaa löysässä taluttimessa lapa ohjaajan polven kohdalla.

Koiran tulee suhtautua välinpitämättömästi jalankulkijoihin ja ajoneuvoihin.

Matkalla ohjaaja kohtaa juoksijan, joka leikkaa ohjaajan kulkureitin. Koiran tulee osoittaa neutraalia ja välinpitämättömää suhtautumista.

Ohjaaja ja koira jatkavat kulkuaan vähintään 6 henkilön väljästi muodostamaan henkilöryhmään. Yksi henkilö puhuttelee ohjaajaa ja tervehtii tätä kädestä. Koiran tulee ohjaajan käskystä istua tai maata hänen vieressään ja sen tulee käyttäytyä lyhyen keskustelun aikana rauhallisesti.

2. Polkupyöräilijöiden kohtaaminen

Kytkeyty koira kulkee ohjaajansa kanssa tietä pitkin ja polkupyöräilijä ohittaa sen takaapäin soittaen samalla kelloa. Pidemmältä etäisyydeltä kääntyy polkupyöräilijä ja tulee ohjaajaa ja koiraa kohti. Samalla hän soittaa vielä kerran kelloa. Ohituksen tulee tapahtua siten, että koira on ohjaajan ja ohittavan pyöräilijän välissä.

Kytkeyty koiran tulee osoittaa välinpitämättömyyttä polkupyöräilijöitä kohtaan.

3. Autojen kohtaaminen

Ohjaaja kulkee kytketyn koiransa kanssa useampien autojen ohi. Samalla yksi auto käynnistetään, toisesta autosta lyödään ovi kiinni. Ohjaajan ja koiran jatkaessa matkaa pysähtyy yksi auto heidän kohdalla. Ikkuna avataan ja ohjaajaa puhutellaan. Tällöin koiran tulee ohjaajan käskystä istua tai maata. Koiran tulee käyttäytyä rauhallisesti ja välinpitämättömästi autoja ja kaikkea liikennemelua kohtaan.

4. Hölkkääjien ja rullaluistelijoiden kohtaaminen

Ohjaaja kulkee kytketyn koiransa kanssa rauhallista tietä pitkin. Vähintään kaksi hölkkääjää ohittaa hänet hidastamatta juoksuaan. Kun hölkkääjät ovat etääntyneet, tulee uusia hölkkääjiä koiraa ja ohjaajaa vastaan ja ohittavat heidät juosten hidastamatta vauhtiaan. Koiran ei tarvitse seurata täsmällisesti, mutta se ei saa kuitenkaan häiritä ohittavia tai vastaantulevia henkilöitä. On sallittua, että ohjaaja käskää kohtauspaikoissa koiransa istumaan tai maahan.

Hölkääjien sijaan voidaan käyttää yhtä tai kahta rullaluistelijaa ohittamaan tai kohtaamaan koiran ja ohjaajan.

5. Toisten koirien kohtaaminen

Ohitettaessa tai kohdattaessa toinen koira ohjaajansa kanssa tulee koiran käyttäytyä neutraalisti. Ohjaaja voi toistaa käskyn ”seuraa” tai käskeä koiraansa istumaan tai maahan.

6. Lyhyeksi ajaksi kytketyn, yksin jätetyn koiran suhtautuminen muihin eläimiin

Koetuomarin käskystä ohjaaja kulkee kytketyn koiransa kanssa kohtuullisen vilkkaasti liikennöidyn kadun jalkakäytävällä. Lyhyen matkan jälkeen pysähtyy ohjaaja tuomarin käskystä ja kiinnittää taluttimen aitaan, kiinnitysrenkaaseen tai muuhun vastaavaan. Ohjaaja siirtyy pois koiran näköetäisyydeltä sisään liikkeeseen tai porttikäytävään.

Koira saa seistä, istua tai maata.

Ohjaajan poissa ollessa menee ohikulkija kytketyn koiransa kanssa (noin 5 askeleen etäisyydeltä) koetta suorittavan koiran editse.

Yksin jätetyn koiran tulee ohjaajan poissa ollessa käyttäytyä rauhallisesti. Ohikulkevan koiran on käyttäydyttävä rauhallisesti. Ohikulkeva koira ei saa olla räyhäävä eikä se saa vetää hihnassa voimakkaasti tai haukkua jatkuvasti. Tuomarin käskystä koira noudetaan.

Huom.:

Arvostelevan tuomarin päätettävissä on, arvosteleeko hän osan B kokonaisuudessaan yhden koiran osalta vai jokaisen osion yksittäissuoritukset koira kerrallaan.

4. Suojelukoira-/Monipuolisuuskoe käyttökoirille luokka A (SchH/VPG A)

Kokonaispistemäärä 200

SchH/VPG A koostuu vain suojelukokeen SchH/VPG 1 osista B ja C. Jälkeä ei tässä kokeessa ole.

Koulutustunnus sellaisenaan ei vastaa katselmus-, näyttely-, jalostus- ja jalostustarkastussäännön mukaista koulutustunnusta.

kokonaispistemäärä	erinomainen	erittäin hyvä	hyvä	tydyttävä	puutteellinen
200 pistettä	191 – 200	180 – 190	160 – 179	140 – 159	0 - 139

5. Jälkikoe 1-3 (FPR 1-3)

Jälkikokeen luokat koostuvat vain suojelukokeen SchH/VPG 1-3 osasta A. Jos kokeeseen ilmoittautuu vähintään 4 osallistujaa, voidaan BH-VT/SchH/VPG/IPO tai FH – kokeita täydentää jälkikoe 1-3 osallistujilla.

Koulutustunnus sellaisenaan ei vastaa katselmus-, näyttely-, jalostus- ja jalostustarkastussäännön mukaista koulutustunnusta.

kokonaispistemäärä	erinomainen	erittäin hyvä	hyvä	tydyttävä	puutteellinen
100 pistettä	96 - 100	90 - 95	80 - 89	70 - 79	0 - 69

6. Suojelukoira-/Monimuotoisuuskoe käyttökoirille luokka 1 (SchH/VPG 1)

Jakautuu osiin:	Osa A:	100 pistettä
	Osa B:	100 pistettä
	Osa C:	100 pistettä
	Yhteensä:	300 pistettä

SchH/VGP 1 Osa ”A”

Oma jälki, vähintään 300 askelta, 3 suoraa, 2 kulmaa (n. 90°), kaksi koiranohjaajalle kuuluvaa esinettä, vähintään 20 min vanha, työskentelyaika 15 min.

Jäljellä pysyminen:	80 pistettä
Esineet (10 +10):	20 pistettä
Yhteensä:	100 pistettä

Yleiset määräykset:

Tuomari tai jälkivastaava määrää jälkimaastoon mukauttaen jäljen kulun. Jäljet tulee tehdä eri tavoin. Ei ole sallittua tehdä yksittäisiä kulmia tai asettaa yksittäisiä esineitä samalle etäisyydelle kokeen jokaisella jäljellä. Jäljen alkupiste tulee osoittaa hyvin paalulla, joka asetetaan maahan välittömästi jäljen alkamispisteen vasemmalle puolelle.

Tuomari arpoo osanottajien lähtöjärjestyksen.

Jäljentekijän tulee näyttää jälkiesineet ennen jäljen tekemistä tuomarille tai jälkivastaavalle. Sallittuja ovat vain hyvin (vähintään 30 min) itse hajustetut esineet. Jäljentekijä viipyy lyhyesti jäljen alkupisteessä ja kulkee sitten normaalilla kävelytyylillä osoitettuun suuntaan. Kulmat muodostetaan myös normaalilla kävelytyylillä. Ensimmäinen esine jätetään ensimmäiselle tai toiselle suoralle, kun on kuljettu vähintään 100 askelta, toinen esine jätetään jäljen loppuun. Esineet jätetään jäljelle liikkeestä. Viimeisen esineen jättämisen jälkeen tulee jäljentekijän kulkea vielä joitakin askelia suoraan. Yhdellä jäljellä tulee käyttää erilaisia esineitä. (Materiaali: Esim. nahka, tekstiili, puu). Esineiden tulee olla enintään n. 10 cm pitkiä, 2-3 cm leveitä, 0,5-1 cm paksuja, eivätkä ne saa erottua värinsä puolesta erityisemmin maastosta. Jäljen tekemisen aikana koiran tulee olla näkösuojassa.

Tuomari tai muut toimihenkilöt eivät saa jälkityöskentelyn aikana liikkua alueella, jolla koiran ja ohjaajan on oikeutettua suorittaa jälkityöskentelyään.

a) Käskysana

Käskysana jäljestämiseen = **etsi**

Käskysanan käyttö jäljestämiseen on sallittu jäljen alussa sekä ensimmäisen esineen jälkeen.

b) Suoritus

Koiranohjaaja valmistaa koiransa jäljelle. Koira voi jäljestää vapaana tai 10 m pitkässä liinassa. 10 m pitkä jälkiliina voi kulkea selän yli, sivulla tai etu- ja/tai takajalkojen välistä. Se voidaan kiinnittää joko suoraan kaulapantaan, joka ei ole kiristävällä, tai jälkivaljaiden kiinnityslenkkiin. Sallittuja ovat rintavaljaat ja Böttgerin kehittämät valjaat, ns. tynnyrivaljaat. Lisäremmien käyttö on kielletty. Ilmoittautuminen tapahtuu tuomarin kutsusta perusasennossa, jonka yhteydessä ohjaaja ilmoittaa ilmaisutavan, ottaako koira esineet vai ilmaiseeko se ne. Kaikenlainen pakottaminen on kiellettyä niin ennen suoritusta, jäljen aloittamisen yhteydessä kuin koko jäljen aikana. Tuomarin käskystä koira viedään hitaasti ja rauhallisesti jäljen aloituskohtaan ja lähetetään jäljelle. Koiran on aloituksessa etsittävä jälki tehokkaasti, rauhallisesti, kuono lähellä maan pintaa. Tämän jälkeen koiran tulee seurata jäljen kulkua kuono lähellä maan pintaa, tasaisella jäljestysnopeudella ja tehokkaasti. Koiranohjaaja seuraa koiraansa 10 m etäisyydellä jälkiliinan päästä kiinni pitäen. Vapaana jäljestettäessä tulee myös säilyttää 10 m etäisyys. Jälkiliina saa roikkua löysänä, mutta ohjaajan tulee pitää siitä jatkuvasti kiinni. Koiran tulee työstää kulmat varmasti. Kulman jälkeen koiran tulee jatkaa jäljestämistä samalla nopeudella. Heti, kun koira löytää esineen, sen tulee välittömästi ilman ohjaajan vaikutusta joko ottaa esine suuhun tai ilmaista se vakuuttavasti. Ottaessa esineen koira voi jäädä seisomaan, käydä istumaan tai tulla ohjaajan luo. Liikkuminen eteenpäin esineen kanssa tai esineen ottaminen makuuasennosta katsotaan virheellisiksi. Esineiden ilmaisu voi tapahtua makuulta, seisten tai istuen (myös näitä tapoja vaihdellen). Kun koira on ottanut tai ilmaissut esineen, koiranohjaaja laskee jälkiliinan kädestään ja siirtyy koiransa luo. Nostamalla jälkiesineen korkealle ylös hän osoittaa esineet löydetyiksi. Tämän jälkeen koiranohjaaja ottaa jälkiliinan jälleen käteensä ja jatkaa jäljestämistä koiransa kanssa. Löydetyt esineet näytetään suorituksen jälkeen tuomarille.

Arvostelu

Jäljestämistempo ei ole kriteeri arvostelulle, jos jäljestäminen tapahtuu tehokkaasti, tasaisesti ja vakuuttavasti, ja koira osoittaa samalla positiivista jäljestämiskäyttäytymistä. Tarkastaminen ilman, että koira jättää jäljen, ei ole virheellistä. Harhailu, korkea nenä, tarpeilla käyminen, pyöriminen kulmissa, jatkuva kehottaminen, liina- tai suulliset avut jäljestämisen aikana tai esineiden luona, virheellinen esineen ottaminen tai ilmaisu sekä valeilmaisu vähentävät myös pisteitä. Jos koira jättää jäljen enemmän kuin yhden liinan mitan verran, keskeytetään jäljestäminen. Jos koira jättää jäljen ja ohjaaja estää sitä, seuraa tästä tuomarin käsky seurata koira. Jos tätä tuomarin käskyä ei noudateta, tulee koetuomarin keskeyttää suoritus. Jos jäljen päätöspiste ei ole saavutettu 15 min kuluessa suorituksen alkamisesta, keskeyttää koetuomari suorituksen. Suoritus arvostellaan keskeyttämiseen asti.

Jos koira osoittaa esinetyöskentelyssään molempia mahdollisia tapoja, siis sekä ”ottamista” että ”esineiden ilmaisua”, on tämä virheellistä. Vain ne esineet arvostellaan, joiden kohdalla koira on ilmaissut ilmoitetulla tavalla. Virheellinen ilmaisu vaikuttaa kunkin suoran arvosteluun.

Pisteitä ei anneta ilmaisemattomista esineistä tai esineistä, joita ei ole otettu.

Kunkin jäljen pituus ja vaikeustaso vaikuttavat siihen, miten pisteet jakautuvat suorille. Jos koira ei jäljestä (pidempi viivyttely samalla paikalla ilman, että koira etsii), voi se johtaa siihen, että suoritus keskeytetään, vaikka koira olisikin vielä jäljellä.

SchH/VPG 1 Osa ”B”

Suoritus 1: Vapaana seuraaminen	20 pistettä
Suoritus 2: Liikkeestä istuminen	10 pistettä
Suoritus 3: Liikkeestä maahanmeno ja luoksetulo	10 pistettä
Suoritus 4: Noutaminen tasamaalta	10 pistettä
Suoritus 5: Hyppynouto	15 pistettä
Suoritus 6: Vinoestenouto	15 pistettä
Suoritus 7: Eteenlähettäminen ja maahanmeno	10 pistettä
Suoritus 8: Paikallaolo häiriön alaisena	10 pistettä
Yhteensä	100 pistettä

Yleiset määräykset:

Tuomari antaa jokaiseen liikkeeseen aloitusluvan. Tästä eteenpäin kaikki käännökset, pysähdykset, nopeusmuutokset jne. suorittaa ohjaaja ilman erillistä lupaa.

Käskysanat on sidottu koesääntöön. Käskyt tulee antaa normaalisti lausuttuna ja niiden on oltava lyhyitä, yksisanaisia komentoja. Käskyt voidaan antaa millä tahansa kielellä. Samaa käskysanaa on kuitenkin käytettävä joka kerta samasta toiminnosta. Jos koira ei suorita liikettä tai liikkeen osaa kolmannellakaan käskyllä, liike keskeytetään eikä sitä arvostella. Luoksetulossa voidaan käskysanan ”tänne” sijasta käyttää myös koiran nimeä. Koiran nimen sanominen yhdessä käskysanan kanssa katsotaan kaksoiskäskyksi.

Perusasennossa koira istuu tiiviisti ja suoraan ohjaajan vasemmalla puolella siten, että koiran lapa on ohjaajan polven kohdalla. Jokainen liikesuoritus alkaa ja loppuu perusasentoon. Perusasennon saa ottaa vain kerran ennen jokaisen liikesuorituksen aloittamista. Koiran lyhyt kiittäminen on sallittu liikesuorituksen lopussa ja vain koiran ollessa perusasennossa. Tämän jälkeen voi ohjaaja ottaa uuden perusasennon. Joka tapauksessa on koiran kiittämisen ja suorituksen jatkamisen välillä oltava selvä väli (n. 3 s).

Perusasennosta lähdetään nk. valmistelemaan osaan. Ohjaajan on liikuttava vähintään 10, kuitenkin enintään 15 askelta ennen käskyn antamista liikkeen suoritusta varten. Suoritusosien eteen istumisen ja sivulle siirtymisen välissä, samoin kuin istumaan, seisomaan ja makaamaan jätetyn koiran luo palatessaan ennen uuden käskyn antamista ohjaajan tulee pitää selkeä väli (n. 3 s). Koiran luo palatessa ohjaaja voi mennä joko suoraan koiran sivulle tai kiertää koiran takaa.

Koiran täytyy myös suorituspaikasta seuraavaan siirryttäessä seurata ohjaajaa vapaana. Ohjaajan on myös pidettävä koira mukanaan noutoesinettä hakiessaan. Koiran kiihottaminen tai koiran kanssa leikkiminen on kielletty.

Ohjaajan tulee suorittaa täyskäännökset vasemmalle. Koira voi täyskäännöksessä joko kiertää ohjaajan takaa tai kääntyä takaisin ohjaajan sivulla, täyskäännös on suoritettava yhdessä kokeessa joka kerta samalla tavalla.

Eteen istumisen jälkeen voi koira joko siirtyä perusasentoon ohjaajan takaa kiertäen tai suoraan edestä kääntyen.

Vapaahyppytelineen (ei pehmytosaa esim. havuja) korkeus on 100 cm ja leveys 150 cm. Vиноeste koostuu kahdesta yläosistaan toisiinsa kiinnitetyistä 150 cm leveästä ja 191 cm korkeasta kiipeämisseinästä. Seinät asetetaan maahan sellaiseen kaltevuuteen toisiinsa nähden, että esteen pystysuora korkeus on 180 cm. Esteen pinnan on oltava kauttaaltaan luistamaton. Esteen yläosaan kummallekin puolelle kiinnitetään 3 kappaletta 24/48 mm kiipeämistukea. Kaikilla kokeeseen osallistuvilla koirilla on käytävä samoja esteitä.

Noutoliikkeissä on käytettävä vain puisia noutoesineitä (650 g). Kaikkien osallistujien on käytettävä järjestäjien noutoesineitä. Noutoesinettä ei missään noutoliikkeessä saa antaa koiran suuhun ennen suorituksen alkua.

Mikäli ohjaaja unohtaa jonkun liikesuorituksen, tulee tuomarin kehottaa ohjaajaa suorittamaan liike. Tästä ei seuraa pistevähennyksiä.

1. Vapaana seuraaminen

20 pistettä

a) Käsky: seuraa

Ohjaaja saa antaa käskyn vain liikkeen aloituksessa ja nopeusmuutoksissa.

b) Suoritus

Ohjaaja kulkee vapaana seuraavan koiransa kanssa tuomarin luo, ottaa koiran perusasentoon ja esittelee itsensä. Koiran tulee suoraan perusasennosta käskyllä ”seuraa” seurata ohjaajaa tarkkaavaisesti, iloisesti ja suorana ohjaajan vasemmalla puolella, lapa koko ajan ohjaajan polven kohdalla, ja ohjaajan pysähtyessä ilman erillistä käskyä istua nopeasti ja suorassa asennossa. Liikesuorituksen aluksi ohjaaja ja koira kulkevat pysähtymättä 50 askelta suoraan eteenpäin, tekevät täyskäännöksen ja jatkavat takaisin päin 10 - 15 askelta, minkä jälkeen ohjaaja siirtyy ensin juoksuun ja sitten hitaaseen käyntiin (kumpaakin vähintään 10 askelta). Siirtyminen juoksusta hitaaseen käyntiin tulee tapahtua ilman väliasteita. Eri käyntinopeuksien tulee selvästi erota toisistaan. Tämän jälkeen ohjaaja ja koira suorittavat normaalilla käyntinopeudella vähintään yhden käännöksen oikeaan ja yhden vasempaan sekä yhden täyskäännöksen. Ohjaajan tulee pysähtyä vähintään kerran normaalilla käyntinopeudella liikuttaessa. Ohjaajan ja koiran kulkiessa ensimmäistä suoraa, ammutaan kaksi laukausta (kaliiberi 6 mm) 5 sekunnin välein vähintään 15 askeleen päässä koirasta. Koiran tulee suhtautua laukauksiin välinpitämättömästi. Liikesuorituksen lopussa ohjaaja ja koira kulkevat tuomarin ohjeiden mukaan vähintään 4 henkilöstä koostuvaan liikkuvaan ryhmään. Ohjaajan ja koiran tulee ryhmässä kiertää yhden henkilön ympäri oikealta ja yhden henkilön ympäri vasemmalta sekä pysähtyä ryhmässä vähintään kerran. Tuomari voi määrätä ohjaajan ja koiran uudelleen ryhmään. Ohjaaja ja koira poistuvat ryhmästä ja ottavat perusasennon.

c) Arvostelu

Edistäminen, sivuttaispoikkeamat, jättäminen, hidas ja viivyttelevä istuminen, lisäkäsyt, vartaloavut, tarkkaamattomuus kaikissa askellajeissa ja käännöksissä ja/tai koiran haluttomuus alentavat arvosanaa.

2. Liikkeestä istuminen

10 pistettä

a) Käskyt: seuraa, istu

b) Suoritus

Ohjaaja lähtee suoraan perusasennosta vapaana seuraavan koiransa kanssa eteenpäin normaalilla käyntinopeudella. 10 - 15 askeleen jälkeen koiran tulee käskyllä ”istu” istua nopeasti ja suoraan kulkusuuntaan nähden, ilman että ohjaaja keskeyttää kulkuaan, muuttaa kulkunopeuttaan tai katsoo taakseen. Kun ohjaaja on liikkunut vielä 30 askelta, hän pysähtyy ja kääntyy heti rauhallisesti istuvaa koira kohti. Tuomarin merkistä ohjaaja palaa koiransa luo ja asettuu sen oikealle puolelle.

c) Arvostelu

Valmistelevien osien virheet, hidas istuminen, rauhaton ja tarkkaamaton istuminen alentavat arvosanaa. Jos koira menee maahan tai jää seisomaan istumisen sijaan, vähennetään 5 pistettä.

3. Liikkeestä maahanmeno ja luoksetulo

10 pistettä

a) Käskyt: seuraa, maahan, tänne (tai koiran kutsumanimi), sivulle

b) Suoritus

Ohjaaja lähtee suoraan perusasennosta vapaana seuraavan koiransa kanssa eteenpäin. 10 - 15 askeleen jälkeen koiran tulee käskyllä ”maahan” mennä maahan nopeasti ja suoraan kulkusuuntaan nähden, ilman että ohjaaja keskeyttää kulkuaan, muuttaa kulkunopeuttaan tai katsoo taakseen. Kun ohjaaja on liikkunut vielä 30 askelta suoraan, hän pysähtyy ja kääntyy heti rauhallisesti makaavaa koira kohti. Tuomarin merkistä ohjaaja kutsuu koiran luokseen käskyllä ”tänne” tai käyttämällä koiran nimeä. Koiran tulee tulla ohjaajan luokse iloisesti, nopeasti ja suoraan, istua ohjaajan eteen tiiviisti ja suoraan. Käskyllä ”sivulle” koiran tulee nopeasti siirtyä suoraan asentoon ohjaajan vasemmalle puolelle, lapa ohjaajan polven kohdalla.

c) Arvostelu

Valmistelevan osan virheet, hidas maahanmeno, rauhattomuus makuulla olon aikana, hidas tai hidastuva luoksetulo, ohjaajan haara-asento, virheet eteen istumisessa ja perusasentoon siirtymisessä alentavat arvosanaa. Jos koira istuu tai jää seisomaan käskyn ”maahan” saatuaan, vähennetään 5 pistettä.

4. Noutaminen tasamaalta

10 pistettä

a) Käskyt: tuo, irti, sivulle

b) Suoritus

Ohjaaja heittää suoraan perusasennosta noutoesineen (paino 650 g) noin 10 askeleen päähän. Käskyn ”*tu*” saa antaa vasta kun noutoesine on maassa paikallaan. Rauhallisesti ohjaajan vieressä vapaana istuvan koiran tulee käskyllä ”*tu*” juosta nopeasti ja suoraan noutoesineen luo, ottaa se heti suuhunsa ja tuoda se ohjaajalle nopeasti ja suoraan. Koiran tulee istua tiiviisti ja suoraan ohjaajan edessä ja pitää noutoesinettä rauhallisesti suussa niin kauan, että ohjaaja voi n. 3 s. kuluttua ottaa esineen koiralta käskyllä ”*irti*”. Ohjaajan tulee siirtää noutoesine käsivarsi alas ojennettuna rauhallisesti vartalonsa oikealle puolelle. Käskyllä ”*sivulle*” koiran tulee nopeasti siirtyä suoraan asentoon ohjaajan vasemmalle puolelle, lapa ohjaajan polven kohdalla. Ohjaaja ei saa koko liikesuorituksen aikana liikkua paikaltaan.

c) Arvostelu

Virheet perusasennossa, hidas esineelle meno, virheet esineen ottamisessa, hidas takaisin tulo, esineen pudottaminen, esineellä leikkiminen tai sen pureskelu, ohjaajan haara-asento, virheet eteen istumisessa ja perusasentoon siirtymisessä alentavat arvosanaa. Esineen heittäminen liian lähelle ja ohjaajan koiralle antamat avut paikaltaan liikkumatta alentavat arvosanaa. Mikäli ohjaaja liikkuu paikaltaan ennen liikkeen loppumista, on arvostus puutteellinen (**0-6,5 pistettä**). Mikäli koira ei nouda, annetaan liikesuorituksesta 0 pistettä.

5. Hyppynouto (100cm)

15 pistettä

a) Käskyt: hyppy, tuo, irti, sivulle

b) Suoritus

Ohjaaja siirtyy koiransa kanssa perusasentoon vähintään 5 askeleen päähän esteestä. Ohjaaja heittää suoraan perusasennosta noutoesineen (paino 650 g) 100 cm korkean esteen yli. Ohjaaja saa antaa käskyn ”*hyppy*” vasta kun esine on maassa paikallaan. Rauhallisesti ja vapaana ohjaajan vieressä istuvan koiran tulee käskyllä ”*hyppy*” ja ”*tu*” (”*tu*”-käsky on annettava hypyn aikana) hypätä esteen yli, nopeasti ja suoraan mentävä esineelle, ottaa se heti suuhunsa, hypätä heti esteen yli takaisin ohjaajan luo ja tuotava esine ohjaajalle suoraan ja nopeasti. Koiran tulee istua tiiviisti ja suoraan ohjaajan eteen ja pidettävä rauhallisesti esinettä suussa niin kauan kunnes ohjaaja n. 3 sekunnin tauon jälkeen antaa käskyn ”*irti*”. Ohjaajan tulee siirtää esine käsivarsi alas ojennettuna rauhallisesti vartalonsa oikealle puolelle. Käskyllä ”*sivulle*” koiran tulee nopeasti siirtyä suoraan asentoon ohjaajan vasemmalle puolelle, lapa ohjaajan polven kohdalla. Ohjaaja ei saa koko liikesuorituksen aikana liikkua paikaltaan.

c) Arvostelu

Virheet perusasennossa, hidas hyppy ja esineelle meno, virheet esineen suuhun otossa, hidas takaisin hyppy, esineen pudottaminen, esineellä leikkiminen tai sen pureskelu, ohjaajan haara-asento, virheet eteen istumisessa ja sivulle siirtymisessä alentavat arvosanaa. Mikäli koira hipaisee estettä, vähennetään korkeintaan 1 piste hyppeä kohden ja ponnistuksesta korkeintaan 2 pistettä.

Pistejakauma hyppynoudossa:

<u>Menohyppy</u>	<u>Nouto</u>	<u>Paluuhyppy</u>
5 pistettä	5 pistettä	5 pistettä

Suorituksesta voidaan antaa arvosana vain mikäli liikkeen kolmesta osasta (menohyppy – nouto – paluuhyppy) suoritetaan kaksi.

Hypyt ja nouto virheettömät = 15 pistettä
Meno- tai paluuhyppy jää suorittamatta, nouto moitteeton = 10 pistettä
Meno- ja paluuhyppy moitteettomat, nouto jää suorittamatta = 10 pistettä

Mikäli ohjaaja heittää esineen voimakkaasti vinoon tai niin, ettei koira näe sitä, on ohjaajalla oikeus, tuomarilta luvan pyydettyään tai tuomarin omasta kehotuksesta, suorittaa heitto uudestaan ilman pistemenetyksiä. Koiran tulee odottaa paikallaan istuen.

Ohjaajan koiralle antamat avut paikaltaan liikkumatta alentavat arvosanaa. Mikäli ohjaaja liikkuu paikaltaan ennen liikkeen loppumista, annetaan arvosanaksi puutteellinen (**0-10 pistettä**).

6. Vinoestenouto (180 cm)

15 pistettä

a) Käskyt: hyppy, tuo, irti, sivulle

b) Suoritus

Ohjaaja siirtyy koiransa kanssa perusasentoon vähintään 5 askeleen päähän esteestä. Ohjaaja heittää suoraan perusasennosta noutoesineen (paino 650 g) vinoesteeseen yli. Rauhallisesti ja vapaana ohjaajan vieressä istuvan koiran tulee käskyillä ”hyppy” ja ”tuo” (”tuo”-käsky on annettava kiipeämisen aikana) kiivetä esteen yli, nopeasti ja suoraan mentävä esineelle, ottaa se heti suuhunsa, kiivetä heti esteen yli takaisin ohjaajan luo ja tuotava esine ohjaajalle suoraan ja nopeasti. Koiran tulee istua tiiviisti ja suoraan ohjaajan eteen ja pidettävä rauhallisesti esinettä suussaan niin kauan kunnes ohjaaja n. 3 sekunnin tauon jälkeen antaa käskyn ”irti”. Ohjaajan tulee siirtää esine käsivarsi alas ojennettuna rauhallisesti vartalonsa oikealle puolelle. Käskyllä ”sivulle” koiran tulee nopeasti siirtyä suoraan asentoon ohjaajan vasemmalle puolelle, lapa ohjaajan polven kohdalla. Ohjaaja ei saa koko liikesuorituksen aikana liikkua paikaltaan.

c) Arvostelu

Virheet perusasennossa, hidas kiipeäminen ja esineelle meno, virheet esineen suuhun ottamisessa, hidas takaisin kiipeäminen, esineen pudottaminen, esineellä leikkiminen tai sen pureskelu, ohjaajan haara-asento, virheet eteen istumisessa ja sivulle siirtymisessä alentavat arvosanaa.

Pistejakauma vinoestenoudossa:

Menokiipeäminen	Nouto	Paluukiipeäminen
5 pistettä	5 pistettä	5 pistettä

Suorituksesta voidaan antaa arvosana vain mikäli liikkeen kolmesta osasta (menokiipeäminen – nouto – paluukiipeäminen) suoritetaan kaksi.

Kiipeämiset ja nouto virheettömät = 15 pistettä
Meno- tai paluukiipeäminen jää suorittamatta, nouto moitteeton = 10 pistettä

Meno- ja paluukiipeämiset moitteettomat,
nouto jää suorittamatta = 10 pistettä

Mikäli ohjaaja heittää esineen voimakkaasti vinoon tai niin, ettei koira näe sitä, on ohjaajalla oikeus, tuomarilta luvan pyydettyään tai tuomarin omasta kehotuksesta, suorittaa heitto uudestaan ilman pistemenetyksiä. Koiran tulee odottaa paikallaan istuen.

Ohjaajan koiralle antamat avut paikaltaan liikkumatta alentavat arvosanaa. Mikäli ohjaaja liikkuu paikaltaan ennen liikkeen loppumista, annetaan arvosanaksi puutteellinen (**0-10 pistettä**).

7. Eteen lähettäminen ja maahanmeno 10 pistettä

a) Käskyt: seuraa, eteen, maahan, istu

b) Suoritus

Ohjaaja lähtee suoraan perusasennosta vapaana seuraavan koiransa kanssa osoitettuun suuntaan. 10 - 15 askeleen jälkeen ohjaaja antaa koiralle, samalla yhdellä liikkeellä käsivartensa ylös nostaen, käskyn ”*eteen*” ja pysähtyy itse. Koiran tulee edetä osoitettuun suuntaan määrätietoisesti, suoraan ja nopeassa askellajissa vähintään 30 askelta. Tuomarin merkistä ohjaaja antaa käskyn ”*maahan*”, jolloin koiran tulee mennä välittömästi maahan. Ohjaaja saa pitää kätensä kohotettuna niin kauan kunnes koira on mennyt maahan. Tuomarin merkistä ohjaaja siirtyy koiransa luo ja asettuu sen oikealle puolelle. Noin 3 sekunnin jälkeen tuomarin merkistä tulee koiran, ohjaajan käskyllä ”*istu*”, nousta nopeasti istumaan suoraan perusasentoon.

c) Arvostelu

Valmisteleavan osan virheet, ohjaajan mukana juokseminen, liian hidas eteen meno, voimakkaat sivupoikkeamat, liian lyhyt eteen menomatka, hidasteleva tai ennakoiva maahanmeno, rauhaton makuulla olo tai ennakoiva seisomaan/istumaan nouseminen ohjaajan saapuessa koiran luo, alentavat arvosanaa.

8. Paikallaolo häiriön alaisena 10 pistettä

a) Käskyt: seuraa, maahan, istu

b) Suoritus

Ennen toisen koiran suoritusosan B aloittamista käskee ohjaaja koiransa suoraan perusasennosta maahan tuomarin osoittamaan paikkaan käskyllä ”*maahan*” eikä koiralle saa jättää talutinta eikä muitakaan esineitä. Ohjaaja siirtyy taakseen katsomatta koalueella n. 30 askeleen päähän koirasta ja jää rauhallisesti paikalleen seisomaan koiran näkyviin selkä koiraa kohti. Koiran tulee maata rauhallisesti paikallaan ilman ohjaajan vaikutusta niin kauan, että toinen koira on suorittanut liikesuoritukset 1-6. Tuomarin merkistä ohjaaja palaa koiransa luo ja asettuu sen oikealle puolelle. Noin 3 sekunnin kuluttua koiran tulee tuomarin merkistä ohjaajan käskyllä ”*istu*” nousta nopeasti istumaan suoraan perusasentoon.

c) Arvostelu

Ohjaajan rauhaton käyttäytyminen ja muut piiloavut koiralle, koiran rauhattomuus paikallaolon aikana tai ennakoiva seisomaan/istumaan nouseminen ohjaajan saapuessa koiran luo alentavat arvosanaa. Mikäli koira seisoo tai istuu, mutta pysyy kuitenkin paikallaan, alennetaan arvosanaa. Mikäli koira siirtyy paikaltaan yli 3 metriä, ennen kuin toinen koira on suorittanut liikesuorituksen 3 loppuun, annetaan arvosanaksi 0. Mikäli koira siirtyy paikaltaan sen jälkeen kun toinen koira on suorittanut liikesuorituksen 3 loppuun, alennetaan arvosanaa. Mikäli koira tulee ohjaajaa vastaan hänen palatessaan koiran luo, alennetaan arvosanaa korkeintaan 3 pistettä.

SchH/VPG 1 Osa ”C”

Suoritus 1: Maalimiehen etsintä risteillen	5 pistettä
Suoritus 2: Vartiointi ja haukkuminen	10 pistettä
Suoritus 3: Maalimiehen pakoyrityksen estäminen	20 pistettä
Suoritus 4: Hyökkäyksen torjunta vartiointivaiheesta	35 pistettä
Suoritus 5: Hyökkäys koiraan kohti liikkeestä	30 pistettä
Yhteensä	100 pistettä

Yleiset määräykset:

Sopivalla paikalla on pituussuunnassa 6 piiloa, 3 piiloa molemmilla puolilla pystytettynä (katso kaaviota). Tarpeelliset merkinnät täytyy olla hyvin nähtävissä koiranohjaajalle, tuomarille ja maalimiehelle.

Maalimiehen täytyy olla varustautunut suoja-asuun, suojahihalla ja pehmytkepillä. Suojahihassa täytyy olla puruosa, päällinen valmistettu luonnonvärisestä juutista. Jos maalimiehen on tarpeellista tarkkailla koiraan, ei hänen tarvitse seistä ehdottomasti vartiointivaiheessa paikallaan. Hän ei saa kuitenkaan ottaa mitään uhkaavaa asentoa eikä tehdä torjuntaliikkeitä. Hänen pitää suojata vartaloaan suojahihalla. Tapa, jolla koiranohjaaja ottaa pehmytkepin maalimieheltä, on koiranohjaajan vapaasti valittavissa. (Katso myös ”maalimiehen määräykset”).

Kokeessa voidaan työskennellä kaikissa luokissa yhdellä maalimiehellä, seitsemänneistä koirasta lähtien tulisi kuitenkin käyttää kahta maalimiestä. Kaikille koiranohjaajille samassa koeluokassa täytyy olla käytettävissä sama maalimies.

Koirat, jotka eivät ole ohjaajan hallinnassa, jotka eivät irrota puolustussuorituksen jälkeen tai irrottavat ohjaajan avustuksella, jotka tarttuvat muihin ruumiinosiin kuin näkyvään suojahihaan, täytyy hylätä. ”VIK -arvosanaa ei anneta.

Koirat, jotka eivät suoriudu puolustussuorituksesta tai antavat karkottaa itsensä, on keskeytettävä osassa ”C”. Arvosanaa ei anneta. ”VIK” -arvosana annetaan.

Käskysana irrottamiseen on sallittu kerran kaikissa puolustussuorituksissa. Katso arvostelu irrottamiseen alla olevasta taulukosta.

Hidas irrottaminen	Ensimmäinen lisäkäskey, irrottaa heti	Ensimmäinen lisäkäskey hidas irrottaminen	Toinen lisäkäskey, irrottaa heti	Toinen lisäkäskey, hidas irrottaminen	Ei irrota 2. lisäkäskeyn jälkeen, esim. muu vaikuttaminen
0,5 – 3,0	3,0	3,5 – 6,0	6,0	6,5 – 9,0	Hylkääminen

1. Maalimiehen etsintä risteillen

5 pistettä

a) Käskyt

Yksi käskysana risteilyyn, luoksetuloon ("tänne" -käskyyn voidaan liittää myös koiran nimi) = **eteen tai kierrä, tänne**

b) Suoritus

Maalimies on koiralta näkymättömissä viimeisessä piilossa. Ohjaaja siirtyy vapaana seuraavan koiransa kanssa neljännen ja viidennen piilon väliin siten, että sen on mahdollista kiertää kaksi piiloa. Osa "C" alkaa tuomarin merkistä. Lyhyt käskey "kierrä" ja käsimerkki oikealla tai vasemmalla kädellä, jotka voidaan toistaa, täytyy koiran irtautua nopeasti ohjaajasta ja kiertää viides piilo määrätietoisesti, tiiviisti ja tarkkaavaisesti ympäri. Kun koira on suorittanut kierron, käskey koiranohjaaja koiran yhdellä käskyllä takaisin luokseen ja antaa sille liikkeen aikana uuden käskyn "kierrä" osoittaen maalimiehen piiloa kohti. Koiranohjaaja liikkuu normaalein askelin ajatellulla keskilinjalla, jolta hän ei saa poiketa risteilyn aikana. Koiran täytyy työskennellä aina ohjaajan edessä. Kun koira on saavuttanut maalimiehen piilon, ohjaajan täytyy pysähtyä paikalleen, käskyt ja käsimerkit eivät ole silloin enää sallittuja.

c) Arvostelu

Puutteet ohjattavuudessa, nopeudessa ja määrätietoisessa liikkumisessa samoin kuin piilojen tiiviissä ja tarkkaavaisessa kiertämisessä alentavat arvosanaa.

2. Vartiointi ja haukkuminen

10 pistettä

c) Käskyt

Yksi käskysana luoksetuloa ja perusasentoa kohden = **tänne, sivulle**

c) Suoritus

Koiran täytyy vartioida maalimiestä aktiivisesti, tarkkaavaisesti ja haukkua jatkuvasti. Koira ei saa hyppiä maalimiestä vasten eikä tarttua häneen kiinni. Noin 20 sekunnin haukkumisen jälkeen ohjaaja siirtyy suoraan tuomarin merkistä 5 askeleen päähän piilon eteen. Tuomarin merkistä ohjaaja käskey koiransa perusasentoon sivulle. Ohjaajan on vaihtoehtoisesti mahdollista noutaa koiransa piilolta pois sen seuratessa vapaana. Molemmat vaihtoehdot arvostellaan samanarvoisina.

c) Arvostelu

Puutteet haukkumisen jatkuvuudessa, haastavuudessa ja vartioinnin painostavuudessa aina tuomarin läsnäolon tai ohjaajan saapumiseen reagointiin alentavat arvosanaa. Jatkuvasta haukkumisesta annetaan 5 pistettä. Jos koira haukkuu vain heikosti, vähennetään 2 pistettä, jos haukkumatta oleva koira pysyy maalimiehen luona vartioiden häntä aktiivisen tarkkaavaisesti, vähennetään 5 pistettä.

Häiritsemällä maalimiestä esim. tönimällä, hyppimällä vasten jne., täytyy vähentää 2, voimakkaasta kiinnitartumisesta 9 pisteeseen asti. Jos koira jättää maalimiehen, ennen kuin tuomari on antanut ohjaajalle merkin siirtyä keskilinjalta, voidaan koira lähettää vielä kerran piilolle. Jos koira jää nyt maalimiehen luo, voi osa ”C” jatkua. Vartiointi ja haukkuminen arvostellaan kuitenkin puutteelliseksi (0-6,5 pistettä). Jos koira ei enää lähde maalimiehen luo tai jättää hänet uudelleen, keskeytetään osa ”C”. Jos koira tulee ohjaajaa vastaan hänen tullessaan piilolle, tai koira tulee ennen käskyä ohjaajan luo, seuraa osa-arvostelu puutteelliseksi (**0 – 6,5 pisteeseen**).

3. Maalimiehen pakoyrityksen estäminen

20 pistettä

c) Käskyt

Yksi käsky seuraamista, maahan menoa ja irrotusta kohden = **seuraa, maahan, irti**

b) Suoritus

Tuomarin merkistä ohjaaja kääntää maalimiehen ulos piilosta. Maalimies siirtyy normaalisti kävellen merkittyyn paon aloituspisteeseen. Tuomarin merkistä ohjaaja siirtyy vapaana seuraavan koiransa kanssa merkitylle alueelle. Etäisyys maalimiehen ja koiran välillä on 5 askelta. Ohjaaja jättää vartioivan koiran makuuasentoon ja siirtyy piiloon. Hänellä on näköyhteys koiraansa, maalimieheen ja tuomariin. Tuomarin merkistä maalimies tekee pakoyrityksen. Koiran täytyy estää pakoyritys epäroimattä itsenäisesti, energisellä, voimakkaalla kiinnitartumisella tehokkaasti. Se saa tarttua tällöin vain maalimiehen suojahihaan. Tuomarin merkistä maalimies jää seisomaan paikalleen liikkumatta. Maalimiehen pysähtymisen jälkeen koiran täytyy irrottaa heti. Ohjaaja saa antaa itsenäisesti yhden käskyn ”irrottamiseen” määrätyn ajan kuluessa.

Jos koira ei irrota ensimmäisen sallitun käskyn jälkeen, niin ohjaaja saa tuomarilta merkin kahteen seuraavaan käskysanaan ”irrottamisessa”. Jos koira ei irrota kolmannen käskyn (yhden sallitun ja kahden lisäkäskyn) jälkeen, seuraa hylkääminen. Käskysanan ”irrottaminen” aikana maalimiehen täytyy seisoa rauhallisesti paikallaan vaikuttamatta koiraan. Irrottamisen jälkeen koiran täytyy jäädä tiiviisti maalimiehen luo ja vartioida häntä tarkkaavaisesti.

c) Arvostelu

Puutteet tärkeimmissä arvosteluperusteissa alentavat arvosanaa: nopea, energinen reagointi ja tavoittaminen, voimakas kiinnitarttuminen ja tehokas paon estäminen, täysi ja rauhallinen ote irrottamiseen asti, tarkkaavainen vartiointi tiiviisti maalimiehen edessä. Jos koira jää paikalleen maahan makaamaan tai ei estä pakoa noin 20 askeleen kuluessa kiinnitarttumisella ja kiinnipitämisellä, keskeytetään osa ”C”.

Jos koira on vartiointivaiheessa hieman tarkkaamaton ja/tai hieman häiritsevä, alennetaan suoritusta arvosanalla, jos koira vartioi maalimiestä hyvin tarkkaamattomasti ja/tai häiritsee voimakkaasti, alennetaan suoritusta kahdella arvosanalla. Jos koira ei vartioi maalimiestä, mutta pysyy maalimiehen luona, alennetaan suoritusta kolmella arvosanalla. Jos koira jättää maalimiehen tai ohjaaja antaa käskyn pysyä maalimiehen luona, keskeytetään osa ”C”.

8. Hyökkäyksen torjunta vartiointivaiheesta

35 pistettä

a) Käskyt

Yksi käskysana irrottamiseen, perusasentoon = **irti, sivulle**

b) Suoritus

Noin 5 sekunnin vartiointivaiheen jälkeen maalimies suorittaa tuomarin merkistä hyökkäyksen koiraan kohti. Ilman ohjaajan vaikutusta koiran täytyy puolustautua energisellä ja voimakkaalla kiinnitarttumisella. Tällöin se saa käydä kiinni vain maalimiehen suojahihaan. Kun koira on käynyt kiinni, lyödään sitä 2 kertaa. Lyönnit saavat osua vain lapoihin ja sään alueelle. Tuomarin merkistä maalimies jää seisomaan paikalleen liikkumatta. Maalimiehen pysähtymisen jälkeen koiran täytyy irrottaa heti. Ohjaaja voi antaa irrottamiskäskyn oma-aloitteisesti määrätyn ajan kuluttua.

Jos koira ei irrota ensimmäisen sallitun käskyn jälkeen, saa ohjaaja tuomarilta merkin kahteen seuraavaan irrottamiskäskyyn. Jos koira ei irrota näiden käskyjen (yksi sallittu ja kaksi lisäkäskeyä) jälkeen, seuraa hylkääminen. Irrottamiskäskyn aikana ohjaajan täytyy seisoa rauhallisesti vaikuttamatta koiraan. Irrottamisen jälkeen koira täytyy jäädä maalimiehen luo tiiviisti ja vartioida tätä tarkkaavaisesti. Tuomarin merkistä ohjaaja kävelee normaalisti suorinta tietä koiransa luo ja ottaa sen käskyllä perusasentoon. Pehmytkeppiä ei oteta maalimieheltä pois.

c) Arvostelu

Puutteet tärkeissä arvosteluperusteissa alentavat suoritusta virheen suuruuden mukaan: nopea ja voimakas kiinnikäyminen, täysi ja rauhallinen ote irrottamiseen asti, irrottamisen jälkeen maalimiehen tarkkaavainen ja tiivis vartiointi.

Jos koira on vartiointivaiheessa hieman tarkkaamaton ja/tai hieman häiritsevä, alennetaan suoritusta arvosanalla, jos koira vartioi maalimiestä hyvin tarkkaamattomasti ja/tai häiritsee voimakkaasti, alennetaan suoritusta kahdella arvosanalla. Jos koira ei vartioi maalimiestä, mutta pysyy maalimiehen luona, alennetaan suoritusta kolmella arvosanalla. Jos koira tulee lähestyvää ohjaajaa vastaan, arvostellaan suoritus puutteelliseksi. Jos koira jättää maalimiehen ennen tuomarin lähestymislupaa tai ohjaaja antaa käskyn pysyä maalimiehen luona, keskeytetään osa ”C”.

5. Hyökkäys koiraan kohti liikkeestä

30 pistettä

a) Käskyt

Yksi käskysana istumiseen, torjuntaan, irrottamiseen, perusasentoon, sivulle tuloon = **istu, kiinni tai eteen, irti, sivulle**

b) Suoritus

Ohjaaja siirtyy koiransa kanssa merkitylle paikalle keskilinjalle ensimmäisen piilon tasalle. Koira voidaan pitää kiinni kaulapannasta, mutta ohjaaja ei saa tällöin kiihottaa koiraansa. Tuomarin merkistä pehmytkepillä varustautunut maalimies astuu piilosta esiin ja kävelee normaaliaskelin keskilinjalle. Kun maalimies on lähestynyt ohjaajaa ja hänen koiraansa 40 – 30 askeleen päähän, antaa ohjaaja tuomarin merkistä koiralle käskyn hyökkäyksen torjumiseen. Koiran täytyy torjua hyökkäys epäröimättä energisellä ja voimakkaalla kiinnitarttumisella. Se saa tarttua tällöin vain maalimiehen suojahihaan. Ohjaaja itse ei saa liikkua paikaltaan. Tuomarin merkistä maalimies pysähtyy. Maalimiehen pysähtymisen jälkeen koiran täytyy irrottaa heti. Ohjaaja voi antaa oma-aloitteisesti yhden käskyn ”irrottamiseen” määrätyn ajan kuluessa.

Jos koira ei irrota ensimmäisen sallitun käskyn jälkeen, saa ohjaaja tuomarilta merkin kahteen seuraavaan irrottamiskäskeyn. Jos koira ei irrota näiden käskyjen (yksi sallittu ja kaksi lisäkäskey) jälkeen, seuraa hylkääminen. Irrottamiskäskeyn aikana ohjaajan täytyy seisoa rauhallisesti vaikuttamatta koiraan. Irrottamisen jälkeen koira täytyy jäädä maalimiehen luo tiiviisti ja vartioida tätä tarkkaavaisesti. Tuomarin merkistä ohjaaja kävelee normaalisti suorinta tietä koiransa luo ja ottaa sen käskeyllä perusasentoon. Pehmytkeppi otetaan maalimieheltä pois.

Seuraa maalimiehen sivukuljetus noin 20 metrin päässä olevan koetuomarin luo. Yksi käskey ”seuraamiseen” on sallittu. Koiran on kuljettava maalimiehen oikealla puolella siten, että koira on maalimiehen ja ohjaajan välissä. Koiran täytyy vartioida maalimiestä tarkkaavaisesti kuljetuksen aikana. Tällöin se ei kuitenkaan saa estää maalimiehen kulkua, hyppiä vasten tai tarttua kiinni. Osasto pysähtyy tuomarin eteen, ohjaaja antaa pehmytkepin tuomarille ja ilmoittaa osan ”C” päättyneeksi. Ennen arvostelun alkamista ja tuomarin merkistä koira kytetään.

c) Arvostelu

Puutteet tärkeissä arvosteluperusteissa alentavat arvosanaa: energinen puolustautuminen ja voimakas kiinnikäyminen, täysi ja rauhallinen ote irrottamiseen asti, irrottamisen jälkeen maalimiehen tarkkaavainen ja tiivis vartiointi.

Jos koira on vartiointivaiheessa hieman tarkkaamaton ja/tai hieman häiritsevä, alennetaan suoritusta arvosanalla, jos koira vartioi maalimiestä hyvin tarkkaamattomasti ja/tai häiritsee voimakkaasti, alennetaan suoritusta kahdella arvosanalla. Jos koira ei vartioi maalimiestä, mutta pysyy maalimiehen luona, alennetaan suoritusta kolmella arvosanalla. Jos koira tulee lähestyvää ohjaajaa vastaan, arvostellaan suoritus puutteelliseksi. Jos koira jättää maalimiehen ennen tuomarin lähestymislupaa tai ohjaaja antaa käskeyn pysyä maalimiehen luona, keskeytetään osa ”C”.

7. Suojelukoira-/Monimuotoisuuskoe käyttökoirille luokka 2 (SchH/VGP 2)

Jakautuu osiin:	Osa A:	100 pistettä
	Osa B:	100 pistettä
	Osa C:	100 pistettä
	Yhteensä:	300 pistettä

SchH/VGP 2 Osa ”A”

Vieraan tekemä jälki, vähintään 400 askelta, 3 suoraa, 2 kulmaa (noin 90°), 2 esinettä, vähintään 30 min vanha, työskentelyaika 15 min.

Jäljellä pysyminen:	80 pistettä
Esineet (10 +10):	20 pistettä
Yhteensä:	100 pistettä

Yleiset määräykset:

Tuomari tai jälkivastaava määrää jälkimaastoon mukauttaen jäljen kulun. Jäljet tulee tehdä eri tavoin. Ei ole sallittua tehdä yksittäisiä kulmia tai asettaa yksittäisiä esineitä samalle etäisyydelle kokeen jokaisella jäljellä. Jäljen alkupiste tulee osoittaa hyvin paalulla, joka asetetaan maahan välittömästi jäljen alkamispisteen vasemmalle puolelle.

Tuomari arpoa osanottajien lähtöjärjestyksen erikseen jälkien tekemisen tapahduttua.

Jäljentekijän tulee näyttää jälkiesineet ennen jäljen tekemistä tuomarille tai jälkivastaavalle. Sallittuja ovat vain hyvin (vähintään 30 min) hajustetut esineet. Jäljentekijä viipyy lyhyesti jäljen alkupisteessä ja kulkee sitten normaalilla kävelytyylillä osoitettuun suuntaan. Kulmat muodostetaan myös normaalilla kävelytyylillä. Ensimmäinen esine jätetään 1. tai 2. suoralle, kun on kuljettu vähintään 100 askelta, toinen esine jätetään jäljen loppuun. Esineet jätetään jäljelle liikkeestä. Viimeisen esineen jättämisen jälkeen tulee jäljentekijän kulkea vielä joitakin askelia suoraan. Yhdellä jäljellä tulee käyttää erilaisia esineitä. (Materiaali: Esim. nahka, tekstiili, puu). Esineiden tulee olla enintään noin 10 cm pitkiä, 2-3 cm leveitä, 0,5-1 cm paksuja, eivätkä ne saa erottua värinsä puolesta erityisemmin maastosta. Kaikki esineet tulee numeroida siten, että kunkin jäljen jälkipaalun numero vastaa kyseisen jäljen esineiden numeroita. Jäljen tekemisen aikana sekä koiran, että koiran ohjaajan tulee olla näkösuojassa.

Tuomari, jäljentekijä ja muut toimihenkilöt eivät saa jälkityöskentelyn aikana liikkua alueella, jolla koiran ja ohjaajan on oikeutettua suorittaa jälkityöskentelyään.

a) Käskysana

Käskysana jäljestämiseen = **etsi**

Käskysanan käyttö jäljestämiseen on sallittu jäljen alussa sekä ensimmäisen esineen jälkeen.

b) Suoritus

Koiran ohjaaja valmistaa koiransa jäljelle. Koira voi jäljestää vapaana tai 10 m pitkässä liinassa. 10 m pitkä jälkiliina voi kulkea selän yli, sivulla tai etu- ja/ tai takajalkojen välistä. Se voidaan kiinnittää joko suoraan kaulapantaan, joka ei ole kiristävällä, tai jälkivaljaiden kiinnityslenkkiin. Sallittuja ovat rintavaljaat ja Böttgerin kehittämät valjaat, ns. tynnyrivaljaat. Lisäremmien käyttö on kielletty. Ilmoittautuminen tapahtuu tuomarin kutsusta perusasennossa, jonka yhteydessä ohjaaja ilmoittaa ilmaisutavan, ottaako koira esineet vai ilmaiseeko se ne. Kaikenlainen pakottaminen on kiellettyä niin ennen suoritusta, jäljen aloittamisen yhteydessä kuin koko jäljen aikana. Tuomarin käskystä koira viedään hitaasti ja rauhallisesti jäljen aloituskohtaan ja lähetetään jäljelle. Koiran on aloituksessa etsittävä jälki tehokkaasti, rauhallisesti, kuono lähellä maan pintaa. Tämän jälkeen koiran tulee seurata jäljen kulkua kuono lähellä maan pintaa, tasaisella jäljestysnopeudella ja tehokkaasti. Koiranohjaaja seuraa koiransa 10 m etäisyydellä jälkiliinan päästä kiinni pitäen. Vapaana jäljestettäessä tulee myös säilyttää 10 m etäisyys. Jälkiliina saa roikkua löysänä, mutta ohjaajan tulee pitää siitä jatkuvasti kiinni. Koiran tulee työstää kulmat varmasti. Kulman jälkeen koiran tulee jatkaa jäljestämistä samalla nopeudella. Heti, kun koira löytää esineen, sen tulee välittömästi ilman ohjaajan vaikutusta joko ottaa esine suuhun tai ilmaista se vakuuttavasti. Ottaessa esineen koira voi jäädä seisomaan, käydä istumaan tai tulla ohjaajan luo. Liikkuminen eteenpäin esineen kanssa tai esineen ottaminen makuuasennosta katsotaan virheellisiksi. Esineiden ilmaisu voi tapahtua makuulta, istuen tai seisten (myös näitä tapoja vaihdellen). Kun koira on ottanut tai ilmaissut esineen, koiranohjaaja laskee jälkiliinan kädestään ja siirtyy koiransa luo. Nostamalla jälkiesineen korkealle ylös hän osoittaa esineet löydettyiksi. Tämän jälkeen koiranohjaaja ottaa

jälkiliinan jälleen käteensä ja jatkaa jäljestämistä koiransa kanssa. Löydetyt esineet näytetään suorituksen jälkeen tuomarille.

c) Arvostelu

Jäljestämistempo ei ole kriteeri arvostelulle, jos jäljestäminen tapahtuu tehokkaasti, tasaisesti ja vakuuttavasti, ja koira osoittaa samalla positiivista jäljestämiskäyttäytymistä. Tarkastaminen ilman, että koira jättää jäljen, ei ole virheellistä. Harhailu, korkea nenä, tarpeilla käyminen, pyöriminen kulmissa, jatkuva kehottaminen, liina- tai suulliset avut jäljestämisen aikana tai esineiden luona, virheellinen esineiden ottaminen tai esineiden ilmaisu sekä valeilmaisuus alentavat arvosanaa. Jos koira jättää jäljen enemmän kuin liinan mitan verran, keskeytetään jäljestäminen. Jos koira jättää jäljen ja ohjaaja estää sitä, seuraa tästä tuomarin käsky seurata koira. Jos tätä tuomarin käskyä ei noudateta, tulee koetuomarin keskeyttää suoritus. Jos jäljen päätöspiste ei ole saavutettu 15 min kuluessa suorituksen alkamisesta, keskeyttää koetuomari suorituksen. Suoritus arvostellaan keskeyttämiseen asti.

Jos koira osoittaa esinetyöskentelyssään molempia mahdollisia tapoja, siis sekä ”esineiden ottamista” että ”ilmaisemista”, on tämä virheellistä. Vain ne esineet arvostellaan, joiden kohdalla koira on ilmaissut ilmoitetulla tavalla. Valeilmaisuus vaikuttaa kunkin suoran arvosteluun.

Pisteitä ei anneta ilmaisemattomista tai ottamattomista esineistä.

Kunkin jäljen pituus ja vaikeustaso vaikuttavat siihen, miten pisteet jakautuvat suorille. Jos koira ei jäljestä (pidempi viivytys samalla paikalla ilman, että koira etsii), voi se johtaa siihen, että suoritus keskeytetään, vaikka koira olisikin vielä jäljellä.

SchH/VPG 2 Osa ”B”

Suoritus 1: Vapaana seuraaminen	10 pistettä
Suoritus 2: Liikkeestä istuminen	10 pistettä
Suoritus 3: Liikkeestä maahanmeno ja luoksetulo	10 pistettä
Suoritus 4: Kävelystä seisomaan jääminen	10 pistettä
Suoritus 5: Noutaminen tasamaalta	10 pistettä
Suoritus 6: Hyppynouto	15 pistettä
Suoritus 7: Vinoestenouto	15 pistettä
Suoritus 8: Eteenlähettäminen ja maahanmeno	10 pistettä
Suoritus 9: Paikallaolo häiriön alaisena	10 pistettä
Yhteensä	100 pistettä

Yleiset määräykset:

Tuomari antaa jokaiseen liikkeeseen aloitusluvan. Tästä eteenpäin kaikki käännökset, pysähdykset, nopeusmuutokset jne. suorittaa ohjaaja ilman erillistä lupaa.

Käskysanat on sidottu koesääntöön. Käskyt tulee antaa normaalisti lausuttuna ja niiden on oltava lyhyitä, yksisanaisia komentoja. Käskyt voidaan antaa millä tahansa kielellä. Samaa käskysanaa on kuitenkin käytettävä joka kerta samasta toiminnosta. Jos koira ei suorita liikettä tai liikkeen osaa kolmannellakaan käskyllä, liike keskeytetään eikä sitä arvostella. Luoksetulossa voidaan

käskysanan ”tänne” sijasta käyttää myös koiran nimeä. Koiran nimen sanominen yhdessä käskysanan kanssa katsotaan kaksoiskäskyksi.

Perusasennossa koira istuu tiiviisti ja suoraan ohjaajan vasemmalla puolella siten, että koiran lapa on ohjaajan polven kohdalla. Jokainen liikesuoritus alkaa ja loppuu perusasentoon. Perusasennon saa ottaa vain kerran ennen jokaisen liikesuorituksen aloittamista. Koiran lyhyt kiittäminen on sallittu liikesuorituksen lopussa ja vain koiran ollessa perusasennossa. Tämän jälkeen voi ohjaaja ottaa uuden perusasennon. Joka tapauksessa on koiran kiittämisen ja suorituksen jatkamisen välillä oltava selvä väli (n. 3 s).

Perusasennosta lähdetään nk. valmistelevaan osaan. Ohjaajan on liikuttava vähintään 10, kuitenkin enintään 15 askelta ennen käskyn antamista liikkeen suoritusta varten. Suoritusosien eteen istumisen ja sivulle siirtymisen välissä, samoin kuin istumaan, seisomaan ja makaamaan jätetyn koiran luo palatessaan ennen uuden käskyn antamista ohjaajan tulee pitää selkeä väli (n. 3 s). Koiran luo palatessa ohjaaja voi mennä joko suoraan koiran sivulle tai kiertää koiran takaa.

Koiran täytyy myös suorituspaikasta seuraavaan siirryttäessä seurata ohjaajaa vapaana. Ohjaajan on myös pidettävä koira mukanaan noutoesinettä hakiessaan. Koiran kiihottaminen tai koiran kanssa leikkiminen on kielletty.

Ohjaajan tulee suorittaa täyskäännökset vasemmalle. Koira voi täyskäännöksessä joko kiertää ohjaajan takaa tai kääntyä takaisin ohjaajan sivulla, täyskäännös on suoritettava yhdessä kokeessa joka kerta samalla tavalla.

Eteen istumisen jälkeen voi koira joko siirtyä perusasentoon ohjaajan takaa kiertäen tai suoraan edestä kääntyen.

Vapaahyppytelineen (ei pehmytosaa esim. havuja) korkeus on 100 cm ja leveys 150 cm. Vinoeste koostuu kahdesta yläosistaan toisiinsa kiinnitetyistä 150 cm leveästä ja 191 cm korkeasta kiipeämisseinästä. Seinät asetetaan maahan sellaiseen kaltevuuteen toisiinsa nähden, että esteen pystysuora korkeus on 180 cm. Esteen pinnan on oltava kauttaaltaan luistamaton. Esteen yläosaan kummallekin puolelle kiinnitetään 3 kappaletta 24/48 mm kiipeämistukea. Kaikilla kokeeseen osallistuvilla koirilla on käytävä samoja esteitä.

Noutoliikkeissä on käytettävä puisia noutoesineitä, joiden paino on määräysten mukainen (tasamaanouto – 1000 g, hyppy- ja vinoestenouto - 650 g). Kaikkien osallistujien on käytettävä järjestäjien noutoesineitä. Noutoesinettä ei missään noutoliikkeessä saa antaa koiran suuhun ennen liikkeen alkua.

Mikäli ohjaaja unohtaa jonkun liikesuorituksen, tulee tuomarin kehottaa ohjaajaa suorittamaan liike. Tästä ei seuraa pistevähennyksiä.

1. Vapaana seuraaminen

10 pistettä

a) Käsky: seuraa

Ohjaaja saa antaa käskyn vain liikkeen aloituksessa ja nopeusmuutoksissa.

b) Suoritus

Ohjaaja kulkee vapaana seuraavan koiransa kanssa tuomarin luo, ottaa koiran perusasentoon ja esittelee itsensä. Koiran tulee suoraan perusasennosta käskyllä ”seuraa” seurata ohjaajaa

tarkkaavaisesti, iloisesti ja suorana ohjaajan vasemmalla puolella, lapa koko ajan ohjaajan polven kohdalla, ja ohjaajan pysähtyessä ilman erillistä käskyä istua nopeasti ja suorassa asennossa. Liikesuorituksen aluksi ohjaaja ja koira kulkevat pysähtymättä 50 askelta suoraan eteenpäin, tekevät täyskäännöksen ja jatkavat takaisin päin 10 - 15 askelta, minkä jälkeen ohjaaja siirtyy ensin juoksuun ja sitten hitaaseen käyntiin (kumpaakin vähintään 10 askelta). Siirtyminen juoksusta hitaaseen käyntiin tulee tapahtua ilman väliaskeleita. Eri käyntinopeuksien tulee selvästi erota toisistaan. Tämän jälkeen ohjaaja ja koira suorittavat normaalilla käyntinopeudella vähintään yhden käännöksen oikeaan ja yhden vasempaan sekä yhden täyskäännöksen. Ohjaajan tulee pysähtyä vähintään kerran normaalilla käyntinopeudella liikuttaessa. Ohjaajan ja koiran kulkiessa ensimmäistä suoraa, ammutaan kaksi laukausta (kaliiberi 6 mm) 5 sekunnin välein vähintään 15 askeleen päässä koirasta. Koiran tulee suhtautua laukauksiin välinpitämättömästi. Liikesuorituksen lopussa ohjaaja ja koira kulkevat tuomarin ohjeiden mukaan vähintään 4 henkilöstä koostuvaan liikkuvaan ryhmään. Ohjaajan ja koiran tulee ryhmässä kiertää yhden henkilön ympäri oikealta ja yhden henkilön ympäri vasemmalta sekä pysähtyä ryhmässä vähintään kerran. Tuomari voi määrätä ohjaajan ja koiran uudelleen ryhmään. Ohjaaja ja koira poistuvat ryhmästä ja ottavat perusasennon.

c) Arvostelu

Edistäminen, sivuttaispoikkeamat, jätättäminen, hidas ja viivyttävä istuminen, lisäkäskyt, vartaloavut, tarkkaamattomuus kaikissa askellajeissa ja käännöksissä ja/tai koiran haluttomuus alentavat arvosanaa.

2. Liikkeestä istuminen

10 pistettä

a) Käskyt: seuraa, istu

b) Suoritus

Ohjaaja lähtee suoraan perusasennosta vapaana seuraavan koiransa kanssa eteenpäin normaalilla käyntinopeudella. 10 - 15 askeleen jälkeen koiran tulee käskyllä ”*istu*” istua nopeasti ja suoraan kulkusuuntaan nähden, ilman että ohjaaja keskeyttää kulkuaan, muuttaa kulkunopeuttaan tai katsoo taakseen. Kun ohjaaja on liikkunut vielä 30 askelta, hän pysähtyy ja kääntyy heti rauhallisesti istuvaa koira kohti. Tuomarin merkistä ohjaaja palaa koiransa luo ja asettuu sen oikealle puolelle.

c) Arvostelu

Valmistelevien osien virheet, hidas istuminen, rauhaton ja tarkkaamaton istuminen alentavat arvosanaa. Jos koira menee maahan tai jää seisomaan istumisen sijaan, vähennetään 5 pistettä.

3. Liikkeestä maahanmeno ja luoksetulo

10 pistettä

a) Käskyt: seuraa, maahan, tänne (tai koiran kutsumanimi), sivulle

b) Suoritus

Ohjaaja lähtee suoraan perusasennosta vapaana seuraavan koiransa kanssa eteenpäin. 10 - 15 askeleen jälkeen koiran tulee käskyllä ”*maahan*” mennä maahan nopeasti ja suoraan kulkusuuntaan nähden, ilman että ohjaaja keskeyttää kulkuaan, muuttaa kulkunopeuttaan tai katsoo taakseen. Kun ohjaaja on liikkunut vielä 30 askelta suoraan, hän pysähtyy ja kääntyy heti rauhallisesti makaavaa koira kohti. Tuomarin merkistä ohjaaja kutsuu koiran luokseen käskyllä ”*tänne*” tai käyttämällä

koiran nimeä. Koiran tulee tulla ohjaajan luokse iloisesti, nopeasti ja suoraan. Istua ohjaajan eteen tiiviisti ja suoraan. Käskyllä ”sivulle” koiran tulee nopeasti siirtyä suoraan asentoon ohjaajan vasemmalle puolelle, lapa ohjaajan polven kohdalla.

c) Arvostelu

Valmistelevan osan virheet, hidas maahanmeno, rauhattomuus makuulla olon aikana, hidas tai hidastuva luoksetulo, ohjaajan haara-asento, virheet eteen istumisessa ja perusasentoon siirtymisessä alentavat arvosanaa. Jos koira istuu tai jää seisomaan käskyn ”maahan” saatuaan, vähennetään 5 pistettä.

4. Liikkeestä seisomaan jääminen

10 pistettä

a) Käskyt: seuraa, seiso, istu

b) Suoritus

Ohjaaja lähtee suoraan perusasennosta vapaana seuraavan koiransa kanssa eteenpäin. 10 - 15 askeleen jälkeen tulee koiran pysähtyä nopeasti käskyllä ”seiso” ja jäädä seisomaan kulkusuuntaan nähden ilman, että ohjaaja muuttaa, keskeyttää kulkuaan tai katsoo taakseen. 30 askeleen jälkeen ohjaaja pysähtyy ja kääntyy heti rauhallisesti seisovaa koiraansa kohti. Tuomarin merkistä ohjaaja siirtyy koiransa luo ja asettuu sen oikealle puolelle. Noin 3 s. kuluttua ohjaaja antaa käskyn ”istu” tuomarin merkistä, jolloin koiran tulee istua nopeasti ja suoraan.

c) Arvostelu

Virheet valmistelevassa osuudessa, ohjaajan perään käveleminen käskyn jälkeen, rauhaton seisominen, perään kävely pysähtymisen jälkeen, rauhaton käyttäytyminen ohjaajan saapuessa takaisin, hidas istuminen liikkeen lopussa alentavat arvosanaa. Mikäli koira istuu tai makaa käskyn ”seiso” saatuaan, vähennetään 5 pistettä.

5. Noutaminen tasamaalta

10 pistettä

a) Käskyt: tuo, irti, sivulle

b) Suoritus

Ohjaaja heittää suoraan perusasennosta noutoesineen (paino 1000 g) noin 10 askeleen päähän. Käskyn ”tuo” saa antaa vasta kun noutoesine on maassa paikallaan. Rauhallisesti ohjaajan vieressä vapaana istuvan koiran tulee käskyllä ”tuo” juosta nopeasti ja suoraan noutoesineen luo, ottaa se heti suuhunsa ja tuoda se ohjaajalle nopeasti ja suoraan. Koiran tulee istua tiiviisti ja suoraan ohjaajan edessä ja pitää noutoesinettä rauhallisesti suussa niin kauan, että ohjaaja voi n. 3 s. kuluttua ottaa esineen koiralta käskyllä ”irti”. Ohjaajan tulee siirtää noutoesine käsivarsi alas ojennettuna rauhallisesti vartalonsa oikealle puolelle. Käskyllä ”sivulle” koiran tulee nopeasti siirtyä suoraan asentoon ohjaajan vasemmalle puolelle, lapa ohjaajan polven kohdalla. Ohjaaja ei saa koko liikesuorituksen aikana liikkua paikaltaan.

c) Arvostelu

Virheet perusasennossa, hidas esineelle meno, virheet esineen ottamisessa, hidas takaisin tulo, esineen pudottaminen, esineellä leikkiminen tai sen pureskelu, ohjaajan haara-asento, virheet eteen istumisessa ja perusasentoon siirtymisessä alentavat arvosanaa. Esineen heittäminen liian lähelle ja ohjaajan koiralle antamat avut paikaltaan liikkumatta alentavat arvosanaa. Mikäli ohjaaja liikkuu paikaltaan ennen liikkeen loppumista, on arvosana puutteellinen (**0-6,5 pistettä**). Mikäli koira ei nouda, annetaan liikesuorituksesta 0 pistettä.

6. Hyppynouto (100cm)

15 pistettä

a) Käskyt: hyppy, tuo, irti, sivulle

b) Suoritus

Ohjaaja siirtyy koiransa kanssa perusasentoon vähintään 5 askeleen päähän esteestä. Ohjaaja heittää suoraan perusasennosta noutoesineen (paino 650 g) 100 cm korkean esteen yli. Ohjaaja saa antaa käskyn ”hyppy” vasta kun esine on maassa paikallaan. Rauhallisesti ja vapaana ohjaajan vieressä istuvan koiran tulee käskyillä ”hyppy” ja ”tuo” (”tuo”-käsky on annettava hypyn aikana) hypätä esteen yli, nopeasti ja suoraan mentävä esineelle, ottaa se heti suuhunsa, hypätä heti esteen yli takaisin ohjaajan luo ja tuotava esine ohjaajalle suoraan ja nopeasti. Koiran tulee istua tiiviisti ja suoraan ohjaajan eteen ja pidettävä rauhallisesti esinettä suussaan niin kauan kunnes ohjaaja n. 3 sekunnin tauon jälkeen antaa käskyn ”irti”. Ohjaajan tulee siirtää esine käsivarsi alas ojennettuna rauhallisesti vartalonsa oikealle puolelle. Käskyllä ”sivulle” koiran tulee nopeasti siirtyä suoraan asentoon ohjaajan vasemmalle puolelle, lapa ohjaajan polven kohdalla. Ohjaaja ei saa koko liikesuorituksen aikana liikkua paikaltaan.

c) Arvostelu

Virheet perusasennossa, hidas hyppy ja esineelle meno, virheet esineen suuhun otossa, hidas takaisin hyppy, esineen pudottaminen, esineellä leikkiminen tai sen pureskelu, ohjaajan haara-asento, virheet eteen istumisessa ja sivulle siirtymisessä alentavat arvosanaa. Mikäli koira hipaisee estettä, vähennetään korkeintaan 1 piste hyppeä kohden ja ponnistuksesta korkeintaan 2 pistettä.

Pistejakauma hyppynoudossa:

Menohyppy	Nouto	Paluuhyppy
5 pistettä	5 pistettä	5 pistettä

Suorituksesta voidaan antaa arvosana vain mikäli liikkeen kolmesta osasta (menohyppy – nouto – paluuhyppy) suoritetaan kaksi.

Hypyt ja nouto virheettömät	= 15 pistettä
Meno- tai paluuhyppy jää suorittamatta, nouto moitteeton	= 10 pistettä
Meno- ja paluuhyppy moitteettomat, nouto jää suorittamatta	= 10 pistettä

Mikäli ohjaaja heittää esineen voimakkaasti vinoon tai niin, ettei koira näe sitä, on ohjaajalla oikeus, tuomarilta luvan pyydyttyään tai tuomarin omasta kehotuksesta, suorittaa heitto uudestaan ilman pistemenetyksiä. Koiran tulee odottaa paikallaan istuen.

Ohjaajan koiralle antamat avut paikaltaan liikkumatta alentavat arvosanaa. Mikäli ohjaaja liikkuu paikaltaan ennen liikkeen loppumista, annetaan arvosanaksi puutteellinen (0-10 pistettä).

7. Vinoestenouto (180 cm)

15 pistettä

a) Käskyt: hyppy, tuo, irti, sivulle

b) Suoritus

Ohjaaja siirtyy koiransa kanssa perusasentoon vähintään 5 askeleen päähän esteestä. Ohjaaja heittää suoraan perusasennosta noutoesineen (paino 650 g) vinoesteeseen yli. Rauhallisesti ja vapaana ohjaajan vieressä istuvan koiran tulee käskyillä ”hyppy” ja ”tuo” (”tuo”-käsky on annettava kiipeämisen aikana) kiivetä esteen yli, nopeasti ja suoraan mentävä esineelle, ottaa se heti suuhunsa, kiivetä heti esteen yli takaisin ohjaajan luo ja tuotava esine ohjaajalle suoraan ja nopeasti. Koiran tulee istua tiiviisti ja suoraan ohjaajan eteen ja pidettävä rauhallisesti esinettä suussaan niin kauan kunnes ohjaaja n. 3 sekunnin tauon jälkeen antaa käskyn ”irti”. Ohjaajan tulee siirtää esine käsivarsi alas ojennettuna rauhallisesti vartalonsa oikealle puolelle. Käskyllä ”sivulle” koiran tulee nopeasti siirtyä suoraan asentoon ohjaajan vasemmalle puolelle, lapa ohjaajan polven kohdalla. Ohjaaja ei saa koko liikesuorituksen aikana liikkua paikaltaan.

c) Arvostelu

Virheet perusasennossa, hidas kiipeäminen ja esineelle meno, virheet esineen suuhun ottamisessa, hidas takaisin kiipeäminen, esineen pudottaminen, esineellä leikkiminen tai sen pureskelu, ohjaajan haara-asento, virheet eteen istumisessa ja sivulle siirtymisessä alentavat arvosanaa.

Pistejakauma vinoestenoudossa:

Menokiipeäminen	Nouto	Paluukiipeäminen
5 pistettä	5 pistettä	5 pistettä

Suorituksesta voidaan antaa arvosana vain mikäli liikkeen kolmesta osasta (menokiipeäminen – nouto – paluukiipeäminen) suoritetaan kaksi.

Kiipeämiset ja nouto virheetömät = 15 pistettä

Meno- tai paluukiipeäminen jää suorittamatta, nouto moitteeton = 10 pistettä

Meno- ja paluukiipeämiset moitteettomat, nouto jää suorittamatta = 10 pistettä

Mikäli ohjaaja heittää esineen voimakkaasti vinoon tai niin, ettei koira näe sitä, on ohjaajalla oikeus, tuomarilta luvan pyydettyään tai tuomarin omasta kehotuksesta, suorittaa heitto uudestaan ilman pistemenetyksiä. Koiran tulee odottaa paikallaan istuen.

Ohjaajan koiralle antamat avut paikaltaan liikkumatta alentavat arvosanaa. Mikäli ohjaaja liikkuu paikaltaan ennen liikkeen loppumista, annetaan arvosanaksi puutteellinen (0-10 pistettä).

8. Eteen lähettäminen ja maahanmeno

10 pistettä

a) Käskyt: seuraa, eteen, maahan, istu

b) Suoritus

Ohjaaja lähtee suoraan perusasennosta vapaana seuraavan koiransa kanssa osoitettuun suuntaan. 10 - 15 askeleen jälkeen antaa ohjaaja koiralle, samalla yhdellä liikkeellä käsivartensa ylös nostaen, käskyn ”*eteen*” ja pysähtyy itse. Koiran tulee edetä osoitettuun suuntaan määrätietoisesti, suoraan ja nopeassa askellajissa vähintään 30 askelta. Tuomarin merkistä ohjaaja antaa käskyn ”*maahan*”, jolloin koiran tulee mennä välittömästi maahan. Ohjaaja saa pitää kätensä kohotettuna niin kauan kunnes koira on mennyt maahan. Tuomarin merkistä ohjaaja siirtyy koiransa luo ja asettuu sen oikealle puolelle. Noin 3 sekunnin jälkeen tuomarin merkistä tulee koiran, ohjaajan käskyllä ”*istu*”, nousta nopeasti istumaan suoraan perusasentoon.

c) Arvostelu

Valmistelevan osan virheet, ohjaajan mukana juokseminen, liian hidas eteen meno, voimakkaat sivupoikkeamat, liian lyhyt eteen menomatka, hidasteleva tai ennakoiva maahanmeno, rauhaton makuulla olo tai ennakoiva seisomaan/istumaan nouseminen ohjaajan saapuessa koiran luo, alentavat arvosanaa.

9. Paikallaolo häiriön alaisena

10 pistettä

a) Käskyt: seuraa, maahan, istu

b) Suoritus

Ennen toisen koiran suoritusosan B aloittamista käskee ohjaaja koiransa suoraan perusasennosta maahan tuomarin osoittamaan paikkaan käskyllä ”*maahan*” eikä koiralle saa jättää talutinta eikä muitakaan esineitä. Ohjaaja siirtyy taakseen katsomatta koealueella n. 30 askeleen päähän koirasta ja jää rauhallisesti paikalleen seisomaan koiran näkyviin selkä koiraan kohti. Koiran tulee maata rauhallisesti paikallaan ilman ohjaajan vaikutusta niin kauan, että toinen koira on suorittanut liikesuoritukset 1-7. Tuomarin merkistä ohjaaja palaa koiransa luo ja asettuu sen oikealle puolelle. Noin 3 sekunnin kuluttua koiran tulee tuomarin merkistä ohjaajan käskyllä ”*istu*” nousta nopeasti istumaan suoraan perusasentoon.

c) Arvostelu

Ohjaajan rauhaton käyttäytyminen ja muut piiloavut koiralle, koiran rauhattomuus paikallaolon aikana tai ennakoiva seisomaan/istumaan nouseminen ohjaajan saapuessa koiran luo alentavat arvosanaa. Mikäli koira seisoo tai istuu, mutta pysyy kuitenkin paikallaan, alennetaan arvosanaa. Mikäli koira siirtyy paikaltaan yli 3 metriä, ennen kuin toinen koira on suorittanut liikesuorituksen 4 loppuun, annetaan arvosanaksi 0. Mikäli koira siirtyy paikaltaan sen jälkeen kun toinen koira on suorittanut liikesuorituksen 4 loppuun, alennetaan arvosanaa. Mikäli koira tulee ohjaajaa vastaan hänen palatessaan koiran luo, alennetaan arvosanaa korkeintaan 3 pistettä.

SchH/VPG 2 Osa ”C”

Suoritus 1: Maalimiehen etsintä risteillen

5 pistettä

Suoritus 2: Vartiointi ja haukkuminen

10 pistettä

Suoritus 3: Maalimiehen paon estäminen

10 pistettä

Suoritus 4: Hyökkäyksen torjunta vartiointivaiheesta	20 pistettä
Suoritus 5: Selkäkuljetus	5 pistettä
Suoritus 6: Hyökkäys koiraa kohti selkäkuljetuksesta	30 pistettä
Suoritus 7: Hyökkäys koiraa kohti liikkeestä	20 pistettä
Yhteensä	100 pistettä

Yleiset määräykset:

Sopivalla paikalla on pituussuunnassa 6 piiloa, 3 piiloa molemmilla puolilla pystytettynä (katso kaaviota). Tarpeelliset merkinnät täytyy olla hyvin nähtävissä koiranohjaajalle, tuomarille ja maalimiehelle.

Maalimiehen täytyy olla varustautunut suoja-asuun, suojahihalla ja pehmytkepillä. Suojahihassa täytyy olla puruosa, päällinen valmistettu luonnonvärisestä juutista. Jos maalimiehen on tarpeellista tarkkailla koira, ei hänen tarvitse seistä ehdottomasti vartiointivaiheessa paikallaan. Hän ei saa kuitenkaan ottaa mitään uhkaavaa asentoa eikä tehdä torjuntaliikkeitä. Hänen tulee suojata vartaloaan suojahihalla. Tapa, jolla koiranohjaaja ottaa pehmytkepin maalimieheltä, on koiranohjaajan vapaasti valittavissa. (Katso myös ”maalimiehen määräykset”).

Kokeessa voidaan työskennellä kaikissa luokissa yhdellä maalimiehellä, seitsemänneistä koirasta lähtien tulisi kuitenkin käyttää kahta maalimiestä. Kaikille koiranohjaajille samassa luokassa täytyy olla käytettävissä sama maalimies.

Koirat, jotka eivät ole ohjaajan hallinnassa, jotka eivät irrota puolustussuorituksen jälkeen tai irrottavat ohjaajan avustuksella, jotka tarttuvat muihin ruumiinosiin kuin näkyvään suojahihaan, täytyy hylätä. ”VIK” -arvosanaa ei anneta.

Koirat, jotka kieltäytyvät puolustussuorituksesta tai antavat karkottaa itsensä, on keskeytettävä osassa ”C”. Arvosanaa ei anneta. ”VIK” -arvosana annetaan.

Käskysana irrottamiseen on sallittu kerran kaikissa puolustussuorituksissa. Katso arvostelu irrottamiseen alla olevasta taulukosta.

Hidas irrottaminen	Ensimmäinen lisäkäskey, irrottaa heti	Ensimmäinen lisäkäskey hidas irrottaminen	Toinen lisäkäskey, irrottaa heti	Toinen lisäkäskey, hidas irrottaminen	Ei irrota 2. lisäkäskeyn jälkeen, esim. muu vaikuttaminen
0,5 – 3,0	3,0	3,5 – 6,0	6,0	6,5 – 9,0	Hylkääminen

1. Maalimiehen etsintä risteillen

5 pistettä

a) Käskyt

Yksi käskysana risteilyyn, luoksetuloon (”tänne” -käskyyn voidaan liittää myös koiran nimi) = **eteen tai kierrä, tänne**

b) Suoritus

Maalimies on koiralta näkymättömissä viimeisessä piilossa. Ohjaaja siirtyy vapaana seuraavan koiransa kanssa toisen ja kolmannen piilon väliin siten, että sen on mahdollista kiertää neljä piiloa. Osa ”C” alkaa tuomarin merkistä. Lyhyt käsky ”kierrä” ja käsimerkki oikealla tai vasemmalla kädellä, jotka voidaan toistaa, täytyy koiran irtautua nopeasti ohjaajasta ja kiertää osoitettu piilo määrätietoisesti, tiiviisti ja tarkkaavaisesti ympäri. Kun koira on suorittanut kierron, käskee koiranohjaaja koiran yhdellä käskyllä takaisin luokseen ja antaa sille liikkeen aikana uuden käskyn ”kierrä” seuraavaa piiloa kohti. Koiranohjaaja liikkuu normaalein askelin kuvitteellisella keskilinjalla, jolta hän ei saa poiketa risteilyn aikana. Koiran täytyy työskennellä aina ohjaajan edessä. Kun koira on saavuttanut maalimiehen piilon, ohjaajan täytyy pysähtyä paikalleen, käskyt ja käsimerkit eivät ole silloin enää sallittuja.

c) Arvostelu

Puutteet ohjattavuudessa, nopeudessa ja määrätietoisessa liikkumisessa samoin kuin piilojen tiiviissä ja tarkkaavaisessa kiertämisessä alentavat arvosanaa.

2. Vartiointi ja haukkuminen

10 pistettä

a) Käskyt

Yksi käskysana luoksetuloa ja perusasentoa kohden = **tänne, sivulle**

b) Suoritus

Koiran täytyy vartioida maalimiestä aktiivisesti, tarkkaavaisesti ja haukkua jatkuvasti. Koira ei saa hyppiä maalimiestä vasten eikä tarttua häneen kiinni. Noin 20 sekunnin haukkumisen jälkeen ohjaaja siirtyy suoraan tuomarin merkistä 5 askeleen päähän piilon eteen. Tuomarin merkistä ohjaaja käskee koiransa perusasentoon sivulleen.

c) Arvostelu

Puutteet haukkumisen jatkuvuudessa, haastavuudessa ja vartioinnin painostavuudessa aina tuomarिन läsnäolon tai ohjaajan saapumiseen reagointiin alentavat arvosanaa. Jatkuvasta haukkumisesta annetaan 5 pistettä. Jos koira haukkuu vain heikosti, vähennetään 2 pistettä, jos haukkumatta oleva koira pysyy maalimiehen luona vartioiden häntä aktiivisen tarkkaavaisesti, vähennetään 5 pistettä. Häiritsemällä maalimiestä esim. tönimällä, hyppimällä vasten jne., täytyy vähentää enintään 2 pistettä, voimakkaasta kiinnitarttumisesta enintään 9 pistettä. Jos koira jättää maalimiehen, ennen kuin tuomari on antanut ohjaajalle merkin siirtyä keskilinjalta, voidaan koira lähettää vielä kerran piilolle. Jos koira jää nyt maalimiehen luo, voi osa ”C” jatkua. Vartiointi ja haukkuminen arvostellaan kuitenkin puutteelliseksi (0-6,5 pistettä). Jos koira ei enää lähde maalimiehen luo tai jättää hänet uudelleen, keskeytetään osa ”C”. Jos koira tulee ohjaajaa vastaan hänen tullessaan piilolle, tai koira tulee ennen käskyä ohjaajan luo, seuraa osa-arvostelu puutteelliseksi.

3. Maalimiehen pakoyrityksen estäminen

10 pistettä

a) Käskyt

Yksi käsky seuraamista, maahan menoa ja irrotusta kohden = **seuraa, maahan, irti**

b) Suoritus

Tuomarin merkistä ohjaaja käskee maalimiehen ulos piilosta. Maalimies siirtyy normaalisti kävellen merkittyyn paon aloituspisteeseen. Tuomarin merkistä ohjaaja siirtyy vapaana seuraavan koiransa kanssa merkitylle alueelle. Etäisyys maalimiehen ja koiran välillä on 5 askelta. Ohjaaja

jättää vartioivan koiran makuuasentoon ja siirtyy piiloon. Hänellä on näköyhteys koiraansa, maalimieheen ja tuomariin. Tuomarin merkistä maalimies tekee pakoyrityksen. Koiran täytyy estää pakoyritys epäröimättä itsenäisesti, energisellä ja tehokkaalla otteella ja tarttumalla kiinni voimakkaasti. Se saa tarttua tällöin vain maalimiehen suojahihaan. Tuomarin merkistä maalimies jää seisomaan paikalleen liikkumatta. Maalimiehen pysähtymisen jälkeen koiran täytyy irrottaa heti. Ohjaaja saa antaa itsenäisesti yhden käskyn ”irrottamiseen” määrätyn ajan kuluessa.

Jos koira ei irrota ensimmäisen sallitun käskyn jälkeen, niin ohjaaja saa tuomarilta merkin kahteen seuraavaan käskysanaan ”irrottamisessa”. Jos koira ei irrota kolmannen käskyn (yhden sallitun ja kahden lisäkäskyn) jälkeen, seuraa hylkääminen. Käskysanan ”irrottaminen” aikana maalimiehen täytyy seisoa rauhallisesti paikallaan vaikuttamatta koiraan. Irrottamisen jälkeen koiran täytyy jäädä tiiviisti maalimiehen luo ja vartioida häntä tarkkaavaisesti.

c) Arvostelu

Puutteet tärkeimmissä arvosteluperusteissa alentavat arvosanaa: nopea, energinen reagointi ja tavoittaminen, voimakas kiinnitarttuminen ja tehokas paon estäminen, täysi ja rauhallinen ote irrottamiseen asti, tarkkaavainen vartiointi tiiviisti maalimiehen edessä. Jos koira jää paikalleen maahan makaamaan tai ei estä pakoa noin 20 askeleen kuluessa kiinnitarttumisella ja kiinnipitämisellä, keskeytetään osa ”C”.

Jos koira on vartiointivaiheessa hieman tarkkaamaton ja/tai hieman häiritsevä, alennetaan suoritusta arvosanalla, jos koira vartioi maalimiestä hyvin tarkkaamattomasti ja/tai häiritsee voimakkaasti, alennetaan suoritusta kahdella arvosanalla. Jos koira ei vartioi maalimiestä, mutta pysyy maalimiehen luona, alennetaan suoritusta kolmella arvosanalla. Jos koira jättää maalimiehen tai ohjaaja antaa käskyn pysyä maalimiehen luona, keskeytetään osa ”C”.

4. Hyökkäyksen torjunta vartiointivaiheesta

20 pistettä

a) Käskyt

Yksi käskysana irrottamiseen, perusasentoon = **irti, sivulle**

b) Suoritus

Noin 5 sekunnin vartiointivaiheen jälkeen maalimies suorittaa tuomarin merkistä hyökkäyksen koiraa kohti. Ilman ohjaajan vaikutusta koiran täytyy puolustautua energisellä ja voimakkaalla kiinnitarttumisella. Tällöin se saa käydä kiinni vain maalimiehen suojahihaan. Kun koira on käynyt kiinni, lyödään sitä 2 kertaa. Lyönnit saavat osua vain lapoihin ja sään alueelle. Tuomarin merkistä maalimies jää seisomaan paikalleen liikkumatta. Maalimiehen pysähtymisen jälkeen koiran täytyy irrottaa heti. Ohjaaja voi antaa ”irti”-käskyn oma-aloitteisesti määrätyn ajan kuluessa.

Jos koira ei irrota ensimmäisen sallitun käskyn jälkeen, saa ohjaaja tuomarilta merkin kahteen seuraavaan ”irti” -käskyyn. Jos koira ei irrota näiden käskyjen (yksi sallittu ja kaksi lisäkäskeyä) jälkeen, seuraa hylkääminen. ”Irti”-käskyn aikana ohjaajan täytyy seisoa rauhallisesti vaikuttamatta koiraan. Irrottamisen jälkeen koira täytyy jäädä maalimiehen luo tiiviisti ja vartioida tätä tarkkaavaisesti. Tuomarin merkistä ohjaaja kävelee normaalisti suorinta tietä koiransa luo ja ottaa sen käskyllä ”perusasentoon”. Pehmytkeppiä ei oteta maalimieheltä pois.

c) Arvostelu

Puutteet tärkeissä arvosteluperusteissa alentavat arvosanaa: nopea ja voimakas kiinnikäyminen, täysi ja rauhallinen ote irrottamiseen asti, irrottamisen jälkeen maalimiehen tarkkaavainen ja tiivis vartiointi.

Jos koira on vartiointivaiheessa hieman tarkkaamaton ja/tai hieman häiritsevä, alennetaan suoritusta arvosanalla, jos koira vartioi maalimestä hyvin tarkkaamattomasti ja/tai häiritsee voimakkaasti, alennetaan suoritusta kahdella arvosanalla. Jos koira ei vartioi maalimestä, mutta pysyy maalimiehen luona, alennetaan suoritusta kolmella arvosanalla. Jos koira tulee lähestyvää ohjaajaa vastaan, arvostellaan suoritus puutteelliseksi. Jos koira jättää maalimiehen ennen tuomarin lähestymislupaa tai ohjaaja antaa käskyn pysyä maalimiehen luona, keskeytetään osa ”C”.

5. Selkäkuljetus

5 pistettä

a) Käskyt:

Yksi käsky seuraamiseen = **seuraa**

b) Suoritus:

Suorituksen 4 jälkeen suoritetaan maalimiehen selkäkuljetus noin 30 askeleen matkalla. Kuljetuksen kulun määrää tuomari. Ohjaaja vaatii maalimestä kulkemaan edellään ja kävelee vapaana seuraavan ja maalimestä tarkkaavaisesti vartioivan koiransa kanssa 5 askeleen päässä maalimiehen takana. 5 askeleen etäisyys täytyy säilyttää koko selkäkuljetuksen ajan.

c) Arvostelu

Puutteet tärkeissä arvosteluperusteissa alentavat arvosanaa: maalimiehen tarkkaavainen silmälläpitäminen, täsmällinen seuraaminen, 5 askeleen etäisyyden säilyttäminen.

6. Hyökkäys koira kohti selkäkuljetuksesta

30 pistettä

a) Käskyt

Yksi käskysana irrottamiseen, perusasentoon = **irti, sivulle**

b) Suoritus

Selkäkuljetuksesta seuraa tuomarin merkistä, liikettä keskeyttämättä, hyökkäys koira kohti. Koiran täytyy puolustautua epäröimättä ilman ohjaajan vaikutusta energisellä voimakkaalla kiinnitarttumisella. Se saa tarttua tällöin vain maalimiehen suojahihaan. Sillä hetkellä, kun koira on tarttunut kiinni, ohjaajan täytyy pysähtyä paikalleen. Tuomarin merkistä maalimies pysähtyy. Maalimiehen pysähtymisen jälkeen koiran täytyy irrottaa heti. Ohjaaja saa antaa yhden ”irti”-käskyn oma-aloitteisesti tietyn ajan kuluessa.

Jos koira ei irrota ensimmäisen sallitun käskyn jälkeen, saa ohjaaja tuomarilta merkin kahteen seuraavaan ”irti”-käskyyn. Jos koira ei irrota näiden käskyjen (yksi sallittu ja kaksi lisäkäskeyä) jälkeen, seuraa hylkääminen. Irrottamiskäskyn aikana ohjaajan täytyy seisoa rauhallisesti vaikuttamatta koiraan. Irrottamisen jälkeen koira täytyy jäädä maalimiehen luo tiiviisti ja vartioida tätä tarkkaavaisesti. Tuomarin merkistä ohjaaja kävelee normaalisti suorinta tietä koiransa luo ja ottaa sen käskyllä perusasentoon. Pehmytkeppi otetaan maalimieheltä pois.

Seuraa maalimiehen sivukuljetus noin 20 metrin päässä olevan koetuomarin luo. Yksi käsky ”seuraamiseen” on sallittu. Koiran on kuljettava maalimiehen oikealla puolella siten, että koira on maalimiehen ja ohjaajan välissä. Koiran täytyy vartioida maalimestä tarkkaavaisesti kuljetuksen

aikana. Tällöin se ei kuitenkaan saa estää maalimiehen kulkua, hyppiä vasten tai tarttua kiinni. Osasto pysähtyy tuomarin eteen, ohjaaja antaa pehmytkepin tuomarille ja ilmoittaa osan ”C” päättyneeksi.

c) Arvostelu

Puutteet tärkeissä arvosteluperusteissa alentavat arvosanaa: nopea ja voimakas kiinnikäyminen, täysi ja rauhallinen ote irrottamiseen asti, irrottamisen jälkeen maalimiehen tarkkaavainen ja tiivis vartiointi.

Jos koira on vartiointivaiheessa hieman tarkkaamaton ja/tai hieman häiritsevä, alennetaan suoritusta arvosanalla, jos koira vartioi maalimestä hyvin tarkkaamattomasti ja/tai häiritsee voimakkaasti, alennetaan suoritusta kahdella arvosanalla. Jos koira ei vartioi maalimestä, mutta pysyy maalimiehen luona, alennetaan suoritusta kolmella arvosanalla. Jos koira tulee lähestyvää ohjaajaa vastaan, arvostellaan suoritus puutteelliseksi. Jos koira jättää maalimiehen ennen tuomarin lähestymislupaa tai ohjaaja antaa käskyn pysyä maalimiehen luona, keskeytetään osa ”C”.

7. Hyökkäys koiraan kohti liikkeestä

20 pistettä

a) Käskyt

Yksi käskysana istumiseen, torjuntaan, irrottamiseen, perusasentoon, sivulle tulon = **istu, kiinni tai eteen, irti, sivulle**

b) Suoritus

Ohjaaja siirtyy koiransa kanssa merkitylle paikalle keskilinjalle ensimmäisen piilon tasalle. Koira voidaan pitää kiinni kaulapannasta, mutta ohjaaja ei saa tällöin kiihottaa koiraansa. Tuomarin merkistä pehmytkepillä varustautunut maalimies astuu piilosta esiin ja juoksee keskilinjalle. Keskilinjalla maalimies kääntyy ohjaajaa kohti ja hyökkää keskeyttämättä juoksemistaan ohjaajaa ja koiraan kohti rintamasuunnassa huutaen karkotushuutoja ja tehden voimakkaita uhkausliikkeitä. Kun maalimies on lähestynyt ohjaajaa ja hänen koiraansa 50 – 40 askeleen päähän, antaa ohjaaja tuomarin merkistä koiralle käskyn ”*kiinni*” hyökkäyksen torjumiseen. Koiran täytyy torjua hyökkäys epäröimättä energisellä ja voimakkaalla kiinnitarttumisella. Se saa tarttua tällöin vain maalimiehen suojahihaan. Ohjaaja itse ei saa liikkua paikaltaan. Tuomarin merkistä maalimies pysähtyy. Maalimiehen pysähtymisen jälkeen koiran täytyy irrottaa heti. Ohjaaja voi antaa oma-aloitteisesti yhden ”*irti*”-käskyn määrätyn ajan kuluessa.

Jos koira ei irrota ensimmäisen sallitun käskyn jälkeen, saa ohjaaja tuomarilta merkin kahteen seuraavaan irrottamiskäskeyn. Jos koira ei irrota näiden käskyjen (yksi sallittu ja kaksi lisäkäskey) jälkeen, seuraa hylkääminen. Irrottamiskäskeyn aikana ohjaajan täytyy seisoa rauhallisesti vaikuttamatta koiraan. Irrottamisen jälkeen koira täytyy jäädä maalimiehen luo tiiviisti ja vartioida tätä tarkkaavaisesti. Tuomarin merkistä ohjaaja kävelee normaalisti suorinta tietä koiransa luo ja ottaa sen käskeyllä ”*perusasentoon*”. Pehmytkeppi otetaan maalimieheltä pois.

Seuraa maalimiehen sivukuljetus noin 20 metrin päässä olevan koetuomarin luo. Yksi käskey ”*seuraamiseen*” on sallittu. Koiran on kuljettava maalimiehen oikealla puolella siten, että koira on maalimiehen ja ohjaajan välissä. Koiran täytyy vartioida maalimestä tarkkaavaisesti kuljetuksen aikana. Tällöin se ei kuitenkaan saa estää maalimiehen kulkua, hyppiä vasten tai tarttua kiinni. Osasto pysähtyy tuomarin eteen, ohjaaja antaa pehmytkepin tuomarille ja ilmoittaa osan ”C” päättyneeksi. Ennen arvostelun alkamista ja tuomarin merkistä koira kytetään.

c) Arvostelu

Puutteet tärkeissä arvosteluperusteissa alentavat arvosanaa: energinen puolustautuminen ja voimakas kiinnikäyminen, täysi ja rauhallinen ote irrottamiseen asti, irrottamisen jälkeen maalimiehen tarkkaavainen ja tiivis vartiointi.

Jos koira on vartiointivaiheessa hieman tarkkaamaton ja/tai hieman häiritsevä, alennetaan suoritusta arvosanalla, jos koira vartioi maalimestä hyvin tarkkaamattomasti ja/tai häiritsee voimakkaasti, alennetaan suoritusta kahdella arvosanalla. Jos koira ei vartioi maalimestä, mutta pysyy maalimiehen luona, alennetaan suoritusta kolmella arvosanalla. Jos koira tulee lähestyvää ohjaajaa vastaan, arvostellaan suoritus puutteelliseksi. Jos koira jättää maalimiehen ennen tuomarin lähestymislupaa tai ohjaaja antaa käskyn pysyä maalimiehen luona, keskeytetään osa ”C”.

8. Suojelukoira-/Monimuotoisuuskoe käyttökoirille luokka 3 (SchH/VGP 3)

Jakautuu osiin:	Osa A:	100 pistettä
	Osa B:	100 pistettä
	Osa C:	100 pistettä
	Yhteensä:	300 pistettä

SchH/VGP 3 Osa ”A”

Vieraan tekemä jälki, vähintään 600 askelta, 5 suoraa, 4 kulmaa (n. 90°), 3 esinettä, vähintään 60 min vanha, työskentelyaika 20 min.

Jäljellä pysyminen:	80 pistettä
Esineet (7+ 7+ 6):	20 pistettä
Yhteensä:	100 pistettä

Yleiset määräykset:

Tuomari tai jälkivastaava määrää jälkimaastoon mukauttaen jäljen kulun. Jäljet tulee tehdä eri tavoin. Ei ole sallittua tehdä yksittäisiä kulmia tai asettaa yksittäisiä esineitä samalle etäisyydelle kokeen jokaisella jäljellä. Jäljen alkupiste tulee osoittaa hyvin paalulla, joka asetetaan maahan välittömästi jäljen alkamispisteen vasemmalle puolelle.

Tuomari arpoa osanottajien lähtöjärjestyksen erikseen jälkien tekemisen tapahduttua.

Jäljentekijän tulee näyttää jälkiesineet ennen jäljen tekemistä tuomarille tai jälkivastaavalle. Sallittuja ovat vain hyvin (vähintään 30 min) hajustetut esineet. Jäljentekijä viipyy lyhyesti jäljen alkupisteessä ja kulkee sitten normaalilla kävelytyylillä osoitettuun suuntaan. Kulmat muodostetaan myös normaalilla kävelytyylillä. Ensimmäinen esine jätetään 1. tai 2. suoralle kun on kuljettu vähintään 100 askelta. Toinen esine jätetään koetuomarin määräyksen mukaisesti ja kolmas esine jäljen loppuun. Esineet jätetään jäljelle liikkeestä. Viimeisen esineen jättämisen jälkeen tulee jäljentekijän kulkea vielä joitakin askelia suoraan. Yhden jäljen aikana tulee käyttää erilaisia esineitä. (Materiaali: Esim. nahka, tekstiili, puu). Esineiden tulee olla enintään noin 10 cm pitkiä, 2-3 cm leveitä, 0,5-1 cm paksuja, eivätkä ne saa erottua värinsä puolesta erityisemmin maastosta. Kaikki esineet tulee numeroida siten, että kunkin jäljen jälkipaalun numero vastaa kyseisen jäljen

esineiden numeroita. Jäljen tekemisen aikana sekä koiran, että koiran ohjaajan tulee olla näkösuojassa.

Tuomari, jäljentekijät ja muut toimihenkilöt eivät saa jälkityöskentelyn aikana liikkua alueella, jolla koiran ja koiranohjaajan on oikeutettua suorittaa jälkityöskentelyään.

a) Käskysana

Käskysana jäljestämiseen = **etsi**

Käskysanan ”etsi” käyttö jäljestämiseen on sallittu jäljen alussa sekä ensimmäisen ja toisen esineen jälkeen.

b) Suoritus

Koiran ohjaaja valmistaa koiransa jäljelle. Koira voi jäljestää vapaana tai 10 m pitkässä liinassa. 10 m pitkä jälkiliina voi kulkea selän yli, sivulla tai etu- ja/ tai takajalkojen välistä. Se voidaan kiinnittää joko suoraan kaulapantaan, joka ei ole kiristävällä, tai jälkivaljaiden kiinnityslenkkiin. Sallittuja ovat rintavaljaat ja Böttgerin kehittämät valjaat, ns. tynnyrivaljaat. Lisäremmien käyttö on kielletty. Ilmoittautuminen tapahtuu tuomarin kutsusta perusasennossa, jonka yhteydessä ohjaaja ilmoittaa ilmaisutavan, ottaako koira esineet vai ilmaiseeko se ne. Kaikenlainen pakottaminen on kiellettyä niin ennen suoritusta, jäljen aloittamisen yhteydessä kuin koko jäljen aikana. Tuomarin käskystä koira viedään hitaasti ja rauhallisesti jäljen aloituskohtaan ja lähetetään jäljelle. Koiran on aloituksessa etsittävä jälki tehokkaasti, rauhallisesti, kuono lähellä maan pintaa. Tämän jälkeen koiran tulee seurata jäljen kulkua kuono lähellä maan pintaa, tasaisella jäljestysnopeudella ja tehokkaasti. Koiranohjaaja seuraa koiraansa 10 m etäisyydellä jälkiliinan päästä kiinni pitäen. Vapaana jäljestettäessä tulee myös säilyttää 10 m etäisyys. Jälkiliina saa roikkua löysänä, mutta ohjaajan tulee pitää siitä jatkuvasti kiinni. Koiran tulee työstää kulmat varmasti. Kulman jälkeen koiran tulee jatkaa jäljestämistä samalla nopeudella. Heti, kun koira löytää esineen, sen tulee välittömästi ilman ohjaajan vaikutusta joko ottaa esine suuhun tai ilmaista se vakuuttavasti. Ottaessa esineen koira voi jäädä seisomaan, käydä istumaan tai tulla ohjaajan luo. Liikkuminen eteenpäin esineen kanssa tai esineen ottaminen makuuasennosta katsotaan virheellisiksi. Esineiden ilmaisu voi tapahtua makuulta, istuen tai seisten (myös näitä tapoja vaihdellen). Kun koira on ottanut tai ilmaissut esineen, koiranohjaaja laskee jälkiliinan kädestään ja siirtyy koiransa luo. Nostamalla jälkiesineen korkealle ylös hän osoittaa esineet löydetyiksi. Tämän jälkeen koiranohjaaja ottaa jälkiliinan jälleen käteensä ja jatkaa jäljestämistä koiransa kanssa. Löydetyt esineet näytetään suorituksen jälkeen tuomarille.

c) Arvostelu

Jäljestämistempo ei ole kriteeri arvostelulle, jos jäljestäminen tapahtuu tehokkaasti, tasaisesti ja vakuuttavasti, ja koira osoittaa samalla positiivista jäljestämiskäyttäytymistä. Tarkastaminen ilman, että koira jättää jäljen, ei ole virheellistä. Harhailu, korkea nenä, tarpeilla käyminen, pyöriminen kulmissa, jatkuva kehottaminen, liina- tai suulliset avut jäljestämisen aikana tai esineiden luona, virheellinen esineiden ottaminen tai esineiden ilmaisu sekä valeilmaisuus alentavat arvosanaa. Jos koira jättää jäljen enemmän kuin liinan mitan verran, keskeytetään jäljestäminen. Jos koira jättää jäljen ja ohjaaja estää sitä, seuraa tästä tuomarin käsky seurata koira. Jos tätä tuomarin käskyä ei noudateta, tulee koetuomarin keskeyttää suoritus. Jos jäljen päätöspiste ei ole saavutettu 20 min kuluessa suorituksen alkamisesta, keskeyttää koetuomari suorituksen. Suoritus arvostellaan keskeyttämiseen asti.

Jos koira osoittaa esinetyöskentelyssään molempia mahdollisia tapoja, siis sekä ”esineiden ottamista” että ”ilmaisemista”, on tämä virheellistä. Vain ne esineet arvostellaan, joiden kohdalla koira on ilmaissut ilmoitetulla tavalla. Valeilmaisuus vaikuttaa kunkin suoran arvosteluun.

Pisteitä ei anneta ilmaisemattomista tai ottamattomista esineistä.

Kunkin jäljen pituus ja vaikeustaso vaikuttavat siihen, miten pisteet jakautuvat suorille. Jos koira ei jäljestä (pidempi viivytely samalla paikalla ilman, että koira etsii), voi se johtaa siihen, että suoritus keskeytetään, vaikka koira olisikin vielä jäljellä.

SchH/VPG 3 Osa ”B”

Suoritus 1: Vapaana seuraaminen	10 pistettä
Suoritus 2: Liikkeestä istuminen	10 pistettä
Suoritus 3: Liikkeestä maahanmeno ja luoksetulo	10 pistettä
Suoritus 4: Juoksusta seisomaan jääminen ja luoksetulo	10 pistettä
Suoritus 5: Noutaminen tasamaalta	10 pistettä
Suoritus 6: Hyppynouto	15 pistettä
Suoritus 7: Vinoestenouto	15 pistettä
Suoritus 8: Eteenlähettäminen ja maahanmeno	10 pistettä
Suoritus 9: Paikallaolo häiriön alaisena	10 pistettä
Yhteensä:	100 pistettä

Yleiset määräykset

Nopeusmuutokset jne. suoritetaan ilman erillistä lupaa.

Käskysanat on sidottu koesääntöön. Käskyt tulee antaa normaalisti lausuttuna ja niiden on oltava lyhyitä, yksisanaisia komentoja. Käskyt voidaan antaa millä tahansa kielellä. Samaa käskysanaa on kuitenkin käytettävä joka kerta samasta toiminnosta. Jos koira ei suorita liikettä tai liikkeen osaa kolmannellakaan käskyllä, liike keskeytetään eikä sitä arvostella. Luoksetulossa voidaan käskysanan ”tänne” sijasta käyttää myös koiran nimeä. Koiran nimen sanominen yhdessä käskysanan kanssa katsotaan kaksoiskäskyksi.

Perusasennossa koira istuu tiiviisti ja suoraan ohjaajan vasemmalla puolella siten, että koiran lapa on ohjaajan polven kohdalla. Jokainen liikesuoritus alkaa ja loppuu perusasentoon. Perusasennon saa ottaa vain kerran ennen jokaisen liikesuorituksen aloittamista. Koiran lyhyt kiittäminen on sallittu liikesuorituksen lopussa ja vain koiran ollessa perusasennossa. Tämän jälkeen voi ohjaaja ottaa uuden perusasennon. Joka tapauksessa on koiran kiittämisen ja suorituksen jatkamisen välillä oltava selvä väli (n. 3 s).

Perusasennosta lähdetään nk. valmistelemaan osaan. Ohjaajan on liikuttava vähintään 10, kuitenkin enintään 15 askelta ennen käskyn antamista liikkeen suoritusta varten. Suoritusosien eteen istumisen ja sivulle siirtymisen välissä, samoin kuin istumaan, seisomaan ja makaamaan jätetyn koiran luo palatessaan ennen uuden käskyn antamista ohjaajan tulee pitää selkeä väli (n. 3 s). Koiran luo palatessa ohjaaja voi mennä joko suoraan koiran sivulle tai kiertää koiran takaa.

Koiran täytyy myös suorituspaikasta seuraavaan siirryttäessä seurata ohjaajaa vapaana. Ohjaajan on myös pidettävä koira mukanaan noutoesinettä hakiessaan. Koiran kiihottaminen tai koiran kanssa leikkiminen on kielletty.

Ohjaajan tulee suorittaa täyskäännökset vasemmalle. Koira voi täyskäännöksessä joko kiertää ohjaajan takaa tai kääntyä takaisin ohjaajan sivulla, täyskäännös on suoritettava yhdessä kokeessa joka kerta samalla tavalla.

Eteen istumisen jälkeen voi koira joko siirtyä perusasentoon ohjaajan takaa kiertäen tai suoraan edestä kääntyen.

Vapaahyppytelineen (ei pehmytosaa esim. havuja) korkeus on 100 cm ja leveys 150 cm. Vinoeste koostuu kahdesta yläosistaan toisiinsa kiinnitetyistä 150 cm leveästä ja 191 cm korkeasta kiipeämisseinästä. Seinät asetetaan maahan sellaiseen kaltevuuteen toisiinsa nähden, että esteen pystysuora korkeus on 180 cm. Esteen pinnan on oltava kauttaaltaan luistamaton. Esteen yläosaan kummallekin puolelle kiinnitetään 3 kappaletta 24/48 mm kiipeämistukea. Kaikilla kokeeseen osallistuvilla koirilla on käytävä samoja esteitä.

Noutoliikkeissä on käytettävä puisia noutoesineitä, joiden paino on määräysten mukainen (tasamaanouto – 2000 g, hyppy- ja vinoestenouto - 650 g). Kaikkien osallistujien on käytettävä järjestäjien noutoesineitä. Noutoesinettä ei missään noutoliikkeessä saa antaa koiran suuhun ennen liikkeen alkua.

Mikäli ohjaaja unohtaa jonkun liikesuorituksen, tulee tuomarin kehottaa ohjaajaa suorittamaan liike. Tästä ei seuraa pistevähennyksiä.

1. Vapaana seuraaminen

10 pistettä

a) Käsky: seuraa

Ohjaaja saa antaa käskyn vain liikkeen aloituksessa ja nopeusmuutoksissa.

b) Suoritus

Ohjaaja kulkee vapaana seuraavan koiransa kanssa tuomarin luo, ottaa koiran perusasentoon ja esittelee itsensä. Koiran tulee suoraan perusasennosta käskyllä ”seuraa” seurata ohjaajaa tarkkaavaisesti, iloisesti ja suorana ohjaajan vasemmalla puolella, lapa koko ajan ohjaajan polven kohdalla, ja ohjaajan pysähtyessä ilman erillistä käskyä istua nopeasti ja suorassa asennossa. Liikesuorituksen aluksi ohjaaja ja koira kulkevat pysähtymättä 50 askelta suoraan eteenpäin, tekevät täyskäännöksen ja jatkavat takaisin päin 10 - 15 askelta, minkä jälkeen ohjaaja siirtyy ensin juoksuun ja sitten hitaaseen käyntiin (kumpaakin vähintään 10 askelta). Siirtyminen juoksusta hitaaseen käyntiin tulee tapahtua ilman väliasteita. Eri käyntinopeuksien tulee selvästi erota toisistaan. Tämän jälkeen ohjaaja ja koira suorittavat normaalilla käyntinopeudella vähintään yhden käännöksen oikeaan ja yhden vasempaan sekä yhden täyskäännöksen. Ohjaajan tulee pysähtyä vähintään kerran normaalilla käyntinopeudella liikuttaessa. Ohjaajan ja koiran kulkiessa ensimmäistä suoraa, ammutaan kaksi laukausta (kaliiberi 6 mm) 5 sekunnin välein vähintään 15 askeleen päässä koirasta. Koiran tulee suhtautua laukauksiin välinpitämättömästi. Liikesuorituksen lopussa ohjaaja ja koira kulkevat tuomarin ohjeiden mukaan vähintään 4 henkilöstä koostuvaan liikkuvaan ryhmään. Ohjaajan ja koiran tulee ryhmässä kiertää yhden henkilön ympäri oikealta ja yhden henkilön ympäri vasemmalta sekä pysähtyä ryhmässä vähintään kerran. Tuomari voi määrätä ohjaajan ja koiran uudelleen ryhmään. Ohjaaja ja koira poistuvat ryhmästä ja ottavat perusasennon.

c) Arvostelu

Edistäminen, sivuttaispoikkeamat, jättäminen, hidas ja viivyttelevä istuminen, lisäkäskyt, vartaloavut, tarkkaamattomuus kaikissa askellajeissa ja käännöksissä ja/tai koiran haluttomuus alentavat arvosanaa.

2. Liikkeestä istuminen

10 pistettä

a) Käskyt: seuraa, istu

b) Suoritus

Ohjaaja lähtee suoraan perusasennosta vapaana seuraavan koiransa kanssa eteenpäin normaalilla käyntinopeudella. 10 - 15 askeleen jälkeen koiran tulee käskyllä ”istu” istua nopeasti ja suoraan kulkusuuntaan nähden, ilman että ohjaaja keskeyttää kulkuaan, muuttaa kulkunopeuttaan tai katsoo taakseen. Kun ohjaaja on liikkunut vielä 30 askelta, hän pysähtyy ja kääntyy heti rauhallisesti istuvaa koira kohti. Tuomarin merkistä ohjaaja palaa koiransa luo ja asettuu sen oikealle puolelle.

c) Arvostelu

Valmistelevien osien virheet, hidas istuminen, rauhaton ja tarkkaamaton istuminen alentavat arvosanaa. Jos koira menee maahan tai jää seisomaan istumisen sijaan, vähennetään 5 pistettä.

3. Liikkeestä maahanmeno ja luoksetulo

10 pistettä

a) Käskyt: ”seuraa”, ”maahan”, ”tänne” (tai koiran kutsumanimi), ”sivulle”

b) Suoritus

Ohjaaja lähtee suoraan perusasennosta vapaana seuraavan koiransa kanssa eteenpäin. 10 - 15 käyntiaskeleen jälkeen ohjaaja siirtyy juoksuun ja juoksee vielä 10 - 15 askelta. Tämän jälkeen täytyy koiran, ohjaajan ”maahan” käskyllä, mennä maahan nopeasti ja suoraan kulkusuuntaan nähden, ilman että ohjaaja keskeyttää kulkuaan, muuttaa kulkunopeuttaan tai katsoo taakseen. Kun ohjaaja on juossut vielä 30 askelta suoraan, hän pysähtyy ja kääntyy heti rauhallisesti makaavaa koira kohti. Tuomarin merkistä ohjaaja kutsuu koiran luokseen käskyllä ”tänne” tai käyttämällä koiran nimeä. Koiran tulee tulla ohjaajan luokse iloisesti, nopeasti ja suoraan. Sen tulee istua ohjaajan eteen tiiviisti ja suoraan. Käskyllä ”sivulle” koiran tulee nopeasti siirtyä suoraan asentoon ohjaajan vasemmalle puolelle, lapa ohjaajan polven kohdalla.

c) Arvostelu

Valmistelevan osan virheet, hidas maahanmeno, rauhattomuus makuullaolon aikana, hidas tai hidastuva luoksetulo, ohjaajan haara-asento, virheet eteen istumisessa ja perusasentoon siirtymisessä alentavat arvosanaa. Jos koira istuu tai jää seisomaan käskyn ”maahan” saatuaan, vähennetään 5 pistettä.

4. Juoksusta seisomaan jääminen ja luoksetulo

10 pistettä

a) Käskyt: ”seuraa”, ”seiso”, ”tänne”, ”sivulle”

b) Suoritus

Ohjaaja lähtee suoraan perusasennosta juosten vapaana seuraavan koiransa kanssa eteenpäin. 10 - 15 juoksuaskeleen jälkeen tulee koiran pysähtyä nopeasti käskyllä ”seiso” ja jäädä seisomaan kulkusuuntaan nähden ilman, että ohjaaja keskeyttää kulkuaan tai katsoo taakseen. 30 askeleen jälkeen ohjaaja pysähtyy ja kääntyy heti rauhallisesti seisovaa koiraansa kohti. Tuomarin merkistä ohjaaja kutsuu koiran luokseen käyttäen käskyä ”tänne” tai koiran nimeä. Koiran tulee tulla ohjaajan luokse iloisesti, nopeasti ja suoraan sekä istua tiiviisti ja suoraan ohjaajan eteen. Käskyllä ”sivulle” koiran tulee nopeasti siirtyä suoraan asentoon ohjaajan vasemmalle puolelle, lapa ohjaajan polven kohdalla.

c) Arvostelu

Virheet valmisteleavassa osuudessa, ohjaajan perään käveleminen käskyn jälkeen, rauhaton seisominen, perään kävely pysähtymisen jälkeen, hidas tai hidastuva luoksetulo, ohjaajan haara-asento, virheet eteen istumisessa ja perusasentoon siirtymisessä alentavat arvosanaa. Mikäli koira istuu tai makaa käskyn ”seiso” saatuaan, vähennetään 5 pistettä.

5. Noutaminen tasamaalta

10 pistettä

a) Käskyt: tuo, irti, sivulle

b) Suoritus

Ohjaaja heittää suoraan perusasennosta noutoesineen (paino 2000 g) noin 10 askeleen päähän. Käskyn ”tuo” saa antaa vasta kun noutoesine on maassa paikallaan. Rauhallisesti ohjaajan vieressä vapaana istuvan koiran tulee käskyllä ”tuo” juosta nopeasti ja suoraan noutoesineen luo, ottaa se heti suuhunsa ja tuoda se ohjaajalle nopeasti ja suoraan. Koiran tulee istua tiiviisti ja suoraan ohjaajan edessä ja pitää noutoesinettä rauhallisesti suussa niin kauan, että ohjaaja voi n. 3 s. kuluttua ottaa esineen koiralta käskyllä ”irti”. Ohjaajan tulee siirtää noutoesine käsivarsi alas ojennettuna rauhallisesti vartalonsa oikealle puolelle. Käskyllä ”sivulle” koiran tulee nopeasti siirtyä suoraan asentoon ohjaajan vasemmalle puolelle, lapa ohjaajan polven kohdalla. Ohjaaja ei saa koko liikesuorituksen aikana liikkua paikaltaan.

c) Arvostelu

Virheet perusasennossa, hidas esineelle meno, virheet esineen ottamisessa, hidas takaisin tulo, esineen pudottaminen, esineellä leikkiminen tai sen pureskelu, ohjaajan haara-asento, virheet eteen istumisessa ja perusasentoon siirtymisessä alentavat arvosanaa. Esineen heittäminen liian lähelle ja ohjaajan koiralle antamat avut paikaltaan liikkumatta alentavat arvosanaa. Mikäli ohjaaja liikkuu paikaltaan ennen liikkeen loppumista, on arvostus puutteellinen. Mikäli koira ei noudata, annetaan liikesuorituksesta 0 pistettä.

6. Hyppynouto (100cm)

15 pistettä

a) Käskyt: hyppy, tuo, irti, sivulle

b) Suoritus

Ohjaaja siirtyy koiransa kanssa perusasentoon vähintään 5 askeleen päähän esteestä. Ohjaaja heittää suoraan perusasennosta noutoesineen (paino 650 g) 100 cm korkean esteen yli. Ohjaaja saa antaa käskyn ”hyppy” vasta kun esine on maassa paikallaan. Rauhallisesti ja vapaana ohjaajan vieressä istuvan koiran tulee käskyillä ”hyppy” ja ”tuo” (”tuo”-käsky on annettava hypyn aikana) hypätä esteen yli, nopeasti ja suoraan mentävä esineelle, ottaa se heti suuhunsa, hypätä heti esteen yli takaisin ohjaajan luo ja tuotava esine ohjaajalle suoraan ja nopeasti. Koiran tulee istua tiiviisti ja suoraan ohjaajan eteen ja pidettävä rauhallisesti esinettä suussaan niin kauan kunnes ohjaaja n. 3 sekunnin tauon jälkeen antaa käskyn ”irti”. Ohjaajan tulee siirtää esine käsivarsi alas ojennettuna rauhallisesti vartalonsa oikealle puolelle. Käskyllä ”sivulle” koiran tulee nopeasti siirtyä suoraan asentoon ohjaajan vasemmalle puolelle, lapa ohjaajan polven kohdalla. Ohjaaja ei saa koko liikesuorituksen aikana liikkua paikaltaan.

c) Arvostelu

Virheet perusasennossa, hidas hyppy ja esineelle meno, virheet esineen suuhun otossa, hidas takaisin hyppy, esineen pudottaminen, esineellä leikkiminen tai sen pureskelu, ohjaajan haara-asento, virheet eteen istumisessa ja sivulle siirtymisessä alentavat arvosanaa. Mikäli koira hipaisee estettä, vähennetään korkeintaan 1 piste hypystä kohden ja ponnistuksesta korkeintaan 2 pistettä.

Pistejakauma hypynoudossa:

Menohyppy	Nouto	Paluuhyppy
5 pistettä	5 pistettä	5 pistettä

Suorituksesta voidaan antaa arvosana vain mikäli liikkeen kolmesta osasta (menohyppy – nouto – paluuhyppy) suoritetaan kaksi.

Hypyt ja nouto virheettömät	= 15 pistettä
Meno- tai paluuhyppy jää suorittamatta, nouto moitteeton	= 10 pistettä
Meno- ja paluuhyppy moitteettomat, nouto jää suorittamatta	= 10 pistettä

Mikäli ohjaaja heittää esineen voimakkaasti vinoon tai niin, ettei koira näe sitä, on ohjaajalla oikeus, tuomarilta luvan pyydettyään tai tuomarin omasta kehotuksesta, suorittaa heitto uudestaan ilman pistemenetyksiä. Koiran tulee odottaa paikallaan istuen.

Ohjaajan koiralle antamat avut paikaltaan liikkumatta alentavat arvosanaa. Mikäli ohjaaja liikkuu paikaltaan ennen liikkeen loppumista, annetaan arvosanaksi puutteellinen (**0-10 pistettä**).

7. Vinoaestenuoto (180 cm)

15 pistettä

a) Käskyt: hyppy, tuo, irti, sivulle

b) Suoritus

Ohjaaja siirtyy koiransa kanssa perusasentoon vähintään 5 askeleen päähän esteestä. Ohjaaja heittää suoraan perusasennosta noutoesineen (paino 650 g) vinoesteeseen yli. Rauhallisesti ja vapaana ohjaajan vieressä istuvan koiran tulee käskyillä ”hyppy” ja ”tuo” (”tuo”-käsky on annettava kiipeämisen aikana) kiivetä esteen yli, nopeasti ja suoraan mentävä esineelle, ottaa se heti suuhunsa,

kiivetä heti esteen yli takaisin ohjaajan luo ja tuotava esine ohjaajalle suoraan ja nopeasti. Koiran tulee istua tiiviisti ja suoraan ohjaajan eteen ja pidettävä rauhallisesti esinettä suussaan niin kauan kunnes ohjaaja n. 3 sekunnin tauon jälkeen antaa käskyn ”irti”. Ohjaajan tulee siirtää esine käsivarsi alas ojennettuna rauhallisesti vartalonsa oikealle puolelle. Käskyllä ”sivulle” koiran tulee nopeasti siirtyä suoraan asentoon ohjaajan vasemmalle puolelle, lapa ohjaajan polven kohdalla. Ohjaaja ei saa koko liikesuorituksen aikana liikkua paikaltaan.

c) Arvostelu

Virheet perusasennossa, hidas kiipeäminen ja esineelle meno, virheet esineen suuhun ottamisessa, hidas takaisin kiipeäminen, esineen pudottaminen, esineellä leikkiminen tai sen pureskelu, ohjaajan haara-asento, virheet eteen istumisessa ja sivulle siirtymisessä alentavat arvosanaa.

Pistejakauma vinoestenoudossa:

Menokiipeäminen	Nouto	Paluukiipeäminen
5 pistettä	5 pistettä	5 pistettä

Suorituksesta voidaan antaa arvosana vain mikäli liikkeen kolmesta osasta (menokiipeäminen-nouto – paluukiipeäminen) suoritetaan kaksi.

Kiipeämiset ja nouto virheettömät	= 15 pistettä
Meno- tai paluukiipeäminen jää suorittamatta, nouto moitteeton	= 10 pistettä
Meno- ja paluukiipeämiset moitteettomat, nouto jää suorittamatta	= 10 pistettä

Mikäli ohjaaja heittää esineen voimakkaasti vinoon tai niin, ettei koira näe sitä, on ohjaajalla oikeus, tuomarilta luvan pyydettyään tai tuomarin omasta kehotuksesta, suorittaa heitto uudestaan ilman pistemenetyksiä. Koiran tulee odottaa paikallaan istuen.

Ohjaajan koiralle antamat avut paikaltaan liikkumatta alentavat arvosanaa. Mikäli ohjaaja liikkuu paikaltaan ennen liikkeen loppumista, annetaan arvosanaksi puutteellinen (**0-10 pistettä**).

8. Eteen lähettäminen ja maahanmeno 10 pistettä

a) Käskyt: seuraa, eteen, maahan, istu

b) Suoritus

Ohjaaja lähtee suoraan perusasennosta vapaana seuraavan koiransa kanssa osoitettuun suuntaan. 10 - 15 askeleen jälkeen antaa ohjaaja koiralle, samalla yhdellä liikkeellä käsivartensa ylös nostaen, käskyn ”eteen” ja pysähtyy itse. Koiran tulee edetä osoitettuun suuntaan määrätietoisesti, suoraan ja nopeassa askellajissa vähintään 30 askelta. Tuomarin merkistä ohjaaja antaa käskyn ”maahan”, jolloin koiran tulee mennä välittömästi maahan. Ohjaaja saa pitää kätensä kohotettuna niin kauan kunnes koira on mennyt maahan. Tuomarin merkistä ohjaaja siirtyy koiransa luo ja asettuu sen oikealle puolelle. Noin 3 sekunnin jälkeen tuomarin merkistä tulee koiran, ohjaajan käskyllä ”istu”, nousta nopeasti istumaan suoraan perusasentoon.

c) Arvostelu

Valmistelevan osan virheet, ohjaajan mukana juokseminen, liian hidas eteen meno, voimakkaat sivupoikkeamat, liian lyhyt eteen menomatka, hidasteleva tai ennakoiva maahanmeno, rauhaton makuulla olo tai ennakoiva seisomaan/istumaan nouseminen ohjaajan saapuessa koiran luo, alentavat arvosanaa.

9. Paikallaolo häiriön alaisena

10 pistettä

a) Käskyt: seuraa, maahan, istu

b) Suoritus

Ennen toisen koiran suoritusosan B aloittamista käskee ohjaaja koiransa suoraan perusasennosta maahan tuomarin osoittamaan paikkaan käskyllä ”maahan” eikä koiralle saa jättää talutinta eikä muitakaan esineitä. Ohjaaja siirtyy taakseen katsomatta koealueella n. 30 askeleen päähän koirasta ja menee näkösuojaan. Koiran tulee maata rauhallisesti paikallaan ilman ohjaajan vaikutusta niin kauan, että toinen koira on suorittanut liikesuoritukset 1-7. Tuomarin merkistä ohjaaja palaa koiransa luo ja asettuu sen oikealle puolelle. Noin 3 sekunnin kuluttua koiran tulee tuomarin merkistä ohjaajan käskyllä ”istu” nousta nopeasti istumaan suoraan perusasentoon.

c) Arvostelu

Ohjaajan rauhaton käyttäytyminen ja muut piiloavut koiralle, koiran rauhattomuus paikallaolon aikana tai ennakoiva seisomaan/istumaan nouseminen ohjaajan saapuessa koiran luo alentavat arvosanaa. Mikäli koira seisoo tai istuu, mutta pysyy kuitenkin paikallaan, alennetaan arvosanaa. Mikäli koira siirtyy paikaltaan yli 3 metriä, ennen kuin toinen koira on suorittanut liikesuorituksen 5 loppuun, annetaan arvosanaksi 0. Mikäli koira siirtyy paikaltaan sen jälkeen kun toinen koira on suorittanut liikesuorituksen 5 loppuun, alennetaan arvosanaa. Mikäli koira tulee ohjaajaa vastaan hänen palatessaan koiran luo, alennetaan arvosanaa korkeintaan 3 pistettä.

SchH/VPG 3 Osa ”C”

Suoritus 1: Maalimiehen etsintä risteillen	10 pistettä
Suoritus 2: Vartiointi ja haukkuminen	10 pistettä
Suoritus 3: Maalimiehen paon estäminen	10 pistettä
Suoritus 4: Hyökkäyksen torjunta vartiointivaiheesta	20 pistettä
Suoritus 5: Selkälukitus	5 pistettä
Suoritus 6: Hyökkäys koira kohti selkälukituksesta	15 pistettä
Suoritus 7: Hyökkäys koira kohti liikkeestä	10 pistettä
Suoritus 8: Hyökkäyksen torjunta vartiointivaiheesta	20 pistettä
Yhteensä	100 pistettä

Yleiset määräykset:

Sopivalla paikalla on pituussuunnassa 6 piiloa, 3 piiloa molemmilla puolilla pystytettynä (katso kaaviota). Tarpeelliset merkinnät täytyy olla hyvin nähtävissä koiranohjaajalle, tuomarille ja maalimiehelle.

Maalimiehen täytyy olla varustautunut suoja-asuun, suojahihalla ja pehmytkepillä. Suojahihassa täytyy olla puruosa, päällinen valmistettu luonnonvärisestä juutista. Jos maalimiehen on tarpeellista tarkkailla koiraa, ei hänen tarvitse seistä ehdottomasti vartiointivaiheessa paikallaan. Hän ei saa kuitenkaan ottaa mitään uhkaavaa asentoa eikä tehdä torjuntaliikkeitä. Hänen pitää suojata vartaloaan suojahihalla. Tapa, jolla koiranohjaaja ottaa pehmytkepin maalimieheltä, on koiranohjaajan vapaasti valittavissa. (Katso myös ”maalimiehen määräykset”).

Kokeessa voidaan työskennellä kaikissa luokissa yhdellä maalimiehellä, seitsemänneistä koirasta lähtien tulisi kuitenkin käyttää kahta maalimiestä. Kaikille koiranohjaajille koeluokan sisällä täytyy olla käytettävissä sama maalimies.

Koirat, jotka eivät ole ohjaajan hallinnassa, jotka eivät irrota puolustusharjoituksen jälkeen tai irrottavat ohjaajan avustuksella, jotka tarttuvat muihin ruumiinosiin kuin näkyvään suojahihaan, täytyy hylätä. ”VIK” -arvosanaa ei anneta.

Koirat, jotka kieltäytyvät puolustussuorituksesta tai antavat karkottaa itsensä, on keskeytettävä osassa ”C”. Arvosanaa ei anneta. ”VIK” -arvosana annetaan.

Käskysana irrottamiseen on sallittu kerran kaikissa puolustussuorituksissa. Katso arvostelu irrottamiseen alla olevasta taulukosta.

Hidas irrottaminen	Ensimmäinen lisäkäskey, irrottaa heti	Ensimmäinen lisäkäskey hidas irrottaminen	Toinen lisäkäskey, irrottaa heti	Toinen lisäkäskey, hidas irrottaminen	Ei irrota 2. lisäkäskeyn jälkeen, esim. muu vaikuttaminen
0,5 – 3,0	3,0	3,5 – 6,0	6,0	6,5 – 9,0	Hylkääminen

1. Maalimiehen etsintä risteillen 10 pistettä

a) Käskyt

Yksi käskysana risteilyyn, luoksetuloon (”tänne” -käskyyn voidaan liittää myös koiran nimi) = **eteen tai kierrä, tänne**

b) Suoritus

Maalimies on koiralta näkymättömissä viimeisessä piilossa. Ohjaaja siirtyy vapaana seuraavan koiransa kanssa ensimmäisen piilon tasalle siten, että sen on mahdollista kiertää kuusi piiloa. Osa ”C” alkaa tuomarin merkistä. Lyhyt käskey ”kierrä” ja käsimerkki oikealla tai vasemmalla kädellä, jotka voidaan toistaa, täytyy koiran irtautua nopeasti ohjaajasta ja kiertää osoitettu piilo tiiviisti ja tarkkaavaisesti ympäri. Kun koira on suorittanut kierron, käskey koiranohjaaja koiraa käskeyllä ”tänne” takaisin luokseen ja antaa sille liikkeen aikana uuden käskeyn ”kierrä” osoittaen seuraavaa piiloa kohti. Koiranohjaaja liikkuu normaalein askelin kuvitteellisella keskilinjalla, jolta hän ei saa poiketa risteilyn aikana. Koiran täytyy työskennellä aina ohjaajan edessä. Kun koira on saavuttanut

maalimiehen piilon, täytyy ohjaajan pysähtyä paikalleen, käskyt ja käsimerkit eivät ole silloin enää sallittuja.

c) Arvostelu

Puutteet ohjattavuudessa, nopeudessa ja määrätietoisessa liikkumisessa samoin kuin piilojen tiiviissä ja tarkkaavaisessa kiertämisessä alentavat arvosanaa.

2. Vartiointi ja haukkuminen

10 pistettä

a) Käskyt

Yksi käskysana luoksetuloa ja perusasentoa kohden = **tänne, sivulle**

b) Suoritus

Koiran täytyy vartioida maalimiestä aktiivisesti, tarkkaavaisesti ja haukkua jatkuvasti. Koira ei saa hyppiä maalimiestä vasten eikä tarttua häneen kiinni. Noin 20 sekunnin haukkumisen jälkeen ohjaaja siirtyy suoraan tuomarin merkistä 5 askeleen päähän piilon eteen. Tuomarin merkistä ohjaaja kääntää koiransa perusasentoon sivulleen.

c) Arvostelu

Puutteet haukkumisen jatkuvuudessa, haastavuudessa ja vartioinnin painostavuudessa aina tuomarin läsnäolon tai reagointi ohjaajan saapumiseen alentavat arvosanaa. Jatkuvasta haukkumisesta annetaan 5 pistettä. Jos koira haukkuu vain heikosti, vähennetään 2 pistettä, jos haukkumatta oleva koira pysyy maalimiehen luona vartioiden häntä aktiivisen tarkkaavaisesti, vähennetään 5 pistettä. Häiritsemällä maalimiestä esim. tönimällä, hyppimällä vasten jne., täytyy vähentää enintään 2 pistettä, voimakkaasta kiinnitartumisesta enintään 9 pistettä. Jos koira jättää maalimiehen, ennen kuin tuomari on antanut ohjaajalle merkin siirtyä keskilinjalta, voidaan koira lähettää vielä kerran piilolle. Jos koira jää nyt maalimiehen luo, voi osa ”C” jatkua. Vartiointi ja haukkuminen arvostellaan kuitenkin puutteelliseksi. Jos koira ei enää lähde maalimiehen luo tai jättää hänet uudelleen, keskeytetään osa ”C”. Jos koira tulee ohjaajaa vastaan tullessaan piilolle, tai koira tulee ennen käskyä ohjaajan luo, seuraa osa-arvostelu puutteelliseksi.

3. Maalimiehen pakoyrityksen estäminen

10 pistettä

a) Käskyt

Yksi käsky seuraamista, maahan menoa ja irrotusta kohden = **seuraa, maahan, irti**

b) Suoritus

Tuomarin merkistä ohjaaja kääntää koiransa ulos piilosta. Maalimies siirtyy normaalisti kävellen merkittävään paan aloituspisteeseen. Tuomarin merkistä ohjaaja siirtyy vapaana seuraavan koiransa kanssa merkitylle alueelle. Etäisyys maalimiehen ja koiran välillä on 5 askelta. Ohjaaja jättää vartioivan koiran makuuasentoon ja siirtyy piiloon. Hänellä on näköyhteys koiraansa, maalimieheen ja tuomariin. Tuomarin merkistä maalimies tekee pakoyrityksen. Koiran täytyy estää pakoyritys epäroimättä itsenäisesti, energisellä, tehokkaasti ja tarttumalla kiinni voimakkaasti. Se saa tarttua tällöin vain maalimiehen suojahihaan. Tuomarin merkistä maalimies jää seisomaan paikalleen liikkumatta. Maalimiehen pysähtymisen jälkeen koiran täytyy irrottaa heti. Ohjaaja saa antaa itsenäisesti yhden ”irti” -käskyn määrätyn ajan kuluessa.

Jos koira ei irrota ensimmäisen sallitun käskyn jälkeen, niin ohjaaja saa tuomarilta merkin kahteen seuraavaan ”irti”-käskyyn. Jos koira ei irrota kolmannen käskyn (yhden sallitun ja kahden lisäkäskyn) jälkeen, seuraa hylkääminen. Käskysanan ”irti” aikana maalimiehen täytyy seisoa rauhallisesti paikallaan vaikuttamatta koiraan. Irrottamisen jälkeen koiran täytyy jäädä tiiviisti maalimiehen luo ja vartioida häntä tarkkaavaisesti.

c) Arvostelu

Puutteet tärkeissä arvosteluperusteissa alentavat arvosanaa: nopea, energinen reagointi ja tavoittaminen, voimakas kiinnitarttuminen ja tehokas paon estäminen, täysi ja rauhallinen ote irrottamiseen asti, tarkkaavainen vartiointi tiiviisti maalimiehen edessä. Jos koira jää paikalleen maahan makaamaan tai ei estä pakoa noin 20 askeleen kuluessa kiinnitarttumisella ja kiinnipitämisellä, keskeytetään osa ”C”.

Jos koira on vartiointivaiheessa hieman tarkkaamaton ja/tai hieman häiritsevä, alennetaan suoritusta arvosanalla, jos koira vartioi maalimestä hyvin tarkkaamattomasti ja/tai häiritsee voimakkaasti, alennetaan suoritusta kahdella arvosanalla. Jos koira ei vartioi maalimestä, mutta pysyy maalimiehen luona, alennetaan suoritusta kolmella arvosanalla. Jos koira jättää maalimiehen tai ohjaaja antaa käskyn pysyä maalimiehen luona, keskeytetään osa ”C”.

4. Hyökkäyksen torjunta vartiointivaiheesta

20 pistettä

a) Käskyt

Yksi käskysana irrottamiseen, perusasentoon = **irti, sivulle**

b) Suoritus

Noin 5 sekunnin vartiointivaiheen jälkeen maalimies suorittaa tuomarin merkistä hyökkäyksen koiraan kohti. Ilman ohjaajan vaikutusta koiran täytyy puolustautua energisellä ja voimakkaalla kiinnitarttumisella. Tällöin se saa käydä kiinni vain maalimiehen suojahihaan. Kun koira on käynyt kiinni, lyödään sitä 2 kertaa. Lyönnit saavat osua vain lapoihin ja sään alueelle. Tuomarin merkistä maalimies jää seisomaan paikalleen liikkumatta. Maalimiehen pysähtymisen jälkeen koiran täytyy irrottaa heti. Ohjaaja voi antaa ”irti”-käskyn oma-aloitteisesti määrätyn ajan kuluessa.

Jos koira ei irrota ensimmäisen sallitun käskyn jälkeen, saa ohjaaja tuomarilta merkin kahteen seuraavaan ”irti”-käskyyn. Jos koira ei irrota näiden käskyjen (yksi sallittu ja kaksi lisäkäskyä) jälkeen, seuraa hylkääminen. ”Irti”-käskyn aikana ohjaajan täytyy seisoa rauhallisesti vaikuttamatta koiraan. Irrottamisen jälkeen koira täytyy jäädä maalimiehen luo tiiviisti ja vartioida tätä tarkkaavaisesti. Tuomarin merkistä ohjaaja kävelee normaalisti suorinta tietä koiransa luo ja ottaa sen käskyllä perusasentoon. Pehmykkeitä ei oteta maalimieheltä pois.

c) Arvostelu

Puutteet tärkeissä arvosteluperusteissa alentavat arvosanaa: nopea ja voimakas kiinnikäyminen, täysi ja rauhallinen ote irrottamiseen asti, irrottamisen jälkeen maalimiehen tarkkaavainen ja tiivis vartiointi.

Jos koira on vartiointivaiheessa hieman tarkkaamaton ja/tai hieman häiritsevä, alennetaan suoritusta arvosanalla, jos koira vartioi maalimestä hyvin tarkkaamattomasti ja/tai häiritsee voimakkaasti, alennetaan suoritusta kahdella arvosanalla. Jos koira ei vartioi maalimestä, mutta pysyy maalimiehen luona, alennetaan suoritusta kolmella arvosanalla. Jos koira tulee lähestyvää ohjaajaa

vastaan, arvostellaan suoritus puutteelliseksi. Jos koira jättää maalimiehen ennen tuomarin lähestymislupaa tai ohjaaja antaa käskyn pysyä maalimiehen luona, keskeytetään osa ”C”.

5. Selkäkuljetus

5 pistettä

a) Käskyt:

Yksi käsky seuraamiseen = **seuraa**

b) Suoritus:

Suorituksen 4 jälkeen suoritetaan maalimiehen selkäkuljetus noin 30 askeleen matkalla. Kuljetuksen kulun määrää tuomari. Ohjaaja vaatii maalimestä kulkemaan edellään ja kävelee vapaana seuraavan ja maalimestä tarkkaavaisesti silmällä pitävän koiransa kanssa 5 askeleen päässä maalimiehen takana. 5 askeleen etäisyys täytyy säilyttää koko selkäkuljetuksen ajan.

c) Arvostelu

Puutteet tärkeissä arvosteluperusteissa alentavat arvosanaa: maalimiehen tarkkaavainen silmällä pitäminen, täsmällinen seuraaminen, 5 askeleen etäisyyden säilyttäminen.

6. Hyökkäys koira kohti selkäkuljetuksesta

15 pistettä

a) Käskyt

Yksi käskysana irrottamiseen, perusasentoon = **irti, sivulle**

b) Suoritus

Selkäkuljetuksesta seuraa tuomarin merkistä, liikettä keskeyttämättä, hyökkäys koira kohti. Koiran täytyy puolustautua epäröimättä ja ilman ohjaajan vaikutusta energisellä voimakkaalla kiinnitartumisella. Se saa tarttua tällöin vain maalimiehen suojahihaan. Sillä hetkellä, kun koira on tarttunut kiinni, ohjaajan täytyy pysähtyä paikalleen. Tuomarin merkistä maalimies pysähtyy. Maalimiehen pysähtymisen jälkeen koiran täytyy irrottaa heti. Ohjaaja saa antaa yhden ”irti”-käskyn irrottamiseen oma-aloitteisesti tietyn ajan kuluessa.

Jos koira ei irrota ensimmäisen sallitun käskyn jälkeen, saa ohjaaja tuomarilta merkin kahteen seuraavaan ”irti”-käskyyn. Jos koira ei irrota näiden käskyjen (yksi sallittu ja kaksi lisäkäskeyä) jälkeen, seuraa hylkääminen. ”Irti”-käskyn aikana ohjaajan täytyy seisoa rauhallisesti vaikuttamatta koiraan. Irrottamisen jälkeen koiran täytyy jäädä maalimiehen luo tiiviisti ja vartioida tätä tarkkaavaisesti. Tuomarin merkistä ohjaaja kävelee normaalisti suorinta tietä koiransa luo ja ottaa sen käskyllä ”perusasentoon”. Pehmytkeppi otetaan maalimieheltä pois.

Seuraa maalimiehen sivukuljetus noin 20 metrin päässä olevan koetuomarin luo. Yksi ”seuraa”-käsky on sallittu. Koiran on kuljettava maalimiehen oikealla puolella siten, että koira on maalimiehen ja ohjaajan välissä. Koiran täytyy pitää tarkkaavaisesti maalimestä silmällä kuljetuksen aikana. Tällöin se ei kuitenkaan saa estää maalimiehen kulkua, hyppiä vasten tai tarttua kiinni. Osasto pysähtyy tuomarin eteen, ohjaaja antaa pehmytkepin tuomarille ja ilmoittaa 1. osasuorituksen osassa ”C” päättyneeksi.

c) Arvostelu

Puutteet tärkeissä arvosteluperusteissa alentavat arvosanaa: nopea ja voimakas kiinnikäyminen, täysi ja rauhallinen ote irrottamiseen asti, irrottamisen jälkeen maalimiehen tarkkaavainen ja tiivis vartiointi.

Jos koira on vartiointivaiheessa hieman tarkkaamaton ja/tai hieman häiritsevä, alennetaan suoritusta arvosanalla, jos koira vartioi maalimiestä hyvin tarkkaamattomasti ja/tai häiritsee voimakkaasti, alennetaan suoritusta kahdella arvosanalla. Jos koira ei vartioi maalimiestä, mutta pysyy maalimiehen luona, alennetaan suoritusta kolmella arvosanalla. Jos koira tulee lähestyvää ohjaajaa vastaan, arvostellaan suoritus puutteelliseksi. Jos koira jättää maalimiehen ennen tuomarin lähestymislupaa tai ohjaaja antaa käskyn pysyä maalimiehen luona, keskeytetään osa ”C”.

7. Hyökkäys koiraa kohti liikkeestä

10 pistettä

a) Käskyt

Yksi käskysana istumiseen, torjuntaan, irrottamiseen, perusasentoon, sivulle tuloon = **istu, kiinni tai eteen, irti, sivulle**

b) Suoritus

Ohjaaja siirtyy koiransa kanssa merkitylle paikalle keskilinjalle ensimmäisen piilon tasalle. Koiraa voidaan pitää kiinni kaulapannasta, mutta ohjaaja ei saa tällöin kiihottaa koiraansa. Tuomarin merkistä pehmytkepillä varustautunut maalimies astuu piilosta esiin ja juoksee keskilinjalle. Keskilinjalla maalimies kääntyy ohjaajaa kohti ja hyökkää keskeyttämättä juoksemistaan rintamasuunnassa ohjaajaa ja koiraa kohti huutaen karkotushuutoja ja tehden voimakkaita uhkausliikkeitä. Kun maalimies on lähestynyt ohjaajaa ja hänen koiraansa noin 60 askeleen päähän, antaa ohjaaja tuomarin merkistä koiralle käskyn ”*kiinni*” hyökkäyksen torjumiseen. Koiran täytyy torjua hyökkäys epäröimättä energisellä ja voimakkaalla kiinnitarttumisella. Se saa tarttua tällöin vain maalimiehen suojahihaan. Ohjaaja itse ei saa liikkua paikaltaan. Tuomarin merkistä maalimies pysähtyy. Maalimiehen pysähtymisen jälkeen koiran täytyy irrottaa heti. Ohjaaja voi antaa omaaloitteisesti yhden ”*irti*”-käskyn määrätyn ajan kuluessa.

Jos koira ei irrota ensimmäisen sallitun käskyn jälkeen, saa ohjaaja tuomarilta merkin kahteen seuraavaan ”*irti*”-käskyyn. Jos koira ei irrota näiden käskyjen (yksi sallittu ja kaksi lisäkäskeyä) jälkeen, seuraa hylkääminen. ”*Irti*”-käskyn aikana ohjaajan täytyy seisoa rauhallisesti vaikuttamatta koiraan. Irrottamisen jälkeen koiran täytyy jäädä maalimiehen luo tiiviisti ja vartioida tätä tarkkaavaisesti.

c) Arvostelu

Puutteet tärkeissä arvosteluperusteissa alentavat arvosanaa: energinen puolustautuminen ja voimakas kiinnikäyminen, täysi ja rauhallinen ote irrottamiseen asti, irrottamisen jälkeen maalimiehen tarkkaavainen ja tiivis vartiointi.

Jos koira on vartiointivaiheessa hieman tarkkaamaton ja/tai hieman häiritsevä, alennetaan suoritusta arvosanalla, jos koira vartioi maalimiestä hyvin tarkkaamattomasti ja/tai häiritsee voimakkaasti, alennetaan suoritusta kahdella arvosanalla. Jos koira ei vartioi maalimiestä, mutta pysyy maalimiehen luona, alennetaan suoritusta kolmella arvosanalla. Jos koira jättää maalimiehen ennen tuomarin lähestymislupaa tai ohjaaja antaa käskyn pysyä maalimiehen luona, keskeytetään osa ”C”.

8. Hyökkäyksen torjunta vartiointivaiheesta

20 pistettä

a) Käskyt

Yksi käskysana irrottamiseen, perusasentoon ja sivulle tuloon = **irti, istu, sivulle**

b) Suoritus

Noin 5 sekunnin vartiointivaiheen jälkeen maalimies suorittaa tuomarin merkistä hyökkäyksen koiraan kohti. Ilman ohjaajan vaikutusta koiran täytyy puolustautua energisellä ja voimakkaalla kiinnitarttumisella. Tällöin se saa käydä kiinni vain maalimiehen suojahihaan. Kun koira on käynyt kiinni, lyödään sitä 2 kertaa. Lyönnit saavat osua vain lapoihin ja sään alueelle. Tuomarin merkistä maalimies jää seisomaan paikalleen liikkumatta. Maalimiehen pysähtymisen jälkeen koiran täytyy irrottaa heti. Ohjaaja voi antaa ”irti”-käskyn oma-aloitteisesti määrätyn ajan kuluessa.

Jos koira ei irrota ensimmäisen sallitun käskyn jälkeen, saa ohjaaja tuomarilta merkin kahteen seuraavaan ”irti”-käskyyn.. Jos koira ei irrota näiden käskyjen (yksi sallittu ja kaksi lisäkäskyä) jälkeen, seuraa hylkääminen. ”Irti”-käskyn aikana ohjaajan täytyy seisoa rauhallisesti vaikuttamatta koiraan. Irrottamisen jälkeen koira täytyy jäädä maalimiehen luo tiiviisti ja vartioida tätä tarkkaavaisesti. Tuomarin merkistä ohjaaja kävelee normaalisti suorinta tietä koiransa luo ja ottaa sen käskyllä ”perusasentoon”. Pehmytkeppi otetaan maalimieheltä pois.

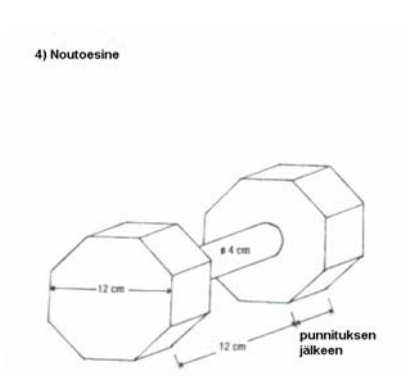
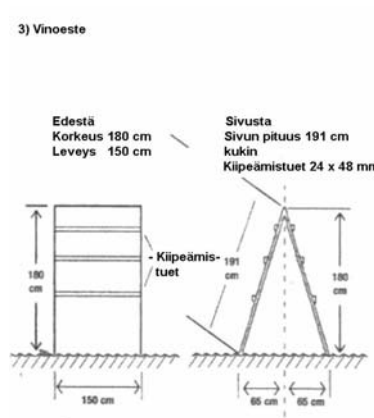
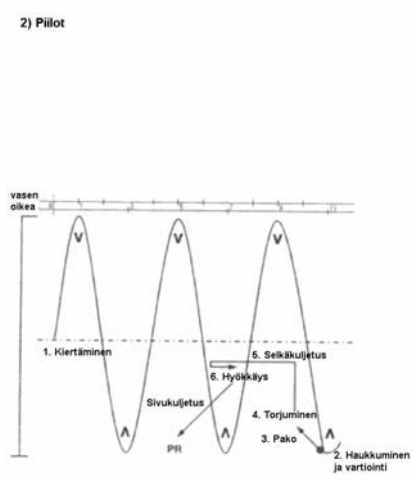
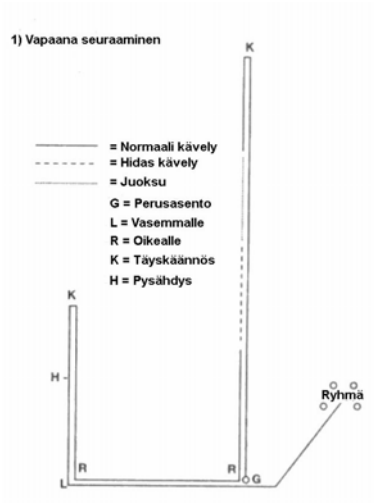
Seuraa maalimiehen sivukuljetus noin 20 metrin päässä olevan koetuomarin luo. Yksi ”seuraa”-käsky on sallittu. Koiran on kuljettava maalimiehen oikealla puolella siten, että koira on maalimiehen ja ohjaajan välissä. Koiran täytyy vartioida maalimiestä tarkkaavaisesti kuljetuksen aikana. Tällöin se ei kuitenkaan saa estää maalimiehen kulkua, hyppiä vasten tai tarttua kiinni. Osasto pysähtyy tuomarin eteen, ohjaaja antaa pehmytkepin tuomarille ja ilmoittaa osan ”C” päättyneeksi. Ennen arvostelun alkamista ja tuomarin merkistä koira kytketään.

c) Arvostelu

Puutteet tärkeissä arvosteluperusteissa alentavat arvosanaa: nopea ja voimakas kiinnikäyminen, täysi ja rauhallinen ote irrottamiseen asti, irrottamisen jälkeen maalimiehen tarkkaavainen ja tiivis vartiointi.

Jos koira on vartiointivaiheessa hieman tarkkaamaton ja/tai hieman häiritsevä, alennetaan suoritusta arvosanalla, jos koira vartioi maalimiestä hyvin tarkkaamattomasti ja/tai häiritsee voimakkaasti, alennetaan suoritusta kahdella arvosanalla. Jos koira ei vartioi maalimiestä, mutta pysyy maalimiehen luona, alennetaan suoritusta kolmella arvosanalla. Jos koira tulee lähestyvää ohjaajaa vastaan, arvostellaan suoritus puutteelliseksi. Jos koira jättää maalimiehen ennen tuomarin lähestymislupaa tai ohjaaja antaa käskyn pysyä maalimiehen luona, keskeytetään osa ”C”.

9. Liitteet suojelukoira-/monimuotoisuuskokeeseen (kaaviot)

10. Jälkikoirakoe luokka 1 (FH 1)

Korkein pistemäärä 100
- jäljellä pysyminen

käsky ”etsi”
= 80 pistettä

- 4 esinettä (4 x 5)

= 20 pistettä

1. Osallistumismääräykset

Tähän kokeeseen osallistumisen ehtona on, että kyseinen koira on vähintään kahdeksantoista kuukautta vanha ja on suorittanut VDH-BH/VT – kokeen hyväksytysti.

2. Jälkityöskentelysuoritukset

Koiran on osoitettava jälkivarmuutensa vähintään 1200 askelta pitkällä ja vähintään kolme tuntia vahalla vieraan henkilön tekemällä jäljellä. Jäljellä tulee olla kuusi maastoon sopivaa suoraa kulmaa ja vähintään kaksi tuoreempaa, etäällä toisistaan sijaitsevaa, vieraan henkilön tekemää harhajälkeä, jotka leikkaavat varsinaisen jäljen. Jäljellä on neljä epäsäännöllisin välimatkoin jätettyä esinettä, jotka jäljentekijä on hajustanut hyvin pitämällä niitä taskussaan vähintään 30 minuuttia. Yhdellä jäljellä tulee käyttää erilaisia esineitä. (Materiaali: Esim. nahka, tekstiili, puu). Esineiden tulee olla enintään noin 10 cm pitkiä, 2-3 cm leveitä, 0,5-1 cm paksuja, eivätkä ne saa erottua värinsä puolesta erityisemmin maastosta. Kaikki esineet tulee numeroida siten, että kunkin jäljen jälkipaalun numero vastaa kyseisen jäljen esineiden numeroita. Koiran tulee löytää nämä esineet ja joko ottaa ne suuhun tai ilmaista.

Ennen suoritusta ohjaajan tulee ilmoittaa tuomarille ottaako hänen koiransa esineet vai ilmaiseksi se ne. Molemmat yhdessä, siis ottaminen ja ilmaiseminen, ovat virheellisiä. Vain sellaiset esineet arvostellaan, jotka vastaavat ohjaajan ilmoittamaa ilmaisutapaa (ottaminen tai ilmaiseminen).

Ohjaaja antaa valintansa mukaan koiran jäljestää joko vapaana tai jälkiliinaan kytkettynä. Jälkiliina saa roikkua löysänä silloin kun ohjaaja pitää siitä kiinni.

3. Jäljen tekeminen

Koiralle vieras jäljentekijä saa tuomarilta tai jälkivastaavalta maastokartan. Tuomari tai jälkivastaava kuvailee jäljentekijälle maastomerkkien avulla (esim. yksittäiset puut, sähkötolpat, mökit jne.) jäljen. Ennen lähtöä jäljentekijä näyttää tuomarille neljä käyttöesinettä. Jäljen alkupiste tulee osoittaa paalulla, joka asetetaan maahan välittömästi jäljen alkamispisteen vasemmalle puolelle. Jälkipaalu jätetään paikalleen koko jälkityöskentelyn ajaksi. Viivytyään hetken jäljen aloituspisteessä kulkee jäljentekijä tuomarin ennalta kuvaaman reitin.

Esineet tulee jättää jäljelle epäsäännöllisin välimatkoin. Ensimmäisen esineen ei tule sijaita kahdensadanviidenkymmenen askeleen matkalla aloituspisteestä. Neljäs ja samalla viimeinen esine jätetään jäljen päähän. Ei ole sallittua jättää esineitä kulmiin tai niiden välittömään läheisyyteen. Esineitä ei tule jättää jäljen viereen vaan jäljen päälle. Kohdat, joihin esineet jätetään, merkitsee jäljentekijä rastilla karttaan.

On ehdottomasti huomioitava, että jälki kulkee vaihtelevalla pohjalla ylittäen käytössä olevan tie. Jälki tulee tehdä siten, että se vastaa luonnollista maastossa kulkemista. Kaavamaisuutta on vältettävä. 30 minuuttia jäljen tekemisen jälkeen annetaan toiselle, koiralle vieraalle henkilölle tehtäväksi ylittää kaksi kertaa jälki tuomarin osoittamista kohdista (ei ensimmäisellä eikä viimeisellä suoralla).

4. Jälkityöskentely

Koiran tulee pystyä aloituskohdassa ottamaan riittävä haju jäljestä. Sen tulee olla koulutettu siten, että se aloittaa jäljestämisen rauhallisesti mahdollisimman pienin ohjaaja-avuin. (Sallittu on käsky ”etsi”). Ohjaaja ei saa missään tapauksessa näyttää kädellä jälkeä. Mikäli ohjaajasta vaikuttaa siltä, että koira ei ole ottanut jälkeä oikein, on hänen vapaasti päätettävissä lähettääkö hän koiran uudelleen. Tämä on mahdollista vain, mikäli koira ei ole edennyt aloituskohdasta enempää kuin 15 askelta. Tästä seuraa se, että tuomarilla on velvollisuus vähentää neljä pistettä.

Jälki tulee työstää rauhallisesti, siten että ohjaaja voi edetä käyntinopeudella. Heti, kun koira löytää esineen sen tulee välittömästi ottaa se suuhun tai ilmaistava se vakuuttavasti. Ilmaisua voi tapahtua joko istumalla, menemällä maahan tai seisomaan jäämällä. Ohjaajan tulee välittömästi mennä koiransa luo ja nostaa esine korkealle ylös ja ottaa se itselleen. Ohjaaja kiittää koira ja antaa sen jatkaa jäljestämistä. Mikäli koira löytää esineen, jota ei ole jätetty sinne jäljentekijän toimesta, ei se saa ottaa tai ilmaista sitä. Jos koira vaihtaa jäljeltä harhajäljelle ja seuraa tätä noin 25 askelta, tulee jäljestäminen keskeyttää.

Arvostelu:

Enimmäispistemäärän 100 saadaan antaa vain, jos koira osoittaa jäljen alusta loppuun vakuuttavaa jäljestämistä ja ottaa tai ilmaisee kaikki neljä esinettä. Kaikki kulmat tulee työstää varmasti. Koira ei saa antaa harhajalkien vaikuttaa työskentelyynsä. Jokaisesta esineestä, jota ei löydetä, vähennetään viisi pistettä. Esineen ottaminen ja ilmaiseminen on virheellistä. Väärin otetusta tai väärin ilmaistusta esineestä vähennetään 4 pistettä.

Jos ohjaaja estää koira jättämästä jälkeä, saa hän tuomarilta kehotuksen seurata koira. Jos koira jättää jäljen enemmällä kuin yhdellä jälkiliinan mitalla tai vapaana jäljestäessään enemmällä kuin 10 metrillä, tai jos ohjaaja ei tuomarin kehotuksesta seuraa koiraansa, keskeytetään jälkityöskentely.

5. Koulutustunnus jälkikoira luokka 1 (FH 1)

Koulutustunnus FH 1 saadaan antaa vain, kun koira saavuttaa vähintään 70 pistettä.

Arvostelu:

enimmäispistemäärä	erinomainen	erittäin hyvä	hyvä	tydyttävä	puutteellinen
100 pistettä	96 – 100	90 – 95	80 – 89	70 – 79	0 - 69

11. Jälkikoirakoe luokka 2 (FH 2)

Korkein pistemäärä 100

- jäljellä pysyminen

- 7 esinettä (6 x 3, 1 x 2)

käsky ”etsi”

= 80 pistettä

= 20 pistettä

1. Yleistä

On huomioita, että jälkikoirakoe luokka 2 on koemuoto, joka on ensisijaisesti tarkoitettu urheilukoirille. Erityisiä vaatimuksia, jotka liittyvät virkakoirapuolelle, ei voida asettaa.

On välttämätöntä, että jäljentekijät ovat vastuuntuntoisia henkilöitä, jotka ovat saaneet erityisen koulutuksen.

Koska kokeen luonteesta johtuen tuomari ei voi pääsääntöisesti kulkea mukana, tulee jäljentekijän tehdä luonnos jäljestä. Hänen tulee myös huomioida, että harhajälki tehdään sääntöjen mukaisesti 30 minuuttia ennen jälkityöskentelyn aloittamista.

2. Osallistumismääräykset

Tähän kokeeseen osallistumisen ehtona on, että kyseinen koira on vähintään 20 kuukautta vanha ja on suorittanut hyväksytysti jälkikoira-kokeen luokka 1 – kokeen.

3. Jälkityöskentelysuoritukset

Koiran on osoitettava jälkivarmuutensa vähintään 1800 askelta pitkällä ja vähintään kolme tuntia vahalla vieraan henkilön tekemällä jäljellä. Jäljellä tulee olla seitsemän maastoon sopivaa kulmaa, joista vähintään kaksi on teräviä kulmia ja yksi kaari. Jäljellä tulee olla vähintään kaksi tuoreempaa, etäällä toisistaan sijaitsevaa, vieraan henkilön tekemää harhajälkeä, jotka leikkaavat varsinaisen jäljen. Jäljellä on seitsemän epäsäännöllisin välimatkoin jätettyä **esineitä** (enintään 10 cm pitkä, 3 cm leveä ja 1 cm paksu), jotka jäljentekijä on hajustanut hyvin vähintään 30 minuuttia. Sellaiset esineet, joiden sisään voi esim. laittaa ruokaa eivät ole sallittuja. Kaikki esineet tulee numeroida siten, että kunkin jäljen jälkipaaluksen numerot vastaavat kyseisen jäljen esineiden numeroita. Kaikki Koiran tulee löytää nämä esineet ja joko ottaa ne suuhun tai ilmaista ne.

Ennen suoritusta ohjaajan tulee ilmoittaa tuomarille ottaako hänen koiransa esineet vai ilmaiseeko se ne. Molemmat yhdessä, siis ottaminen ja ilmaiseminen, ovat virheellisiä. Vain sellaiset esineet arvostellaan, jotka vastaavat ohjaajan ilmoittamaa ilmaisutapaa (ottaminen tai ilmaiseminen).

Ohjaaja antaa valintansa mukaan koiran jäljestää joko vapaana tai jälkiliinaan kytkettynä. Jälkiliina saa roikkua löysänä silloin kun ohjaaja pitää siitä kiinni.

4. Jäljen tekeminen

Koiralle vieras jäljentekijä tekee tuomarille jälkiluonnoksen. Jäljen kulku sovitaan tuomarin tai jälkivastaavan kanssa maastomerkkien avulla esim. yksittäiset puut, sähkötolpat, mökit jne.

Ennen jäljen tekemistä jäljentekijä näyttää tuomarille/jälkivastaavalle vaaditut esineet, näitä jäljentekijän täytynyt pitää itsellään vähintään puolituntia, jotta ne ovat hajustuneet hyvin. Esineet eivät saa ylittää annettuja mittoja eivätkä ne saa erottua värinsä puolesta erityisemmin maastosta.

Jäljen aloituskohta sijaitsee 20 x 20 m alueella, jolle vain jäljentekijä saa astua. Muiden henkilöiden tulee välttää alueelle astumista. Jäljentekijä asettaa maahan 20 m etäisyydelle kaksi merkkipaaluja, joiden välistä lähtölinja kulkee. Jäljentekijä lähtee lähtölinjalta tai yhdeltä näistä kahdesta merkkipaalusta jättääkseen tunnistamisesineen. Tämä osoittaa varsinaisen jäljen aloituskohdan. Tunnistamisesine vastaa varsinaisia jälkiesineitä, mutta sitä ei huomioida arvostelussa.

Jäljentekijä jää lyhyeksi aikaa seisomaan jätettyään tunnistamisesineen. Jälki tehdään normaalilla kävelytyylillä.

Esineet tulee jättää jäljelle epäsäännöllisin välimatkoin. Ensimmäisen esineen ei tule sijaita kahdensadanviidenkymmenen askeleen matkalla aloituspisteestä. Seitsemäs ja samalla viimeinen esine jätetään jäljen päähän. Ei ole sallittua jättää esineitä kulmiin tai niiden välittömään läheisyyteen. Esineitä ei tule jättää jäljen viereen vaan jäljen päälle. Kohdat, joihin esineet jätetään, merkitsee jäljentekijä rastilla karttaan. Jälki tulee tehdä siten, että se vastaa luonnollista maastossa kulkemista. Kaavamaisuutta on vältettävä.

Kolmekymmentä minuuttia ennen jäljen ajamista annetaan toiselle, koiralle vieraille henkilölle tehtäväksi harhajäljen teko. Se, mistä harhajälki kulkee, sovitaan ja näytetään varsinaisen jäljentekijän kanssa. Harhajälki ylittää vähintään kaksi kertaa varsinaisen jäljen (ei ensimmäisellä eikä viimeisellä suoralla).

5. Jälkityöskentely

Jäljentekijän merkitsemä aloituslinja näytetään tuomarilta ohjaajalle. Lähtölinja ei osoita ensimmäisen suoran suuntaa. Tunnistamisesineestä jälki voi lähteä suoraan oikealle, vasemmalle mutta myös vinoon. On huomioitava, että jäljen ensimmäinen suora ei saa leikata lähtölinjaa.

Etsintätapa (jäljestäminen vapaana tai jälkiliinaan kytkettynä) tunnistamisesineen löytämiseksi on ohjaajan vapaasti valittavissa. Aika jälkityöskentelyn aloittamiseen on rajoitettu 3 minuuttiin. Ohjaaja saa vapaasti päättää, mistä lähtölinjan kohdasta hän lähettää koiransa etsimään tunnistamisesinettä. Hän saa astua lähtölinjan yli kuitenkin vasta, kun jälkiliina on purkautunut kymmeneen metriin tai vapaana jäljestävä koira on edennyt vastaavasti noin 10 metrin päähän ohjaajasta. Ohjaaja saa avustaa koira löytämään tunnistamisesineen käsi- ja/tai suullisten käskyjen avulla.

Mikäli koira ylittää tunnistamisesineen menemällä jäljelle ja jatkaa jäljestämistä varmasti, on ohjaajan seurattava koiraansa. Tässä tapauksessa jäljestämistä tulee jatkaa siten, kuten koira on sen aloittanut (vapaana tai jälkiliinaan kytkettynä). Mikäli koira löytää tunnistamisesineen, siirtyy ohjaaja koiran luo ja lähettää koiran jäljestämään. Hän saa tarvittaessa kytkeä jälkiliinan kaulapantaan tai jälkivaljaisiin.

Koiran tulee pystyä aloituskohdassa ottamaan riittävä haju jäljestä. Sen tulee olla koulutettu siten, että se aloittaa työskentelyn rauhallisesti ja perusteellisesti ilman ohjaajan vaikutusta. Ohjaaja ei saa missään tapauksessa näyttää kädellä jälkeä. Uudelleenlähetyks ei ole sallittu.

Heti kun koira aloittaa jäljestämisen, ohjaaja jää paikalleen seisomaan ja laskee sääntöjen mukaisen kymmenen metriä pitkän jälkiliinan kätensä läpi. Kaulapantaan tai jälkivaljaisiin kytketty jälkiliina voi kulkea selän yli, koiran sivulla tai etu- ja/tai takajalkojen välistä.

Jälki tulee työstää rauhallisesti, siten että ohjaaja voi edetä käyntinopeudella. Ohjaaja seuraa koiraansa noin kymmenen metrin etäisyydellä. Tämä välimatka tulee säilyttää myös vapaana jäljestettäessä. Heti, kun koira löytää esineen sen tulee välittömästi ottaa se suuhun tai sen on ilmaistava se vakuuttavasti. Ottaessa esineen koira voi jäädä seisomaan, käydä istumaan tai tulla ohjaajan luo. Mikäli koira tuo esineen, ei ohjaaja saa mennä koira vastaan. Kaikenlainen eteenpäin liikkuminen esineen kanssa on virheellistä. Ilmaisua voi tapahtua joko istumalla, menemällä maahan tai seisomaan jäämällä tai näitä tapoja vaihdellen. Ohjaajan tulee välittömästi mennä koiransa luo ja nostaa esine korkealle ylös ja ottaa se itselleen. Ohjaaja kiittää koira ja antaa sen jatkaa jäljestämistä. Mikäli koira löytää esineen, jota ei ole jätetty sinne jäljentekijän toimesta, ei se saa

ottaa tai ilmaista sitä. Jos koira vaihtaa jäljeltä harhajäljelle ja seuraa tätä enemmän kuin yhden liinan mitan verran tulee jäljestäminen keskeyttää.

Tuomarille on sallittua auttaa ohjaajaa, kun koiralla on erityisiä vaikeuksia, joista se ei voi selviytyä. Nämä vaikeudet liittyvät maasto-olosuhteisiin esim. isot vesilammikot, ojat. Pistevähennystä ei tästä seuraa.

Ohjaaja voi tuomarilta luvan saatuaan keskeyttää jäljestämisen lyhyeksi aikaa, kun hän luulee, että hän tai hänen koiransa tarvitsee fyysisistä tai sääolosuhteista (esim. voimakas helle) riippuvista syistä lyhyen tauon. Myöskään tästä ei seuraa pistevähennystä. Uudelleenaloittamista ei tulkita koesäännön mukaiseksi uudelleenlähetykseksi. Taukoon käytetty aika sisältyy käytettävissä olevaan kokonaisuikaan. Ohjaaja saa tauon aikana tai esineellä puhdistaa pään, silmät ja nenän. Siksi hänellä voi olla mukana märkä liina tai märkä sienä. Nämä apuvälineet täytyy näyttää tuomarille ennen suoritusta. Muut apuvälineet eivät ole sallittuja.

Kaikenlaiset vartalon avut (esim. nykäisy liinasta) tai selvät suulliset avut (lisäkäskey jäljestämiseen) eivät ole ohjaajalle sallittuja ja ne voivat johtaa keskeyttämiseen.

Arvostelu:

Enimmäispistemäärän 100 saadaan antaa vain, jos koira osoittaa jäljen alusta loppuun vakuuttavaa jäljestämistä ja ottaa tai ilmaisee kaikki seitsemän esinettä. Kaikki kulmat tulee työstää varmasti. Koira ei saa antaa harhajälkien vaikuttaa työskentelynsä. Jokaisesta esineestä, jota ei löydetä, vähennetään 3 pistettä tai viimeisestä esineestä 2 pistettä. Esineen ottaminen ja ilmaiseminen on virheellistä. Väärin otetusta tai väärin ilmaistusta esineestä vähennetään 1,5 pistettä.

Jos ohjaaja estää koira jättämästä jälkeä, saa hän tuomarilta kehotuksen seurata koira. Jos koira jättää jäljen enemmän kuin yhdellä jälkiliinan mitalla tai vapaana jäljestäessään enemmän kuin 10 metrillä, tai jos ohjaaja ei tuomarin kehotuksesta seuraa koiraansa, keskeytetään jälkityöskentely.

6. Koulutustunnus jälkikoira luokka 2 (FH 2)

Koulutustunnus FH 2 saadaan antaa vain, kun koira saavuttaa vähintään 70 pistettä.

Arvostelu:

enimmäispistemäärä	erinomainen	erittäin hyvä	hyvä	tydyttävä	puutteellinen
100 pistettä	96 – 100	90 – 95	80 – 89	70 – 79	0 - 69